

Erindringsbøger tyske regimenter

Deltager troppeenheder fra den forhenværende tyske hær i
Verdenskrigen, udarbejdet under medvirken
af Rigsarkivet.

Troppeenheder fra den
tidligere preussiske kontingent

Bogseriens 63. bind:
Lauenburgisches Feldartillerie-Regiment Nr. 45

Oldenburg i.O/Berlin 1923

Verlag von Gerhard Stalling
Gründungsjahr der Firma 1789

Lauenburgische Feldartillerie-Regiment Nr. 45

udarbejdet efter de officielle krigsdagbøger på vegne af det
tidligere Lauenburgischen Feldartillerie-Regiment Nr. 45

af

Otto Bene

under krigen krigsfrivillig og Leutnant d. Res.
fra december 1916 – januar 1919 Ordonnans-officer ved Regimentet

Oldenburg i.O/Berlin 1923

Verlag von Gerhard Stalling
Gründungsjahr der Firma 1889

Dansk udgave:

Jørgen Flinholm – 2017

flinth@stofanet.dk

Må ikke gøres til genstand for salg

”Til de i denne serie af bearbejdede enhedshistorier stiller Rigsarkivet de respektive enheders tjenstlige krigsdagbøger (inklusive de udvidede udgaver) til disposition efter særlige betingelser, og i overensstemmelse med en i hvert tilfælde udfærdiget kontrakt mellem arkiv og forfatter. Ansvar for indhold af de enkelte bind bæres udelukkende af den navngivne forfatter.

Reicharchiv Abtlg. G, Potsdam.

Ledelsen af bogserien
Erinnerungsblätter deutscher Regimenter

De Faldne kammerater i hukommelse

Indholdsfortegnelse

Til indføring

I. Del

Regimentets tidligere historie 9

II. Del

Regimentet i felten fra 1914 - 1918

1. Deltagne kampe (officielle betegnelser)	12
2. Kommandører under felttoget	13
2a. Officerskorps ved Regimentet ved krigsudbruddet	13
3. Mobilisering og fremmarch – 31.7.14 – 30.9.1914	14
4. Namptcel – 1.10.1914 – 15.10.1915	21
5. Champagne – 17.10.1915 – 3.7.1916	30
6. Somme – 3.7.1916 – 13. 9.1916	35
7. Arras – 14. 9.1916 – 8.12.1916	39
8. Ancre – 23.12.1916 – 19. 3.1917	41
9. Forårsslag ved Arras – 8. 4.1917 – 30. 4.1917	46
10. Cambrai – 8. 5.1917 – 26. 8.1917	52
11. Flandern – 28. 8.1917 – 17.10.1917	55
12. Rusland – 24.10.1917 – 22.11.1917	57
13. Alsace – 22.11.1917 – 12. 2.1918	58
14. Forberedelser til det store slag – 13. 2.1918 – 20. 3.1918	59
15. Det store slag 1918 – 21. 3.1918 – 18. 5.1918	61
16. Tournai – Armentières – 19. 5.1918 – 20. 7.1918	67
17. Marne, Vesle, Aisne, Chemin des Dames – 21. 7.1918 – 14.10.1918	70
18. Aisonville, Hannappes, tilbagetogs kampe – 15.10.1918 – 11.11.1918	78
19. Hjemmarch – 12.11.1918 – 27.12.1918	85

Bilag:

1. Første stillingsbesættelse 8.8.1914	89
2. Sidste stillingsbesættelse 11.11.1918	90
3. Faldne	91

Til indføring

Tanken om en Regimentshistorie dukkede op allerede meget kort tid efter afslutningen på felttoget, og da der i begyndelsen af 1921 ikke havde meldt sig nogen, der ville skrive Regimentshistorien, efterkom jeg de gentagne henvendelser og overtog arbejdet. Jeg har herunder hele tiden holdt mig for øje, at der findes en række penne, der er bedre kaldet, end min.

Det kunne indlysende ikke være min opgave at skrive en historisk- eller generalstabsværk. Der var derimod for mig kun to muligheder, for at løse opgaven, nemlig:

1. Enten at holde bogen i en mere fortællende form, som en privat dagbog, ved at inddrage flest mulige medarbejdere, der kunne beskrive deres oplevelser af de enkelte kamphandlinger, eller
2. På baggrund af de officielle i felten førte krigsdagbøger, og dermed give en saglig, om end nøgtern fremstilling.

Jeg har valgt sidstnævnte fremstillings form, for dermed at give den enkelte mulighed for at følge Regimentets vej dag for dag, og på grund af de angivne holdepunkter, igen bringe egne oplevelser i hukommelse, og dermed i tankerne at kunne forme Regimentshistorien efter eget ønske.

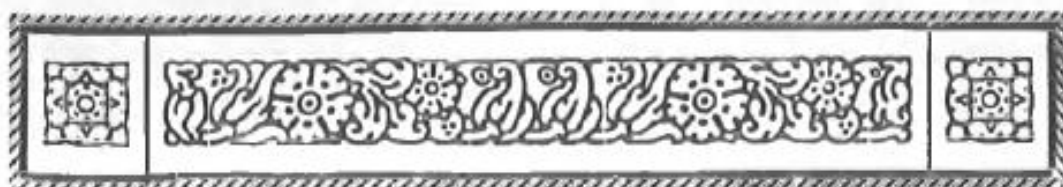
En yderligere grund for den valgte form for fremstilling var om muligt at forberede en senere historieskrivning.

Den valgte form for ”erindringsbogen” er altså kun en kortfattet beretning om Regimentets indsats. Jeg tror, jeg dermed har tjent sagen bedst, og hvis ”erindringsbogen” kan bidrage til fastholdelsen af de i felten sluttede ven- og kammeratskaber, og erindringen om fædrenes indsats blive holdt i live for børn og børnebørn, så har den nået sit mål.

Jeg vil på dette tid udtale min tak til alle de, der har hjulpet mig i mit arbejde, specielt Hauptmann a.D. Piéske, der leverede det nødvendige forarbejde om fremmarchen i 1914, hvori jeg ikke deltog, da jeg først som krigsfrivillig sluttede mig til Regimentet i oktober 1914,

Hamburg, marts 1922

Otto Bene
Lt.d.R. a.D

I. Del

Regimentets tidligere historie

1. og 2. Batterie

Den 14. og 15. juli 1866 blev af overtaget materiel fra den hannoveranske hær ved Langensalza opstillet 1. 6-pfundig Reserve-Batterie ved afgivelser fra Westfälischen Feld-Artillerie-Regiment Nr. 7 og 2. 6-pfundige Reserve-Batterie af afgivelser fra Rheinischen Feld-Artillerie-Regiment Nr. 8.

Under kampe ved Hochausen a.d.T, Neubronn og Uettingen fik batterierne deres ilddåb mod tropper fra Württemberg, Baden og Bayern. Efter indgåelse af våbenhvile blev de trukket til deres nye garnison i Rendsburg, hvortil de ankom den 25. og 26. september 1866. Her opstillede de sammen med det såkaldte "Stader Batterie" *Feld-Artillerie-Abteilung Rendsburg*.

3. Batterie

Den 1. oktober 1865 blev i Minden opstillet 4. 4-pfundige Batterie, Westfälischen Feld-Artillerie-Regiment Nr. 7, der deltog i felttoget i 1866 under "Division Göben". I september 1866 returnerede den til sin gamle garnison, men blev i oktober 1866 afgivet til opstilling af Feld-Artillerie-Regiment Nr. 9 og ankom 1. november til Rendsburg.

1., 2. og 3. Batterie under Feld-Artillerie-Regiment Nr. 9

Efter A.K.O. fra 27. 9. 1866 blev opstillingen af Feld-Artillerie-Regiment Nr. 9 befalet. Denne dag anses også som fødselsdag for I. Abteilung, Lauenburgischen Feld-Artillerie-Regiment Nr. 45.

I foråret 1867 blev Feld-Artillerie-Regiment Nr. 9 udrustet med de såkaldte "Kanon 64" og formeret som:

I. Fuss-Abteilung

1. 6-punds batteri (senere 1./45)	}	Garnison Rendsburg
2. 6-punds batteri (senere 2./45)		
1. 4-punds batteri (senere 3./45)		
2. 4-punds batteri		

II. Fuss-Abteilung

3. 6-punds batteri	Garnison Mölln
3. 4-punds batteri	
4. 4-punds batteri	

Ridende Afdeling

1. 4-punds batteri	Garnison Kiel
2. 4-punds batteri	Garnison Plön
3. 6-punds batteri	Garnison Preetz

Regimentet skiftede samtidig navn: **Schleswig-Holsteinisches Feld-Artillerie-Regiment Nr. 9**

Under Krigen 1870/71 deltog I. Fuss-Abteilung, Feldartil.Rgts. Nr. 9 (senere I./45) som Divisions artilleri under 18. Infanterie-Division, mens resten af Regimentet var korps-artilleri under IX. A.K. under II. Armee – Prinz Friedrich Karl.

Under kampene mellem 14. august og 30. oktober (kampe ved Metz, Colomby, Houilly, Gravelotte, St. Privat, Roisseville) og under beskydningen af Metz høstede afdelingen sine første laurbær, men havde også store tab (2 officerer, 23 underofficerer og mandskab, samt 188 heste døde, 8 officerer, 87 underofficerer og mandskab og 31 heste såret.) Ammunitions forbruget var 3.738 granater.

Tyfus og dysenteri greb som sig selv som følge af det vedvarende regnvejr, det dårlige drikkevand og de store anstrengelser, ligesom hestesygdomme yderligere vækkede batterierne kampkraft.

Tilgæde forstærkninger fra garnison, bedre indkvartering og bedre forplejning går imidlertid tropperne i stand til efter Metz kapitulation, at gennemfører de anstrengende ilmarcher mod Gambettas sammentrukne tropper ved Loire, der skulle angribe vores belejringsarme ved Paris i ryggen. Under slaget ved Orléans i december 1870 høstede batterierne evig berømmelse for at gå i stilling tæt på fjenden kanoner og foran eget infanteri, og herfra optage kampen uden assistance fra infanteriet (ammunitionsforbrug 2.623 granater).

Efter en kort pause mod slutningen af året, begyndte den 3. januar 1871 for II. Armee, og dermed også for batteriet, den mest anstrengende og afsavns rigeste del af hele felttoget, marchen og kampene mod de franske tropper, der blev slået i december, men i mellemtiden var blevet reorganiseret ved Le Mans. Hele området var udsultet efter både fjendens og egne gennemmarcher og indkvarteringer. Dertil kom streng frost og isglatte veje. Kampene den 11. og 12. januar 1871 brød imidlertid fjendens modsand, Le Mans blev indtaget, og forfølgelsen fortsat til lejren ved Collie, det vestligste punkt, nogen tysk enhed nåede. (Ammunitionsforbrug 373 granater).

Den 22. januar blev marchen tilbage til Orléans påbegyndt, og byen nået den 28. januar.

Under hele felttoget havde afdelingen af tab: 3 officerer, 32 underofficerer og mandskab død, 8 officerer, 97 underofficerer og mandskab såret.

67 Jernkors II. Klasse blev modtaget af afdelingen som tegn på deres fortjeneste.

Under våbenstilstanden rykkede 18. Infanterie-Division til området ved Vendôme og efter indgåelse af den foreløbige fredsafslutning den 26. februar til Versailles i Departementet Haute-Marne. Batterierne blev underbragt i Joinville a.d.Marne og landsbyerne heromkring. Her fortsatte den fredsmæssige uddannelse med det samme. Den 31. maj kom befaling om forskydning til Mainz, hvor tropperne den 19. juni 1871 blev indladet til transport til Rendsburg.

1872 forlod Festungs-(Fuss)Artilleri Artilleri-brigadernes række. Samtidig blev der af det hidtidige ene feltartilleri regiment opstillet to, hvoraf den ene med navnet Schleswig-Holsteinisches Feldartil.Rgt. Nr. 9 (korps artilleri) opstilledes af I. og II. Feld- (hidtidige fod-) afdeling og den ridende afdeling, mens den anden med navnet Schleswig-Holsteinisches Feldartil.Regt. Nr. 9 (Divisions artilleri) blev formeret af den hidtidige III. Fodafdeling og en ny opstillet afdeling.

Den 7. maj 1874 fik korps-artilleri-regimentet navnet Schleswig-Holsteinisches Feldartil.Rgt. Nr. 9, mens Divisions artilleri regimentet fik navnet Schleswig-Holsteinisches Feld-Artilleri-Regiment Nr. 24.

1874-1875 modtog batterierne den længere rækkende Kanon 73, mens den i 1898 modtog den nye Kanon 96.

Den 1. oktober 1899 forlod første Felt-afdeling, Schleswigschen-Feldartillerie-Regiment Nr. 9 det gamle Regiment, for at blive I. Afdeling i den nyopstillede Feld-Artillerie-Regiment Nr. 45 i Rendsburg.

4. til 6. Batterie

4. Batterie:

Under forøgelsen af feltartilleriet i 1890 blev ved 1. Pommerschen Feld-Artillerie-Regiment Nr. 2 et 9. Batterie opstillet som erstatning for et afgivet, der 2. oktober 1899 blev afgivet som 4. Batterie til II. Afdeling, Feld-Artillerie-Regiment 45 i Altona-Bahrenfeld.

5. Batterie:

Den 1. oktober 1893 afgav Schleswig-Holsteinisches Feld-Artillerie-Regiment 9 det først i 1890 opstillede 7. Batterie til Feld-Artillerie-Regiment Nr. 24. Det med afgivelser fra alle Regimentets batterier nyopstillede 7. Batterie, overgik den 2. oktober 1899 som 5. Batterie til F.A.R. 45 i Altona-Bahrenfeld.

6. Batterie:

Ved opstillingen af Schleswig-Holsteinischen F.A.R. 9 (Div.Art.) den 1. november 1872 opstod 2. midlertidige batteri ved II. Afdeling i Mölln af afgivelser fra det gamle Regiment. Den 7. maj 1874 fik batteriet beteg-

nelsen 6. Feld-Batterie, Holsteinischen F.A.R. 24. Den 1. april 1890 blev II. Afdeling, F.A.R. 24 flyttet fra Mölln til Itzehoe, men skiftede allerede den 1. april 1891 garnison til Güstrow. Den 2. oktober 1899 overgik 6./F.A.R. 24 som 6. Batterie til F.A.R. 45 med garnison i Altona-Bahrenfeld. Dermed var Feld-Artillerie-Regiment 45 fuldtallig, og af A.K.O. blev det bestemt, at den 25. marts 1899 skulle betragtes som Regimentets fødselsdag.

Den 27. januar 1902 fik Regimentet navnet Lauenburgisches Feldartillerie-Regiment Nr. 45

1904 var der Kejser-parade på Luruper eksercerplads ved Altona. Den 1. oktober 1906 blev Regimentet udrustet med den nye "Geschütz 96/n.A. med skjold og rekyle. 1911 Kejser-parade på Lauruper eksercerplads ved Altona.

II. Del

Regimentet i felten 1914 til 1918

Kampkalender

		1914	
8.8	Afmarch til kamp	4.9	Kamp ved Viel-Maisons, Montmirail,
12. -14. 8	Kamp om Liège	6.-7. 9	Kap ved Montreux-Esternay
18. -19. 8	Slag om Gette	9.9	Slag ved Ourcq
26. 8	Slag ved Genly	19.9.15.10.15	Stillingskamp ved Aisne
2. -3. 9	Kamp ved Chateau-Thierry	20.9	Kamp ved Moulin-sous-Touvent
		1915	
6. – 20. 5	Junikampe ved Moulin-s-Touvent		
16.10. – 3.11	Efterårsslag i Champagne		
4.11. – 16.6.16	Stillingskamp i Champagne		
		1916	
12.2	Erobring af stilling nordv. Souain	27.5	Patrulje nordvest Navarin Ferme
23. 2	Kamp nordvest for souain	3.7-12.9.	Slag ved Somme
27.2	Erobring af Navarin-stillingen	16.9-11.12	Stillingskamp i Artois
15.3	Forsvar angreb nordv. Nararin Ferme	23.12-15.3.17	Stillingskamp ved Somme/Ancre
		1917	
16.-18.3	Kampe foran Siegfriedfronten	9.5-20.6	Kampe foran Siegfriedfronten
8.-30.4	Forårsslag ved Arras	21.6-24.8	Kampe i Siegfried-Stilling
15.9-14.10	Efterårsslag 1917 i Flandern. Storkampdage	20.9, 26.9, 4.10 og 12.10.1917	
24.10-23.11	Stillingskamp mellem Njemen-Beresina-Smorgon-Narotschsee-Tweretsch		
		1918	
26.11.17-12.2	Stillingskamp i øvre Alsace		
16.2.-1.3	Kampe i Siegfried-Stilling og forberedelser til Store slag om Frankrig		
2.3 – 20.3	Forberedelsestid til Store slag om Frankrig		
21.3 – 6.4	Store slag om Frankrig		
21. og 22.3	Gennembrud ved Gouzeaucourt og Vermand		
23.-26.3	Forfølgelseskamp i Somme området		
27.3 – 17.5	Kampe ved Somme, Ancre, Avre		
18.5-10.7	Stillingskrig i Flandern og Artois		
11.7 – 20.7	Stillingskrig i Flandern		
21.7-25.7	Forsvarsslag mellem Soissons og Reims		
26.7 – 3.8	Bevægelig forsvarsslag mellem Marne og Vesle		
4.8. – 3.9.	Stillingskamp ved Vesle		
4.9 – 9.10	Kampe foran Siegfried-stillingen 1918		
10.10 – 12.10	Kampe foran Hunding- og Brunhilde stillingen		
13.10	Kampe i Hunding stillingen		
14.10 – 4.11	Kampe foran og i Herman-stillingen		
18.10	Slaget ved le Petit-Veriy, Grougis, Aisonville		
4.11	Slaget ved Etreu og le Grand Veriy		
5.11 – 11.11	Tilbagegangs kampe foran Antwerpen-Maas-Stillingen		
12.11 – 28.12	Rømning af belgisk område og hjemmarch		

Kommandører

Oberst Detmering fra krigens begyndelse til 15. 8. 1915

Major Kraut fra 15. 8. 1915 til 17. 11. 1916

Major Freiherr von Türckheim zu Altdorf fra 17. 11. 1916 til 10. 1. 1919

Officerskorps ved krigsudbrud

Oberst Detmering
Major Frhr. v. Wangenheim
Major Köhler
Major Kraut
Hauptmann Wehler
Hauptmann Kohlbach
Hauptmann Haste
Oberleutnant Schröder
Oberleutnant Hoppe
Oberleutnant Meier
Oberleutnant Freytag
Oberleutnant Lucke
Leutnant Rehn
Leutnant Lauenstein

Hauptmann Engler
Hauptmann Ax
Hauptmann Poel
Hauptmann v. Westernhagen
Hauptmann Wiese
Hauptmann Kalau vom Hofe
Leutnant Rosenhagen
Leutnant Schniewind
Leutnant Piéske
Leutnant Heinflus
Leutnant Bertog
Leutnant van Erkelens
Leutnant Huffmann
Leutnant Bötticher

Mobilisering og opmarch

(31. juli 1914 – 30. september 1914)

31. juli:

Indførelse af beredskab ”Truende krigsfare”.

1. august:

Mobiliseringsbefaling indløber om eftermiddagen. Første mobiliseringsdag er 2. august.

Mobiliseringen af Regimentsstab og II. Afdeling er afsluttet i Bahrenfeld den 8. august og for I. Afdeling den 7. og 8. august i Rendsburg.

Officers-besættelse 8. august som angivet i Bilag 1.

8. august:

Kl. 2252 indlades 3. Batterie i Rendsburg

9. august:

Kl. 0252 indlades 1. Batterie med Stab I, kl. 0652 2. Batterie, kl. 1052 I.M.K I ligeledes indladet i Rendsburg, mens II. Afdeling udgår fra Altona: kl. 0621 5. Batterie og Regimentsstab, kl. 1021 4. Batterie med Stab II, kl. 1424 6. Batterie og kl. 1823 I.M.K. II.

Transporten går over Hamburg, Kirchwehe, Osnabrück, Münster, Krefeld til Aachen-Vest.

10. august:

De forskellige transporter ankommer til Aachen mellem Kl. 0833 og 2233 og går i borgerkvarter med undtagelse af I.M.K. II, der må bivuakerer i gaderne. Aachens befolkning modtager Regimentet med stor begejstring og rørende beredvillighed.

11. august:

Regimentet slutter sig kl. 0730 til 18. Infanterie-Division (Generalleutnant von Kluge) og 18. Feld-Artillerie-Brigade (Generalmajor Bloch v. Blottnitz) på vejen Aachen-Liège i hovedstyrken bag Feltartillerie-Regiment 9. På vejen fra Aachen var indrykningen i marchkolonnen meget vanskelig. IX. A.K. hører under 1. Armee (Kluck)

Det var Divisionens opgave at erobre Fort Evegnée. March over Preutz, Moresnet – Battice-Herve. 1. Batterie går i stilling, kommer imidlertid ikke til skud. Bivuak ved Arrêt. Natlig uro angiveligt af Franktireurs. Langs marchvejen ser man allerede nedbrændte landsbyer. Dagen meget hed og solrig.

12. august:

Regimentets bivuak forlægges til omegnen af José, da den gamle plads kunne kom under shrapnel ild fra Fort Fléron. – 4. Batterie går kl. 0915 ved Bure-les-Bois i stilling og opklarede i retning af Fort Fléron. Den blev samtidig underlagt 28. Infanterie-Brigade. Under nat skyder 4. Batterie forstørrelsesskydninger mod Fort Fléron for at vanskeliggøre udbedrings arbejder. Det øvrige Regiment forbliver i bivuak.

13. august:

Regimentet forbliver i bivuak med undtagelse af 4. Batterie. 4. Batterie afgiver 1. Deling under Leutnant Huffmann til at støtte stormangrebet på Liège under Major Pohl (Pionier 9). Delingen går i stilling ved Hensay og åbner ild.

Kl. 12 bliver den hvide fane rejst over Fort Fléron.

14. august:

4. Batterie returnerer til Regiment og marcherer med Regimentet kl. 0700 over la Baraque, Fort Evegnée, Saive, Jupille til Liège. Park og samlested for Divisionen er Champs des Manoeuvres. Der indkvarteres i Liège.

15. august:

Kl. 0830 march med Divisionens hovedstyrke over Bottem – Milmort – Fort de Liers – Villers St.Siméon – Juprelle – Bihogne.

Regimentsstab og II. Afdeling går i landsbykvarter i Heure le Tiexhe, I. Afdeling i bivuak ved Freeren.

16. august:

Hviledag i bivuak. Kl. 1200 feltgudstjeneste. Forplejning af landet givet nogen vanskeligheder.

17. august:

Kl. 0400 afmarch til Divisionens samleplads ved Lowaige. March med hovedstyrken over Bechinael – Hex – Brousom – Boord – Brusthem. Regimentsstab og II. Afdeling i kvarter i Aelst, I. Afdeling i Kerkom.

18. august:

Kl. 0600 marchklar på bivuaaplads efter melding, at belgierne stærkt har besat højderne ved Tirlemont. Kl. 0630 fremmarch ad Chausee Romaine til Woerhespen. 4. Batterie overgår Kl. 1230 til Divisionsreserve i Heerhespen. Afdelingerne bliver trukket frem i rækkefølge I./45, II./45 og går i skjult stilling bag Højde 66 nord for Elixem. Kl. 1350 åbnes ild mod infanteri i den foranliggende landsby Haekendover. Det meste af landsbyen brænder. Stærk infanteri-stilling vest for Tirlemont bekæmpes af Feltbat. 9 (til højre for Regiment). Hen mod kl. 17 viger fjenden og forfølges gennem Tirlemont, hvis banegård nås kl. 1945. Jernbane underførelser er ikke passerbar. Derfor bliver I./45 til ledsagelse af infanteriangrebet trukket frem over de 12 spor på banegården mod vest. Mod Kl. 20 går ligeledes resten af batterierne i stilling vest for banegården. Kl. 2030 afbrydes kampen på grund af det begyndende mørke. Batterierne forbliver i stilling.

Tab i løbet af dagen: 1 mand – Kanonier Müller, I.M.K. 1, faldet, 1 mand såret, 7 heste døde.

19. august:

Kl. 0520 fortsat march over Gumptich mod Roosbeek. Kavaleri støder støder her på modstand og 1. og 3. Batterie underlægges kavaleriet.

1. Batterie beskyder kl. 0700 en fjendtlig barrikade. Under marchen opstår tab på grund af forsprængte fjendtlige enheder. Marchen fortsættes til Bautersem. Da vejen mod Louvain anvendes af III. A.K., drejer 18. Infanterie-Division mod syd. Der opstilles et side-detachement med I./45 som marcherer over Lovenjoul, Birbeek, Tourinnes, hvor detachementet igen slutter sig til Divisionens marchkolonne, som er marcheret over Neerevelp, Opvelp, Beauvechain, Tourinnes. Videre march over Hamme-Mille og Rethen. Regimentsstab og II. Afdeling går i kvarter i Neerysche, I. Afdeling i Weert-St.Georges.

20. august:

Kl. 0530 videremarch. II. Afdeling i forspids, I. Afdeling marcherer med hovedstyrken over Huldenberg, Overysche, Hoeyleaert. Regimentsstab og II. Afdeling i kvarter i Joli-Bois og Vieux-Amis, I. Afdeling i Waterloo.

21. august:

Kl. 0800 videremarch mod Braine-le Château, Kvarter i Braine, Wauthiers-Braine, Pandure og Colipaine.

22. august:

Kl. 0700 videremarch med divisionens hovedstyrke over Ittre – Birginal-Samme – Gennette – Braine-le-Comte til Soignies, hvor der gås i kvarter.

23. august:

Kl. 0730 videremarch med divisionens hovedstyrke (minus en deling fra 6. Batterie, der 2½ dag efterlades i Soignies til dækning af A.O.K.) over Thiensies – St.Denis mod Mons.

På meldinger om, at overgangene over Canal du Centre ved Obourg er besat af englænderne, rykker Regimentet kl. 1015 i skjult stilling ved Brupère d'Obourg.

Kl. 1110 åbner 4. og 5. Batterie ild mod broen og skyttegravene syd for Obourg. Da Infanterie-Regiment 85 angreb mod broen går i stå, bliver den deling af 4. Batterie trukket frem og underlagt III./IR 85. Fjendens modstand bliver brudt med omkring 50 skud afgivet på omkring 100 meters afstand fra et hus. Kl. 1345 overskrider infanteriet kanalen, og Regimentet følger over broen, efter at denne er udbedret af pionerer.

II. Afdeling går kl. 1630 i stilling i en skovkant sydøst for Obourg til højre og venstre for landevejen Obourg – Mons. Dens mål var infanteri-stillinger.

I. Afdeling går kl. 1745 i stilling syd for banelinjen Obourg-Nimy.

Mens II. Afdeling forbliver i dens stillinger, bliver I. Afdeling kl. 20 trukket frem gennem den østlige del af Mons, som ligger under engelsk ild. Füsilier-Regiment 86 var gået i stå i kanten af Mons i retning af Hyon. 1. Deling under Lt.d.R. Thormähler, der bringer sine pjecer helt frem i infanteriets forreste linje, baner vej for infanteriet. Kl. 21 går I. Afdeling i stilling sydvest bag højderne foran Hyon. Det engelske infanteri (gamle seje professionelle tropper) var meget store på grund af artilleriilden og specielt under præcisionsskydningen. Det var bemærkelsesværdigt var, at de engelske soldater var udrustet med gode kort over *Tyskland*, ikke over Belgien og Frankrig.

24. august:

Kl. 0500 slår overraskende engelsk artilleri ned over I. Afdeling sydvest for Spiennes. Fjenden havde tilsyneladende indskudt sig mod dette område aftenen før. Ilden gengældes øjeblikkeligt. II. Afdeling trækkes frem fra dens stillinger, og år kl. 0700 under fjendtlig ild i stilling til højre for I. Afdeling. Fjenden viger ud og Regimentet bliver kl. 1035 trukket frem i en ventestilling ved Ciply. Kl. 1315 er Regimentet opsadlet i beredskabsstilling i udkanten af Ciply, hvor der er blevet fodret og forplejet. Omkring kl. 18 fortsættes marchen med Divisionens hovedstyrke over Roirchain til Engiers, hvor der ved midnat gås i bivuaak.

Dagens tab: 2 mand faldet, 10 såret, 9 heste døde, 17 såret.

25. august:

Kl. 0530 afmarch. I. Afdeling som forspids, II. Afdeling i hovedstyrken over Sars-la-Bruyère til la Folie. Her krydses den franske grænse under hurra kl. 0900.

Modstanderen trækker sig tilbage mod sydvest og Regimentet sætter i march over Hors til Houdain, hvor den kl. 17 går i kvarter.

Kl. 2150 alarm og afmarch over Bavai, hvor Regimentet tilslutter sig Divisionens natmarch til eftersættelse af franske enheder, som er slået af VII. A.K.

26. august:

Marchen fortsættes over dårlige, opkørte skovveje over Mecquinguis til la Haute Rue. Syd for denne landsby går Regimentet kl. 0600 i skjult stilling mod Pont-sur-Sambre med venstre flanke-forstærkning mod fæstningen Meubeuge. Fjenden har trukket sig tilbage fra Pont-sur-Sambre.

Kl. 15 sætter Regimentet i march med hovedstyrken over Berlaincourt gennem Forêt du Morinet mod Landrecies, hvor der kl. 21 gås i bivuaak. Dagen igennem var vejret regnfuldt.

27. august:

Kl. 0730 march med hovedstyrken over Pommereul, le Cateau til Escaufourt, hvor der kl. 18 gås i bivuaak.

28. august:

Kl. 0730 march med I. Afdeling i forspids, II. Afdeling i hovedstyrken over Bussignies, Marez, Premont, Brancourt, Joincourt til Belle-Eglise. Undervejs modtager Regimentet ordre til at dreje fra mod Levergies for at deltage i nabokorpsets kamp. I. Afdeling går i ventestilling kl. 1615, men kommer dog ikke til indsættelse. Kl. 17 marcherer Regimentet går Regimentet i bivuaak i Belle Eglise – Hautecourt og Etricourt.

29. august:

Kl. 0630 fortsat march. I. Afdeling forspids, II. Afdeling med hovedstyrken. Fra nu af marcherer en deling af forspids artilleriet lige bag spids-kompagniet, for hurtigt at kunne ødelægge barrikader o.lign. March over Pontru-Marieville, Louchy, Quivières, Croix, Géthencourt til Mesil-St.Ricaire. Her og i Mordchain bliver der kl. 1830 gået i kvarter. Det har været en meget varm dag.

30. august:

Kl. 0530 afmarch over Nesle, Cressy, Ognolles, Solente, Champien til Roye. Undervejs et længere stop. Befaling for 18. Divisions overgang til II. Armee. Kl. 1345 march med Division tilbage over Roiglise – Champien til Ognolles, hvor der kl. 1900 gås i kvarter.

31. august:

Kl. 0600 videre march med divisionens hovedstyrke over Libremont, Fréniches, Guiscard, Grand-Rue, Mondescourt til Quierzy, hvor der kl. 19 gås i kvarter.

1. september:

Kl. 6 march med hovedstyrke over St.Paul, Trosly-Loire, Bezaponin til le Port. Da den nødtørftige retablerede bro ikke kunne bære artilleriet, vil overgang af Aisne ved Vic-sur-Aisne være besværlig og marchen derfor fortsat over Coeuvres-et-Balfery. Her og i Cutry i kvarter. Da terrænet her er meget bakket, betød det en anstrengende march for hestene.

2. september:

Kl. 0215 alarm og kl. 0300 fortsat march med hovedstyrken over Montgobert, Longpont, Chouy, Neuilly, St. Front, Courchamps, Torry, Belleau til Gr. Picardie-Ferme. Kl. 1900 går afdelingerne her i beredskab og forbliver her natten over.

3. september:

Kl. 0500 er Regimentet marchklar og kl. 0700 marcheres mod Chateau-Thierry. Regimentet går i ventestilling stik nord for byen. Kl. 0950 bekæmpes fjendtligt artilleri på højderne syd for byen og tvunget til stillingskifte. Kl. 11 march gennem Chateau-Thierry over Marne. I byen var der et grusomt billede. Aftenen i forvejen var et fransk infanteri regiment trukket gennem byen med klingende spil, uvidende med, at der i byens udkant stod en deling fra Feldabteilung 9, der nødtvunget på klodshold måtte nedkæmpe regimentet.

Kl. 1330 stod infanteriets forspids i føling med fjendens bagtrop. Kl. 1530 går afdelingerne i stilling og kommer med det samme under artilleriild, hvorunder navnlig II. Afdeling har det svært. Efter fjendens tilbagetrækning går Regimentet kl. 2030 i stilling syd for Nesles og forbliver her natten over.

Regimentets tab: 3 døde, 1 officer og 17 mand såret.

4. september:

Kl. 0500 er Regimentet marchklar i nattens stilling og kl. 0815 rykker den frem med hovedstyrken efter den tilbagegående fjende over Couroin-Viffort, Fontenelle til Marchais-en-Brie. Her befales en to timers pause for Divisionen. Tropperne havde næppe fået sat sig, før fra siden fjendtligt artilleri begyndte at falde, der tilsyneladende allerede tidligere havde skudt sig ind mod bakkerne. Der opstår overalt tab. Af divisionsstaben faldt generalstabsofficer, Major v. Fuchs, mens Major v. Gellhorn såres hårdt og flere andre officerer fra divisionsstaben lettere. I. Afdeling trukket frem fra infanteriets forspids (omkring kl. 1500) og åbner en virksom ild mod fjendtlige kolonner. Herunder kommer afdelingen under kraftig artilleriild, har imidlertid kun få tab, mens den fjendtlige kolonne tydeligvis havde store tab. II. Afdeling indsættes til højre for I. Afd. Forvognene kommer under særlig kraftig artilleri. Denne ild kunne i hovedsagen føres tilbage til signaler, som den franske civilbefolkningen sendte videre til fjenden. Tab: 4 døde, 9 sårede; 1 hest død, 15 såret.

Afdelingerne forbliver om natten i deres stillinger.

5. september:

Kl. 0730 videre march over Marchais – Monteuls – le Mezier – Joiselle – Trefois mod Neuvy. Kl. 19 bliver der gået i bivak ved Joselle og le Trouchet.

6. september:

Søndag og hviledag, som imidlertid ikke bliver til noget, da alarmen går kl. 0830 fordi 17. Infanterie-Division er under angreb. Kl. 10 går I. og II. Afdeling i skjult stilling øst for Neuvy ved siden af F.A.R. 9. Kl. 13 blev 2. og 3. Batterie på højre fløj af Divisionen trukket tæt frem bag det forreste infanteri. 2./45 går i stilling syd for Bois de Prés, 3./45 først syd for Artielet og en time senere på Højde 208 syd for Artielet, for herfra at støtte II/I.R. 85 og dele af I.R. 31 under angreb mod Courgivaux. Byen bliver efter hårde kampe ved solnedgang delvist besat. Afdelingerne bliver om natten i deres stillinger. De franske stillinger bliver hele tiden forstærket af tropper fra Paris, bragt frem med last- og personbiler.

7. september:

Kl. 0600 liver beskydningen op på begge sider. Infanteriets store tab dagen i forvejen gentager sig under forsøget på et nyt angreb på grund af ilden fra det langt overlegne fjendtlige artilleri. Der bliver derfor befalet frigørelse fra føling og tilbagetrækning. Fjenden følger i første omgang ikke efter. I. Afdeling rykker tilbage over Belleau – Montolivet, II. Afdeling over le Vezier – Monteul-aux-Lions, og indtager flere gange forskellige optagestillinger. Kl. 1500 slutter Regimentet sig til Divisionens bagtrop under Generalmajor v. Blotnitz ved Benchères. Mellem kl. 16 og 18 bliver der fodret og spist. Så fortsætter marchen over l'Epine – Chef de Ville – Bille CHambion – Viffort – Sour-la-Ville.

8. september:

Kl. 0230 gås i bivak i Sous-la-Ville. Både mandskab og heste var stærkt udmattede. Desværre blev det ikke til noget med den velfortjente hvile, for allerede kl. 5 må Regimentet fortsætte tilbagemarchen mod nord i slutningen af Divisionens hovedstyrke over Essises – Chéry-sur-Marne- Bouresches. Ved Bouresches indlægges en to timers pause.

Kl. 12 indgik befaling til, at for det første II. Afdeling med I.R. 84 skulle forlade 18. I.D. og som Armeereserve marcherer til Montreuil, og for det andet, at Divisionens artilleri så hurtigt som muligt skulle forskyde til hærens højre fløj til støtte for III. A.K.

Under Generalmajor v. Blotnitz begyndte Regimentsstab og I. Afdeling sammen med F.A.R. 9 marchen over Benilly – Brumetz – Montigny l'Allier mod Mareuil (18 km). Ved ankomsten var støtte imidlertid ikke længere nødvendig. Der blev derfor indlagt en pause til kl. 21, hvorefter der blev fortsat over Aitrheuil til Joors, hvor der omkring kl. 23 blev gået i bivak.

II. Afdeling: I Montreuil samles II. Afdeling med II./FAR 60, IR 84 og Gren.Regt. 89 under kommando af General von Kraewel, 34. Inf.Brig.

Kl. 19 går afdelingen i stilling sydvest for Montreuil med front mod sydvest. Tæt foran batterierne ligger IR 84.

9. september:

Kl. 0530 marcherer 1. og 3. Batterie (2. Batterie er direkte underlagt Division) til højderne sydlig Bargny med opgaven, at bekæmpe infanteri i vestkanten af Bois du Roi. Kl. 12 følger Divisionens angreb mod Bois du Roi. 1. Batterie underlægges F.R. 86 og 3. Batterie beskyder Macquelines, som kl. 1630 erobres af vores infanteri. 1. og 3. Batterie laver herefter stillingsskifte til Højde 125, 1 km sydvest for Macquelines med opgaven at bekæmpe fjenden på vej tilbage gennem Fresnoy. Kl. 20 bliver der slået bivuak tilbage i Macquelines, men allerede:

II. Afdeling: Kl. 0800 kommer 6. Batterie på venstre fløj under artilleriild fra sydlig retning. Mens den skifter stilling for bedre at kunne bekæmpe det fjendtlige artilleri, kommer den under kraftig tung artilleri og får store tab. Hauptmann Kalau vom Hofe bliver såret. Et forsøg på at bringe pjecerne tilbage mislykkes under den kraftige engelske beskydning. 5. Batterie skifter stilling på bakken syd for Montreuil, og bringer herfra det fjendtlige angreb under ild, mens 4. Batterie beskyder det fjendtlige infanteri flanken, og får angrebet til at bryde sammen omkring 30 meter foran vores infanteri. 6. Batterie blev under storm omgået til venstre, og kom foruden den kraftige artilleriild, også under infanteriild fra venstre side af ryggen. De fleste pjecer var ødelagte. På trods af heftig artilleriild og mange tab af heste, lykkes det 4. Batterie at trække pjecer og ammunitionsvogne tilbage ud af ildlinjen, og ved la Sablonnière at indrette en optagestilling. I mellemtiden blev det af 6. Batterie forspænd og resten af betjeningsmandskabet (3 mand) tre gange forsøgt at bjærge pjecerne, sidste gang ved mørkefald. Alle forsøg mislykkedes imidlertid under den kraftige beskydning, så pjecerne, da IR 84 efter mørkefald, traf sig tilbage, faldt på fjendens hænder. Kl. 21 begyndte Detachment v. Kraewel tilbagemarch over Tremont - Gaudealu - Chezy-en-Orxnois - Dammard til Neully. Marchen fortsattes natten igennem.

Tab: 3 officerer og 28 mand.

10. september:

Kl. 0200 gives igen alarm. 18. I.D. skal sikre hærens venstre flanke og indtage en stilling ca. 30 km bag fronten. March over Barny - Ormoy til Goudreville, hvor I. Afdeling indtager bagtroops stilling. Senere genoptages marchen gennem Bois de Fillet - Feigneux til Palesne, hvor der kl. 18 går i bivuak. En deling fra 1. Afdeling bliver på forpost.

II. Afdeling: Fortsat march over Villers-le-Petit - Longpont til Beaurepair Ferme. Her opslås bivuak og Detachmentet underlagt 5 I.D. hovedstyrke.

11. september:

Natten forløber rolig, så afmarch finder først sted kl. 0900 mod højderne sydøst for Pierrefonds. Ved Chateau Pierrefonds går I. Afdeling i bagtroops stilling med front mod syd, men uden at fjenden er i syne. Kl. 18 fortsættes marchen over St. Etienne til Chelles, opklaret for bagtroops stilling og alarmkvarter ved Chateau Pierrefonds etableret.

II. Afdeling: Kl. 0300 fortsættes marchen over Chaudoin - Vellen - Soissons til Villy-sur-Aisne, Underlagt Gren.Regt. 89 går afdelingen i stilling ved Villy.

12. september:

Om natten forpost fægtning. Kl. 0500 alarm. Videre march i bagtrop bag III./I.R: 85 over Croutoy parallel til Aisne til Vic-sur-Aisne. Inden overgang ved Vic udvikler sig et overfald på bagtroppen fra højre flanke fra en fransk cykel-enhed med maskingeværer. I begyndelsen spærrede Sanitäts-Kompanie 1 broen. 1. Batterie bringer den fjendtlige ild til tavshed, støttet af III./I.R. 85. 1. Batterie krydser derefter Aisne. Under 1. Batteries passage følger et nyt fjendtligt overfald med M.G.-ild på omkring 400 meters afstand. Det lykkedes 2. Batterie at komme over broen, mens 3. Batterie delingsvis åbnede ild fra landevejen. På kort tid mistede batteriet 43 heste, 4 mand faldt og 20 blev såret. På kort tid havde batteriet skudt sig tom. De fortsatte imidlertid forsvaret af deres pjecer med geværer fra de sårede. Et pludseligt indsættende tordenvejr med kraftig regn gjorde det muligt, med forstærkninger fra de øvrige batterier, at bjærge samtlige pjecer kor for sprængningen af broen ved Vic. Kun en forvogn og en ammunitionsvogn falder i fjendens hænder. Efter at den sidste pjece var sluppet over, sprængte pionerer broen. Den fortsatte march går over St.Christophe-à-Barry - Autrechtes til bakkerne syd for la Granges-Moines Ferme ved Audignicourt. I nærheden af Audignicourt blev der kl. 17 gået i forberedt stilling mellem FAR 9 til venstre og FAR 60 til højre.

Tab: 4 mand døde, 1 officer og 20 mand såret i fangenskab. 52 heste døde, 10 såret.

II. Afdeling: Kl. 1215 afmarch fra stillingen og videre under Detachment von Krawel over Venizel – St.Marguérite til Orme. Her gås i bivuaak.

13. september:

Kl. 10 åbnes ild mod fremrykkende infanteri og artilleri, og resten af dagen forbliver ild aktiviteten kraftig på begge sider. Om natten er der ro. Vejret bliver koldt og regnfuldt.

Tab: 5 mand døde, 11 såret, 12 heste døde.

II. Afdeling: Kl. 0630 fortsat march over Nanteuil-la-Fosse – Mennejeau Ferme til Bauraine Ferme, hvor der gås i beredskab. Kl. 17 går Afdelingen i ildstilling lige syd for vejen med front mod syd.

14. september:

Ilden begynder igen kl. 0930. Modstanderen forsøger enkelte fremstød, men bliver afvist. Om eftermiddagen ankommer en Infanteri-Brigade til forstærkning af den svækkede Division.

II. Afdeling: Kl. 0430 er afdelingen marchklar. Kl. 0800 angriber modstanderen Detachment v. Kraewel. Afdelingen besætter gårdsagens stillinger, men kommer ikke til skud.

Kl. 1815 forlader *II. Afdeling* Detachment v. Kraewel og underlægges 6 I.D. på venstre fløj af *III. A.K.* March over Chemin des Dames til La Royere Ferme, hvor der slås bivuaak.

15. september:

Kl. 0330 afvises et fjendtligt angreb. Hele dagen ligger kraftig fjendtlig ild over vores infanteri- og artilleristilling. For at spare ammunition begynder skydning med enkelte delinger og pjecer.

Ved daggry besættes indtil videre fremskudte stillinger for at kunne gribe ind med direkte skydning. Afstanden bliver øget. Der bliver holdt forbindelse til føreren for infanterilinjens og sendt en observationsofficer frem til infanteriets skyttegrave.

Om aftenen forlader Hauptmann v. Westerhagen enheden som følge af sår. Lt. Piéske overtager kommandoen over 1. Batterie.

De første 4 E.K. *II* ankommer til fordeling.

II. Afdeling: Kl. 0430 er Afdelingen marchklar og kommer under kommando af FAR 3. 4. og 5. Batterie går i stilling omkring 800 meter øst for la Royère Ferme og begynder beskydning af de fjendtlige skyttegrave og artilleri.

16. september:

Kl. 0700 starter artilleribeskydningen på ny, og om formiddagen falder Hptm. Wiese på observation for 3. Batterie. Kommandoen over 3. Batterie overtager Lt. Bertog, der den 29. oktober overdrager den til Hptm. Schröder.

Kl. 13 forsøger modstanderen et energisk fremstød, som imidlertid afvises. Stillingen forstærkes.

Tab: 1 officer, 1 mand død, 3 officerer såret, 1 officer syg, 15 mand såret, 1 mand savnet. 20 heste døde.

II. Afdeling: Ringe kampaktivitet.

17. september:

Kl. 0700 ildåbning mod fjendtlig infanterikolonne. Batterierne under kraftig ild.

Tab: Sanitets- og 1 veterinær officer såret, 1 mand død, 4 mand såret.

II. Afdeling: Kl. 10 gennemfører vores infanteri et fremstød, som imidlertid ikke lykkes. Derudover var der også denne dag kun ringe kampaktivitet.

18. september:

Ilden åbnes kl. 0700 som forberedelse til et af divisionen befalet angreb kl. 12. Angrebet skal iværksættes straks 17. I.D. til højre for 18. I.D. har sat sig i besiddelse af Moulin-sous-Touvent. Angrebet kommer ikke til gennemførelse. Der henvises til sparsommelighed med ammunitionsforbruget.

II. Afdeling: Ilden åbnes ved daggry. 5. Batterie bliver ved middagstid pjece vis trukket frem i infanteri linjen, men returnerer imidlertid ved mørkefald til dens gamle stillinger.

19. september:

For første gang i længere tid en rolig dag.

II. Afdeling: Efter ankomsten af to haubitser-batterier bliver kl. 15 en kraftig ild lagt over den fjendtlige skyttegrav til støtte for vores infanteri. Infanteriet når dog ikke dens mål.

20. september:

Kl. 0500 er angreb med 18. I.D. befalet. Ildåbningen med alle batterier starter med det samme. Der udvikler sig seje kampe på begge sider, og vores infanteri kæmper sig langsomt frem gennem skoven foran Autrêches og Beau de Vaux. Kampen varer hele dagen. Kl. 17 går 1. og 2. Batterie i stilling nordvest for Autrêches, 3. Batterie i den forreste linje af F.R. 86.

Tab: tre mand såret.

II. Afdeling: En deling fra hver af 4 og 5. Batterie trækkes frem i infanteriets forreste linje og underlægges det sammensatte Regiment Echmund (I.R. 35). I løbet af dagen ringe kampaktivitet.

21. september:

Kl. 0900 bliver Afdelingen trukket frem til nord for vejen Autrêches – Moulin tæt bag den forreste skyttegrav. Foran højre batteri (1. Batterie) står kun en infanteripost. Om aftenen graver infanteriet sig ned syd for vejen Autrêches-Moulin.

II. Afdeling: De fremskudte delinger fra 4. og 5. Batterie er i løber af natten igen trukket tilbage til deres batterier. Også i dag ringe kampaktivitet.

22. september:

Forstærkning af stillingen og indskydning af de enkelte pjecer mod særlige terrænpunkter.

Tab: en mand såret.

II. Afdeling: Kl. 10 laver 4. Batterie stillingsskift og indtager en ny stilling omkring 400 meter nord for Chemin des Dames over den underjordiske kanalgenneførelse til beskydning af kanal dalen Bray – Monsoy – Bourg.

23. – 26. september:

II. Afdeling: Langs hele fronten kun ringe kampaktivitet. Batterierne beskyder lønnende mål, indskrænker imidlertid generelt deres ammunitions forbrug.

23. september:

Kl. 0600 angriber fjenden, men bliver afvist. En deling fra 1. Batterie sættes i stilling syd for Tiolet Ferme for at kunne beskyde Moulin dalen.

24. – 26. september:

Kun ringe kampaktivitet.

Tab: en mand død

27. september:

Kl. 0630 forsøgte fjenden endnu engang et gennembrud, men fik igen en blodig næse. 1. Batterie går i aften-timerne i stilling stik øst for Moulin-sous-Touvent, mens 3. Batterie rykker ind i 1. Batteris gamle stilling.

Tab: en mand såret.

De første pakker fra Tyskland ankommer!

II. Afdeling: Der indløber befaling til, at afdelingen skal trækkes ud af fronten.

28. september:

II. Afdeling: Kl. 0130 marchklar ved la Royère. March med 34 I.R. over l'Auge-Gardien – Neuville – Terny til Leuvilly, hvor der kl. 0900 gås i kvarter. 34 I.R. bliver reserve for A.O.K. I.

28. og 29. september:

Der arbejdes ivrigt på udbygning af infanteri- og artilleristillinger. Beskydning af gunstige mål. 1. Batterie kommer i den nye stilling under kraftig beskydning.

29. september: II. Afdeling: 5. Batterie og halvdelen af I.M.K. bliver med I.R. 84 reserve ved A.O.K. Resten af afdelingen bliver sammen med Gren.Regt. 89 igen stillet til rådighed for IX. A.K. og af denne tildelt 18. I.D. Den marcherer kl. 6 over Juvigny – Baneux – Vezaponin til St. Aubtin, hvor den går i kvarter.

30. september:

1. Batterie bliver igen kraftigt beskudt.

Tab: 1 mand død, 2 mand såret, 4 heste døde, 2 såret.

Ammunitions forbrug ved I. Afdeling under bevægelseskrigen ca. 4.000 granater.

II. Afdeling: Kl. 12 fortsat march til Audignicourt. Her gås i bykvarter. Kl. 18 ankommer også 5. Batterie med halvdelen af I.M.K. og indsættes til højre for I. Afdeling på bakkerne nord for Moulin-sous-Touvent.

Nampcel

(1. oktober 1914 – 15. oktober 1915)

Situation:

Efter kampene mod slutningen af september 1914, der ikke havde bragt nogen af siderne nævneværdige resultater, begyndte begge siders infanteri at udbygge deres hidtil kun hurtigt opkastede grave, og mere og mere at indrette dem til forsvar. Der var dog aldrig nogen særlig begejstring at spore over dette skanse arbejde. Alle håbede i deres stille sind endnu engang at komme i bevægelseskrig, og ingen anede på dette tidspunkt, at en ny fase i krigen på Vestfronten var begyndt – stillingskrigen, der stillede helt andre krav end bevægelseskrigen. Der var vel heller ingen der gjorde sig tanker om, at Divisionen ville forblive i denne stilling i næsten et år. Man ville dog være hjemme til jul!

1. oktober:

6. Batterie modtog nye pjecer, mens der hjemmefra ankom 100 mand erstatningspersonel, mest krigsfrivillige, og 92 heste. Regnvejret de sidste 14 dage havde forårsaget mange mavesyge og tyfustilfælde.

2. oktober:

4. Batterie bliver Brigade og 6. Batteri Divisions reserve i Audignicourt. 2. og 3. Batterie skiftede stilling til bakken nord for vejen mellem Nampcel og Quennevières Ferme. En deling fra 2. Batterie indsættes i forreste skyttegrav.

Tab: en mand død, 1 såret.

3. oktober:

Kl. 0400 går 4. Batterie i stilling nord for 5. Batterie. Da der er en mærkbar mangel på ammunition, bliver ildaktiviteten på ordre meget begrænset.

4. – 7. oktober:

Ingen særlige begivenheder. Stillingen udbygges fortsat. Batterierne indskyder de enkelte pjecer mod særlige terrænpunkter m.m.

8. oktober:

6. Batterie returnerer til Regiment. Hele II. Afdeling forlader sammen med I.R. 31 Divisionen og korpset, og tilgår den ny opstillede Division Luckwald.

II. Afdeling: Under kommando af Generalmajor v. Troschke marcherer afdelingen sammen med I.R. 31 kl. 9 over Camelin – Cuts – Pontoise – Noyon le Pavé – Margny-aux-Cerises til Gruny.

9. oktober:

Kl. 9 gennemfører franskmændene et angreb ved Moulin-sous-Touvent, men afvises. 1. Batterie støtter infanteriet effektivt og kraftigt.

1 mand såres.

II. Afdeling: Ankomst kl. 0400 til Brun, hvor der gås i kvarter. Om eftermiddagen feltgudstjeneste.

10. oktober:

Endnu et fransk stormløb, der dog heller ikke denne dag bringer fjenden nogen succes. 1. Batterie bliver endnu engang rost for dens gode indgriben i infanterikampen.

1 mand såret.

II. Afdeling: Kl. 1230 afmarch mellem I.R. 31 og I.R. 76, der ligeledes at stødt til Detachment Troschke, fra Gruny over Roy – Roiglise til Noyon, hvor der blev gået i kvarter.

11. og 12. oktober:

Mindre sammenstød mellem infanteri-stillingerne.

11. oktober:

II. Afdeling: Rekognoscering af Afdeling og batteriførere i området Chiry – Dreslincourt – Pimprez. Kl. 1930 rykkede batterier fra Noyon i stilling. 5. Batterie går i stilling syd for Chiry-Ourschamp, 6. Batterie omkring 500 meter foran 5. og 4. Batterie stik øst for Pimprez. Afdelingen hører under venstre underafsnit i Division Luckwald.

12. til 17. november:

II. Afdeling: Med undtagelse af enkelte spredte skydninger af artilleri, må situationen ved fronten betegnes som meget rolig. Det vidunderlige område og den ringe ildaktivitet har skaffet afsnittet betegnelsen "Eventyr-Division". På anmodning fra infanteriet er tre enkelt pjecer og tre delinger indbygget i forreste infanterilinje, der imidlertid kun må skyde i tilfælde af et fjendtligt angreb.

13. oktober:

1. Batterie rammes hårdt, men har ingen tab. Kl. 22 støtter 2. Batterie infanteriet under forsvar mod et fjendtligt angreb til højre mod 17. ID. – 1. Batterie trækkes i løbet af natten ud af stillingen, og afløser 2./FAR 9 i dens stilling syd for 3. Batterie. Vejret er igen slået om. Det er koldt og tåget, og regn opbløder den seje lerjord. På steder er vejene kun mudder og ikke anvendelige.

14. – 26. oktober:

Mindre sammenstod og forpostfægtninger mellem infanteri-stillingerne. Derudover kun ringe kampaktivitet. Forspand og I.M.K. begynder at bygge nødtørftige stalde til hestene, og begynder dermed også selv at indrette sig permanent. Tyfus begynder igen at dukke op i større udstrækning. Der opstår mange dødsfald på trods af god forplejning og bedre underbringelse.

27. oktober:

3. Batterie under tung artilleri. En pjece ødelægges. Stillingen forlægges om aftenen 200 meter mod syd.
Tab: en mand død.

28. oktober:

Rolig dag.

II. Afdeling: Afdelingen underlægges 6./2. Garde-Fuss-Artillerie (10-cm kanoner) og går i stilling omkring 600 meter nord for Chiry. 4. Batterie tildeles desuden en 9-cm Kanon 73.

29. oktober:

Aften kraftig ild fra batterierne mod skyttegrave og artilleristillinger, og vores infanteri gennemfører et skinangreb til støtte for III. A.K. angreb på Vailly.

Vaccination mod tyfus begynder.

29. oktober – 5. december:

II. Afdeling: Fuldkommen ro langs fronten.

30. oktober:

Det fjendtlige artilleri opretholder en livlig beskydning af infanteri- og artilleristillinger.
1 mand såret.

31. oktober:

Om natten fra 30. – 31. oktober blev feltvagten på Quennevières Ferme, der lå foran vores front, overraskende erobret af Zuaven. To forsøg om i aftentimerne fra vores infanteri på efter artilleriforberedelser at generobre gården, mislykkes. Gården er fra dette tidspunkt forblevet på fjendens hænder, og var for ham det stærkeste støttepunkt i hele afsnittet. Med den underjordiske stenbruds huler var den en sikker underbringelse af mennesker, ammunition o.s.v. Selv den kraftigste artilleribeskydning kunne ikke udrette noget, selvom også gården lidt efter lidt faldt som offer for beskydningen, og dens omrids dagligt ændrede sig, ændredes ikke dens militære værdi.

1. til 8. november:

Situationen uændret og kampaktiviteten på begge sider normal. Man kan derfor tænke på en grundig istandsættelse af pjecer og køretøjet. Samtlige ammunitionsvoogne og fra hvert batteri to pjecer, blev trukket tilbage til forspands-kvartererne og grundigt gennemgået. Besætningerne går med tilbage i hvil, og det nye erstatningsmandskab uddannet.

De tre tilbagetrukne delinger eksercerer om formiddagen under en batterifører. Til hestene er der i mellemtiden bygget nogenlunde regntætte stalde. Mandskabet ligger delvist i træskure, dels i jordhuller og fodfolket i de tilbagetrukne delinger i Nampcel.

9. til 17. november:

Kampaktivitet fortsat ringe. Ammunitionsforbruget, der allerede i flere uger havde været rationeret til 30 granater pr. dag pr. afdeling, spares fuldstændig. Der må kun skydes i forsvar af et fjendtligt angreb og i andre helt specielle tilfælde, hvor der skulle afgives melding til Generalkommandoen. Som følge af dette var det ikke muligt retfærdigt at efterkomme infanteriets ønsker.

49 mand erstatningspersonel ankommer.

18. november:

Divisionens stilling inddeles i to afsnit. Fører for højre afsnit bliver Generalmajor v. Blottnitz, mens artilleriet underlægges Major Köhler.

19. november:

En meget rolig dag.

20. november:

Forsøg på at generobre Quennevières Ferme. Hertil er af Divisionen stillet to tunge felthaubitser og minekastere til rådighed. Kl. 1520 begyndes artilleri- og minekaster ilden. Den tildelte ammunition er imidlertid alt for lille til at kunne skyde gården stormklar. Infanteriangrebet opgives derfor helt.

21. til 27. november:

Den sædvanlige stillingskamp. Højre afsnit for underlagt et batteri Ring-Kanoner, som bringes i stilling nordvest for Nampcel. Senere bliver batteriet ført af Lt.d.R. Müller og Lt.d.R. Ebsen.

28. november til 6. december:

Billede har ikke ændret sig. Batterierne skyder sig ind mod bestemte afsnit af den fjendtlige skyttegrav til støtte for nabodivisionen.

7. december:

Regimentsstaben underlægges Division Luckwald, og Oberst Detmering udnævnes til divisionens artilleri kommandør. Staben forlægges til Noyon.

8. til 19. december:

Der er nu roligt ved fronten. Man hører kun enkelte skud i omegnen af Quennevières Ferme. Fjenden puster tilsyneladende også ud. Den 17. december ankommer befaling til, at hver afdeling skal afgive fire pjecer til en ny enhed, der skal opstilles i Tyskland.

4 pjecer under Hptm. Hoppe og 4 pjecer fra 5. Batterie under Oberlt. Lucke udpeges til denne opgave. Resterne af 2. og 5. Batterie genopbygges ved afgivelser fra de øvrige batterier. Kommandoen over 2. Batterie overtages midlertidigt af Lt.d.R. Dietrich indtil den nye kommandør, Lt. Heinsius, kan nå frem.

6. december:

II. Afdeling: Oberst Detmring med Regimentsstab bliver Artilleri-kommandør ved Division Luckwald.

7. december:

II. Afdeling: Regimentsstaben ankommer til Noyon, hvor den går i kvarter.

8. til 20. december:

II. Afdeling: Ro langs fronten. På befaling fra O.H.L. skal Division Luckwald opløses den 24. december og afløses af 17. Res.Div.

20. december:

En fransk overløber ved 17. ID. fortæller, at fjenden kl. 16 vil iværksætte en kraftig artilleribeskydning af Gren.Regt. 89 stillinger. Og ganske rigtig beskød det fjendtlige artilleri livligt stillingen. Der fulgte imidlertid ikke et infanteri angreb.

21. december:

Kl. 0800 åbnede fjenden en kraftig artilleriild mod Gren.Regt. 89 stilling, Moulin og vejen Nampcel – Tracy-le-Mont og vejkrydset syd for Nampcel. Kl. 0845 iværksatte fjenden et angreb på Gren.Regts. 89 stilling i Puisa-

leine dalen. Angrebet bryder imidlertid sammen under store tab på trods af flere forsøg, da de fremrykkende kolonner af III./I.R. 85 og I. Afdelings batterier med god virkning blev beskydt flankerende. Om eftermiddagen var der igen dyb fred.

II. Afdeling: Aften afløst af II./Res.FAR 17 og i kvarter i Pont l'Évêque.

22. december:

Ro langs fronten

23. december:

Om eftermiddagen stormede fjenden endnu engang mod 89'ernes grav, men blev igen afvist uden resultat.

II. Afdeling: March over Cuts – Blérancourt til St. Aubin, hvor afdelingen forbliver i hvil indtil den 29. december, og hvor pjecer og køretøjer vedligeholdes.

24. december:

Efter afløsning af Division Luckwald træder Regimentsstab og II. Afdeling tilbage til 18. I.D., men indsættes først igen den 29. december.

Der var specielt for natten befalet forhøjet vagtberedskab, da man forventer, at modstanderen vil udnytte den tyske skik med at fejre juleaften til at forsøge et angreb. Natten forløber imidlertid fuldstændig uforstyrret.

Fra Tyskland var der ankommet gavepakker, både fra egne familier som fra Garnisonerne i Rendsburg og Bahrenfeld, fra Røde Kors m.fl. Man havde efterhånden vænnet sig til, at krigen ikke ville være forbi før jul, og dermed også forudset, at der ville være truffet hjemlige foranstaltninger til at fejre julen i felten. Hver pjece havde i sin stilling sit eget juletræ, mens kuske ved vognene havde arrangeret fælles fester. Det samme havde I.M.K.

25. og 26. december:

Også i disse dage forholdt fjenden sig rolig. Kun første juledag om eftermiddagen sendte fjenden sin julehilsen i form af et lag over I. Afdelings vognpark, hvorunder 4 mand blev dræbt.

27. december:

De til nyformering udvalgte batterier (2. og 5.) bliver indladet i Tergnier. De havde indtil nu afventet på transport i Blérancourdelle og Blérancourt.

Af hver afdeling bliver nu kun to batterier i stilling. Et batteri bliver henholdsvis reserve-batteri for højre afsnit og for Division, og trukket tilbage til Blérancourdelle og le Fresnes. De tilbagetrukne batterier eksercerer i de to dage forspændt og ved pjecerne, og vedligeholder udrustning og materiel.

28. og 29. december:

Ved fronten er der intet særligt at melde. Rgts.Stab og II. Afd. indsættes i højre afsnit. Rgts.Stab går i kvarter i Blérancourdelle. Stab II i Nampcel. Aften afløser 5. Batterie 1., der som reserve-batterie for højre afsnit og går i 10 dage i hvil i Blérancourdelle. 6. Batterie afløser 2./FAR 9. 4. Batterie gør som Divisionen reserve-batteri til Blérancourt.

1915

30. december – 14. januar:

Situationen ved fronten er i hovedsagen uforandret. Batterierne beskyder for det meste skansearbejde og bevægelser i den fjendtlige skyttegrav på anmodning af infanteriet, hvor en forbindelsesofficer fra hvert eneste batteri nu befinder sig i telefonisk forbindelse med sit batteri.

8. januar:

2. Batterie, som den 23. december var overtaget af Lt. Heinsius, afkommanderes til FAR 9, da 5./FAR 9 var afkommanderet til Soissons. 2. Batterie afløser i stillingen stik øst for Autrêches. I Divisionsafsnittet begynder etableringen af bagved liggende stillinger.

9. til 15. januar:

Intet nyt at berette.

16. januar:

2. Batterie vender tilbage til Regiment og bliver uddannelses reserve i Blérancourdelle, men rykker den 28. januar igen i stilling ved Autrêches, hvor den forbliver til 12. marts. 2. Batterie har af 5./FAR 9 fået overdraget en 9-cm kanon i skovkanten ved Autrêches, som betjenes af en sammensat besætning fra de øvrige batterier, og senere overgår til Deling Brandes nord for Chévillecourt.

17. januar til 4. februar:

Bortset fra mere hyppige ildoverfald på batteristillingerne, forbliver situationen uforandret.

5. februar:

6./FAR 60 (I.F.H.B.) underlægges Regimentet og sættes i stilling 500 meter vest for Tiolet Ferme.

6. februar:

3. Batteries kommandostation i en brændestabel bliver ødelagt ved en fuldtræffer.

7. til 22. februar:

På grund af rigelig tildeling af ammunition livlig beskydning, specielt af fjendtlige skyttegrav, batterier og troppebevægelser ved Ecasaut Ferme, hvor godt virkning blev observeret. Det gennemsnitlige ammunitionsforbrug er 20-25 granater daglig pr. batteri.

23. februar:

To ballon luftværnskanoner under Lt. Breda tildeles Regimentet og underlægges 3. Materiel fra 3. deling, 3. Batterie sendes til Spandau. Overtalligt personel fordeles på de øvrige batterier.

24. til 28. februar:

Den fjendtlige ild ringe, hvorimod fly, der hidtil kun har optrådt spredt, er blevet langt mere hyppige. De nytildelte B.A.K. (Ballon Abwehr Kanone) har rigeligt at se til for at holde flyene på afstand.

Regimentets tab siden begyndelsen på den egentlige stillingskrig har været ret betydelig. Ganske vist har der ikke været de store, samtidige udfald, men gennem de næsten konstante tab dagligt på 1-2 mand døde eller sårede, har tabene akkumuleret til 3 officerer og 60 underofficerer og mandskab.

Regimentet har måttet afgive talrige officerer, hovedsageligt til infanteriet.

1. til 6. marts:

Situation uændret. 1. Batterie i dens stilling på den vestlige skråning af "Schleswiger Tal" er i sær udsat for modstanderens ildoverfald. IR 84 er trukket ud af det højre afsnit og overgår til en nyformet division i Guise.

7. marts:

6. Batterie afgiver 4 kanoner med ammunitionsvogne under Lt. Huffmann til Guise, hvor Feldartillerie-Regiment 108 er under opstilling. 3. Deling, 6. Batterie under Lt. Schwabedissen besætter foreløbig Touventstillingen. Med afgivelsen fra FAR 9 skal 6. Batterie igen have tilført 4 pjecer. 6./FAR 60 returnerer til 17. ID.

Vinteren har været mild med mest godt vejr, så Regimentets sundhedstilstand glædeligt fortsat er ret god.

8. til 20. marts:

Fjenden udbygger sin 2. stilling, og indretter sig altså også på sin side på et længere ophold i denne stilling. Hvert batteri og ammunitionskolonne modtager et feltkøkken, hvorved en stor mangel afhjælpes. Indtil nu måtte mad til kanonbesætningerne tilberedes af kuskene ved bespændingen og herfra bringes frem i stillingen, hvor den oftest ankom kold.

21. til 25. marts:

Ingen nævneværdig kampaktivitet. Batteriernes etablerede skin-stillinger, hvorfra enkelte kanoner en kort overgang skød, modtager heftig beskydning.

26. marts:

1. Batterie beskyder med observation fra fly med godt resultat et stenbrud i den franske reserve-lejr. Flyene kommunikerede endnu dengang med batterierne ved aftalte lyskugler.

27. marts - 31. april:

Intet nyt fra fronten. Til afprøvning modtager Regimentet maste-kikkerter.

2. april:

En deling fra FAR 9 under Lt.d.R. Schmock overgår til Regimentet, hvor den sammen med den tilbageblevne deling fra 6. Batterie, danner det nye 6. Batterie. Fører for batteriet bliver Lt.d.R. Thomsen.

4. og 5. april:

(Påskesøndag) Franskmændene opretholder en kraftig artilleriild mod infanteri- og artilleristillinger, mod de bageste områder og mod landsbyerne, uden af der opstår den mindste skade.

6. til 10. april:

Ro.

11. til 17. april:

Franskmændene udløser en underjordisk sprængning af vores forreste grav syd for Quennevières Ferme over en bredde på 20 meter, hvorved 16 mand fra FR 86 begravnes. Batterierne spærre med kontinuerlig skydning sprængstedet, så fjenden ikke kan besætte det.

18. april:

Da man fornemmer yderligere fjendtlig minearbejder ved Quennevières Ferme, forberedes en operation for at ødelægge dette arbejde. Til disposition er:

6./FAR 45, 3./FAR 9, 1 haubitser batteri, 3 lette felthaubitser batterier og et batteri 15-cm Ringkanoner. Af ammunition var der oplagt 350 skud pr. kanon, 600 skud pr. tungt batteri og 250 skud til haubitser-batteriet.

Skydningen iværksat kl. 17. Infanteriangrebet måtte imidlertid opgives, da den disponible ammunition ikke var tilstrækkelig til at gøre målet stormmoden.

19. april til 21. maj:

Den fjendtlige ild holder sig inden for rimelige grænser. Touvent-kanonen fra 1. Batterie bliver 12. maj trukket ud af stillingen og i stedet indsat vest for Puisieux Ferme.

Den 20. april falder Lt.d.L. Bodensieck, l./45, af hovedskud under observationstjeneste i skyttegraven.

22. maj til 1. juni:

Det fjendtlige artilleri skyder mere begrænset, hvorimod ilden fra hans minekastere er steget betydeligt.

24. maj:

Afsnittet tildeles en 21-cm haubits, hvorefter fjendens minekaster aktiviteter falder mærkbart.

2. juni:

1. Batterie afløses i løbet af natten 31. maj – 1. juni af 2. Batterie og går i hvil i Fresnes. Den fjendtlige artilleriaktivitet stærkt stigende, og ifølge en overløber skulle et angreb være forestående. 1. Batterie alarmeres, går i en forstærknings batteristilling på Højde 1164 og skyder sig ind, hovedsageligt på gravene foran 17. ID., hvor angrebet forventes.

3. juni:

Det fjendtlige angreb kommer ikke til gennemførelse. 1. Batterie rykker tilbage i hvil i Fresnes, men alarmeres igen kl. 15 for at genindtage stillingen på Højde 164. Fjenden er igen begyndt at skyde heftigt. Batterierne svare igen med rolig ild.

4. juni:

Stadigt intet angreb. 1. Batterie rykker endnu engang i hvil. Den fjendtlige og egne artilleri aktivitet som dagen før.

5. juni:

Kraftig fjendtligt artilleri ligger over alle grave og tilgangsveje langt ind i baglandet. Også de fjendtlige minekastere udvikler en livlig skydning. Som resultat indføres højeste alarmberedskab ved 17. og 18. I.D. 1. Batterie går endnu engang i stilling, mens 6. Batterie, der hidtil har ligget i Divisions reserve, går i stilling sydøst for Nampcel, mens l./FAR 9, der hidtil har været reserve for venstre afsnit, går i stilling vest for la Croisette Ferme. Mellem kl. 19 og 1915 øges den fjendtlige ild til trommeild, men et angreb følger ikke.

6. juni:

Allerede ved dag gry starter den fjendtlige beskydning. Vore batterier optager skydningen mod de mål, der dagen før er indskudte. Kl. 0600 stiger fjendens ild til trommeild, falder så, for igen omkring kl. 10 at stige med fornyet voldsomhed, støttet af hurtigild fra de fjendtlige minekastere. Samtidig ødelægges en del af vores forre-

ste grav af en underjordisk sprængning. Ilden fra vore batterier ligger hele perioden over den fjendtlige grav, opmarchveje og de fjendtlige batteristillinger, støttet af batterierne i venstre afsnit og fra 17. I.D. 2. Batterie omkring 400 meter bag den forreste tyske grav og halvdelen af 3. Batterie (1 Deling var som "Deling Nampcel" placeret ved vejkrydset) ligger til tider under kraftig beskydning. Omkring kl. 10 begynder ammunitionen at blive sparsom. Mens batterierne længere tilbage omkring middagstid havde fået suppleret deres ammunition af lette og tunge artilleri-ammunitions-kolonne, kunne ammunition til 3. Batteries deling kun komme frem enkeltvis båret af infanteriet.

Efter at modstanderen med sin voldsomme trommeild frem til angrebet havde jævnet vores forholdsvis smalle skyttegravsområde, gik han til angreb, og lod først sine sorte stormkolonner angribe, efter at disse var sat under alkohol. I graven ca. fra Quennevières til Touvent Ferme havde besætningen haft meget store tab, så de sorte kunne trænge ind i graven. Da artilleriilden ikke kunne beskyde hele området, lykkedes det en del af anden og tredje bølge at trænge frem til vores såkaldte "erobringsgrav", på steder endda frem over denne. Som udgangspunkt for stormen havde fjenden anvendt Quennevières Ferme, og rykkede herfra frem i sydlige og sydøst retning.

Skjult af den hulvej, der nord for 2. Batteries stilling fører fra Schleswiger Tal mod vest, lykkedes det en større sorte franskmænd at trænge ind bag batteriet. Den største del af mandskabet faldt eller blev taget til fange, mens en del forlod stillingen på ordre fra batteriføreren.

Oberlt. Heinsius faldt for en fjendtlig kugle. Lt. Hellmann, der om morgenen var blevet såret under observationstjeneste og Lt.d.L. Walbrecht faldt i fangenskab. Lt.d.L. Walbrecht og Uffz. van Bierna faldt under vejen tilbage gennem den franske stilling.

Under stormen havde det fjendtlige artilleri lagt deres ild længere frem, altså mod vores opmarchveje og batterier. De sorte stormkolonner og forstærkningen fra Quennevières Ferme rykkede længere frem, delvist til kanten af Schleswiger dalen, hvor de i første omgang satte sig fast.

Gennem modangreb med i mellemtiden tilkaldte egne reserve fra Divisionen, og forstærkninger fra nabo stillingen, blev modstanderen i løbet af eftermiddagen igen trængt et stykke tilbage. Hen under aften stormede IR 31 under Hptm. von Kathen 2. Batteries stilling, og fjenden var kastet tilbage til omtrent på linje med vores generobringsgrav.

Det var en solrig, meget varm dag, hvor der fra begge sider blev kæmpet med største sejhed og udholdenhed.

Kl. 23 var endnu et modangreb fra vores side planlagt for igen at trænge fjenden tilbage til hans udgangslinje. Forsøget mislykkedes formentligt mest på grund af, at alle var udmattede og trætte, og de nye tilkaldte reserver ikke var fortrolig med terrænet.

2. Batteries pjecer blev i løbet af natten trukket ud og bragt til le Fresnes, hvor Lt.d.R. Thormählen nyformerede batteriet. Delingen fra 3. Batterie, der havde stået nogle få hundred meter nord for 2. Batterie, var ikke blevet stormet af fjenden, da fjendens tyngde gik fra nord mod sydøst, altså lige vest forbi 3. Batterie stilling. Begge pjecer går om aftenen tilbage ved siden af delingen vej vejkrydset ved Højde 159 (Deling Nampcel). På trods af kraftig beskydning, lykkedes det at bjærge pjecer og ammunition fra Schleswiger dalen og på vejen Nampcel – Quennevières Ferme. Om aftenen ankommer forstærknings batterier. I alt ankommer 22 batterier.

7. juni:

General v. Lotterer overtager føringen af det samlede artilleri, der opdeles i seks trupper. Efter de hårde kampe dagen før, forøget den 7. juni relativt rolig. Vore batterier indskyder sig fra de nye placeringer under den nye inddeling af artilleriet. Fjenden gentog ikke deres angreb.

Tabene den 6. juni beløb sig til 2 officerer og 7 underofficerer og mandskab død, 3 officerer og 10 mand såret. En officer faldt såret i fangenskab. 12 underofficerer og mandskab blev taget til fange.

Som det allerede formodedes, kunne det franske angreb ved Moulin føres tilbage til spionage, og i oktober 1921 blev en beretning trykt i alle aviser, der bekræftede denne formodning. Af et brev fra en 86'er med hjemsted i Nordslesvig, hvori der blev berettet om vores svage gravsystem, og som nåede over grænsen til Danmark, havde franskmændene truffet de nødvendige slutninger, og præcist sat deres angreb ind ved Moulin.

Batteriernes ammunitionsforbrug var omkring 5.500 granater.

8. juni:

Om natten åbner fjenden kraftig artilleri og mineild mod grave og hele bagterrænet. Vore batterier besvarer ilden hovedsageligt mod gravene på indbrudsstedet for at forhindre videre fremtrængen. I løbet af dagen ligger den franske ild i korte perioder som trommeild, men et angreb følger ikke.

9. til 13. juni:

Rolige dage. Artilleriet på begge sider gennemfører forstyrrelses skydninger. Efter at vores egen linje var fastlagt ved udsætning af flag, beskyder vore batterier sig ind mod de forskellige gravafsnit. Ammunition oplægges i rigelige mængder i stillingerne.

14. juni:

Der er befalet for et angreb om aftenen til generobring af ”tilbageerobringensgraven”. I forbindelse hermed begynder artilleribeskydningen fra kl. 19 til 1930 til trommeild. Kl. 1930 angriber infanteriet, men kun en del når deres mål, så det vundne terræn ikke kan holdes og igen må rømmes. Om natten er artilleriet på begge sider meget livlig.

Tabene 7. til 14. juni beløber sig til 3 man døde, 1 officer og 16 mand såret.

15. juni:

Begge siders artilleri skyder med stor heftighed. Ammunitionsforbrug 14 og 15. juni er 3.800 granater. Et forventet nyt fjendtligt angreb følger imidlertid ikke.

16. juni:

Omkring kl. 0300 iværksætter fjendens artilleri og minekaster en trommeild, der varer i omkring 10 minutter. Også denne gang blev sorte franskmænd sendt frem først. Denne gang var målet graven overfor Quennevières Ferme.

Med den øjeblikkelige gennemførte hurtig-ild fra vore batterier bryder angrebet imidlertid sammen. Ilden mindskes herefter, men stiger igen omkring 0430 til trommeild, fulgt af de sortes andet angreb. Første bølge af dette angreb når ind i vores grav, men modtages her på passende måde af 86'erne. Den næste bølge bryder sammen i vores artilleriild. Ilden bliver herefter igen mindre, men da modstanderen havde trukket store mængder af artilleri sammen, kunne man ikke forvente, at fjenden ville stoppe med dette forsøg. Efter en kort pause stiger da også igen den fjendtlige artilleriild, dog i forhold til tidligere, i mere begrænset omfang, men alligevel kraftig nok til at være på spring, da hvert øjeblik et en ny storm kunne bryde ud. Omkring kl. 1430 kunne en forstærkning af den fjendtlige ild bemærkes, og kl. 16 lå igen en voldsom trommeild over vores stilling, hvorefter kl. 1610 det tredje forsøg fulgte, der dog igen brød sammen under vores artilleriild. Fjenden havde denne dag haft uhyre store tab, og må formentlig have indset, at muligheden den 6. juni var forpasset, da hans kolonner efter resultaterne under den første storm, havde været temmelig rådvilde. Dengang havde der kun været få reserver til rådighed for os, og med efterfølgende forstærkninger kunne mere formentlig være opnået. Nu var der tilstrækkelig tysk artilleri til at kunne holde ethvert angreb nede.

Tabene denne dag var 4 mand døde, 1 officer og 7 mand såret.

Ammunitionsforbrug: 3600 skud.

17. til 21. juni:

Forløb forholdsvis rolig. Fjenden havde tilsyneladende allerede trukket en del af sit artilleri ud, og ny hensigt til angreb bestod tilsyneladende ikke mere. Han slog sig tilfreds med det allerede erobrede område. Heller ikke på vor side blev der længere befalet for modangreb.

18. juni:

1. Batterie ligger under kraftig beskydning. 1 officer såres. Vore batterier skyder forstyrrelsesild og søger at gøre det svært for fjenden, at udbygge den vundne stilling. 5 forstærkningsbatterier trækkes væk.

22. juni:

Ro langs hele området. Generalmajor v. Blotnitz overtager kommandoen over 18. I.D. og Oberst Freiherr v. Massenbach bliver udnævnt til kommandør for 18. Feldartillerie-Brigade. Generalmajor v. Lotterer, der med energi har ført artilleriet, træder tilbage til sit korps. Artilleriet deles i afsnit Detmering og Keitler.

1. Batterie forskyder sin stilling 200 meter mod syd på grund af kraftig artilleribeskydning. 2. Batterie, der i mellemtiden er blevet opfyldt af kolonnerne, igen er blevet kampduelig, går 10. juni igen i stilling i skovkanten af Croisette-slugten, hvorfra den igen under store tab, havde deltaget i kampen.

23. juni til 15. juli:

Efter at det var fastslået, at fjenden ikke længere havde planer om angreb, begyndte med alt magt udbygningen af den nye stilling. Der blev anlagt forbindelsesgrave frem til fronten og gravet reserve- og observationsstillinger. Da batterier efter deres store tab næppe kunne overkomme det nødvendige skansearbejde, blev der

under Lt.d.R. Theodor Petersen sammensat et arbejdskommando af mandskab fra kolonnerne og de enkelte batterier.

Det tyske og det fjendtlige artilleri bestræbte sig begge på at vanskeliggøre fjenden udbygning af stillingerne. Fjenden arbejdede især om natten med miner. Specielt havde han udset området overfor og sydøst for Quennevières Ferme til sine miner, så gravene i disse områder næsten hver morgen er jævnet med jorden.

1. juli:

Forbruget af ammunition indskrænkes igen. Major Köhler udnævnes til kommandør for Res.F.A. 18 og Hptm. Rahmmacher fra FAR 9 til kommandør for 1. Afdeling. Lt.d.R. Howald med to underofficerer og 20 mand afgives til Feldluftschiffer-Abteilung.

16. til 24. juli:

Der er ro langs fronten. Artilleriet indskyder spærreild mod fem forskellige angrebsmuligheder, delvist med flyobservation. Enkelte batterier skyder sig med flyobservation ind mod fjendtlige batterier.

25. juli:

Oberst Detmering på orlov. Major Kraut overtager kommandoen over Regimentet.

26. juli til 15. august:

Situationen uforandret. Udbygningen af den nye stilling er i mellemtiden skredet betydeligt frem. Arbejdskommandoet under Lt.d.R. Petersen er i mellemtiden øget til 250 mand og har ydet godt arbejde.

16. august:

Major Kraut udnævnes til kommandør af Regimentet og Hptm. Bonin forsættes til FAR 60 som kommandør for II. Afdeling.

17. til 31. august:

Det fjendtlige artilleri bliver livligere. Det beskyder i sær den nye observations-stilling, landsbyen Nampcel og de nye forbindelsesgrave til fronten. Også infanteri-stillinger, Schleswiger dalen, stenbruddet, højde 164 og 1. og 2. Batterie rammes af ildoverfald. Så langt den begrænsede ammunition tillader, svarer batterierne igen.

Ved infanteriets regimentskommandør er der nu placeret en artilleriofficer som forbindelsesofficer, for med det samme at kunne videregive infanteriets ønsker til henholdsvis afsnit og gruppe.

1. til 15. september:

Det fjendtlige artilleri er meget livligt. Da det hele tiden er de samme batterier, der skyder, har fjenden ikke trukket forstærkninger til, så der er ingen risiko for angreb. Fjenden anvender nu en tung minekaster granat med en særlig kraftig, ubehagelig røgudvikling. I sær graven foran Moulin, de bagved liggende landsbyer og blandt disse i sær Nampcel, ligger under artilleri beskydning. Vores batterier bekæmper de fjendtlige batterier med flyobservation og besvarer de fjendtlige ildoverfald på passende måde.

16. september:

For at ødelægge en nyopstået fjendtlig grav syd for Moulin, der antages at være udgangspunkt for et nyt angreb, begynder kl. 10 en rolig beskydning med alle divisionens batterier mod denne grav. Til opgaven er stillet 900 granater til disposition. Fjenden forholder sig rolig, men om eftermiddagen er hans skydning stigende.

17. til 18. september:

Intet særligt at melde.

19. til 24. september:

Heftig artilleri aktivitet på begge sider. Ved hjælp af byggemateriel af jern fra Tergnier er den nye observations-stilling særligt godt udbygget.

25. september:

I Champagne er det store franske gennembrudsforsøg mislykkedes. Til støtte for enhederne her, trækkes forstærkninger til.

25. til 26. september:

Om natten bliver I./Fuss AR 20 og 5./FAR 9 trukket ud og sat i march til indladning.

26. til 27. september:

Om natten følger 1. Batterie. Den bliver indladet i Apilly, men på ordre fra General-Kommandoet imidlertid igen losset og underbragt i Apilly. En deling fra 2. Batterie overtager 1. Batterie stilling.

27. september til 4. oktober:

Der hersker fred langs fronten. 1. Batterie er fra Apilly igen indtrådt i 18 I.D., og overgår for 6 dage i hvil i Blérancourt.

5. oktober:

2. Batterie afløses af 1. Batterie.

6. til 12. oktober:

Situationen ved fronten uforandret. IX. A.K., skal afløses i dens stilling, som den nu i over et år har forsvaret, afløses af XI. A.K. Alle på orlov tilbagekaldes telegrafisk. Regimentet afløses af FAR 107 og rykker om nætterne fra 10. til 12. oktober over Blérancourt – Chauny i sine kvarterer: Regimentsstab og I. Afdeling til Lafère, II. Afdeling til Beaufort og Travecy.

Regimentets samlede tab under indsættelsen ved Nampcel har beløbet sig til:

Døde	3 officerer	45 underofficerer og mænd
Sårede	10 ”	140 ”
Tilfangetagne	1 ”	12 ”
	14 officerer	197 underofficerer og mænd

Hvad der nu var hensigten med Divisionens fremtidige indsats, var intet bekendt. De sædvanlige formodninger og rygter holdt alle i spænding. Jeg tror, afskeden med afsnittet Nampcel – Moulin var svær for os alle. Man havde gennemlevet gode og også svære dage i det landskabeligt smukke område, og havde opnået en vis hjemlig følelse. Navnene Nampcel – Moulin vil for altid være forbundet med 18. Infanterie-Division, og med den erindring om de mange kammerater, der måtte efterlades i stille søvn på kirkegårdene Nampcel og Moulin og på soldaterkirkegården i Schleswiger dalen.

For alle artilleri observatører vil navne som les Loges Ferme, Puisalaine, Quennevières Ferme, Tracy-le-Mont, Parc d'Offremont, Gense Ferme, la Carrière Ferme, la Morenval Ferme, Malovoisine Ferme, Ferme de l'abre, Abre de Vitry, Ferme St. Léocade, Bonval, Mouslaye Ferme, Hautebraye, Berny o.s.v. for evigt blive i tankerne. – Blérancourt, Blérancourdelle, le Fresnes, Pertron Ferme, Belloy, Vassens, Cuts o.s.v. vil som indkvarteringssteder med sikkerhed heller ikke blive glemt.

13. og 14. oktober:

Er hviledage. Pjecer, udrustning o.s.v. bliver så vidt, det er muligt, gennemset og vedligeholdt. Den 14. oktober er der i Lafère en officerssamling, hvor for første gang samtlige Regimentets officerer samles. Om aftenen indløb befaling til forskydning.

15. oktober:

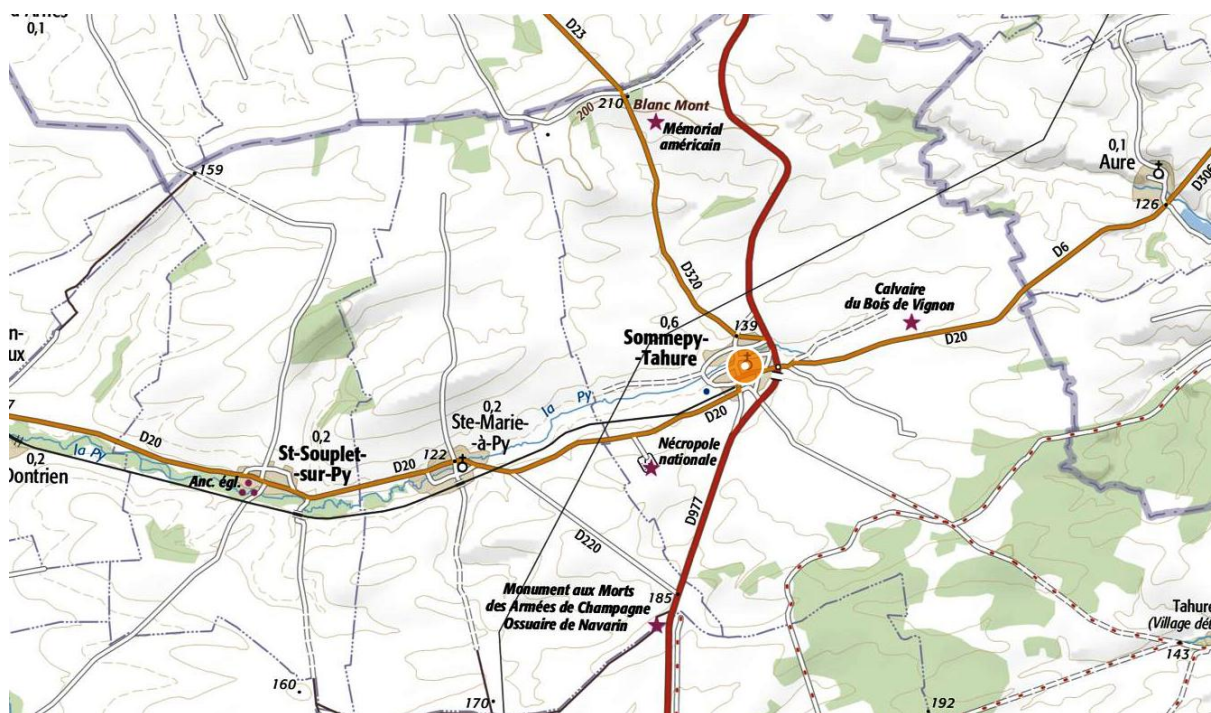
Kl. 1230 bliver Regimentsstab og Stab I med 1. Batterie indladet, fulgt af resten af Regimentet med visse mellemrum. Efter en tur på seks timer udlades i Attigny. Rgts.-Stab og I. Afdeling marcherer til Paucres og besætter her bivouak. II. Afdeling går i kvarter i Attigny og Vaux-de-Champagne.

Champagne

(17. oktober 1915 – 3. juli 1916)

17. oktober:

Afdelings- og batteriførere rekognoscerer de stillinger, hvor batterierne skal afløse. Gruppe Nahmmacher med 1., 2., 3. og 4. Batterie underlægges 5. I.D. og afløser 10 FAR, mens 5. og 6. Batterie under Hptm. v. Bonin afløser batterier fra FAR 46 og 225 og underlægges Afsnit Kettler under 18. I.D.

18. og 19. oktober:

I løbet af de to nætter afløser batterierne delingsvis. Modstanderen (franskmænd) bliver også om natten forstyrret af ild mod grave, adgangsveje og slugte. Batterierne står på række sammen med FAR 9 og 60 i Py-dalen øst for Somme-Py. Observationsposte ligger bag batterierne langs vejen Somme-Py – Aure. Da alle stillinger ligger under observation fra fjendtlige læneballoner, kan de kun udbygges om natten. Den hvide kalkjord er vanskelig og kræver god tildækning for at skjule den mod ballon- og flyobservation. Batteriernes forspand placeres i skovstykke ved Médéa Ferme, hvor de går i bivuak, men øjeblikkeligt begynder konstruktionen af deres stalde. Materialer var rigeligt til disposition fra tidligere enheders efterladte lagre. Efterårsslaget i Champagne er ved at dø ud.

20. til 27. oktober:

Batterierne har rigelige med skudopgaver, men efterhånden daler artilleriilden på begge sider. Modstanderen gennemfører egentlig kun kraftige ildoverfald om aftenen mod Py dalen og opmarchvejene, formentlig for at forstyrre vores transporter af materiel og forplejning.

28. til 31. oktober:

Situationen uforandret. Batterierne for anvist skovstykkerne nord for Blanc Mont til bygning af stalde. På grund af de sidste dages regn er kalkjorden temmelig opblødt. Kalken slider hurtigt hestenes hår bort, så de delvist er nøgne ned til bugen, mens de også lider hårdt under hestesygdommen mauke.

1. november:

Artilleriilden er faldet yderligere. Fjenden skyder næsten udelukkende med minekastere.

2. og 3. november:

Om natten 1. til 2. november og igen fra 2. til 3. november bliver Gruppe Rahmmacher trukket ud og går med 3. og 4. Batterie i hvil i Pauvres. 1. og 2. Batterie bringer deres pjecer til våbensmeden i prodse-lejren til renovering, mens mandskabet under ledelse af batteriførerne begynder bygningen af deres nye stillinger i Marie-à-Py. Ved at grave en tunnel gennem en bakke bygger begge batterier fort-artige stillinger, der under de senere kampe betydeligt skulle udmærke sig.

Sammenlignet med den rige natur ved Nampcel, må landskabet i Champagne betegnes som meget fattig. Man kunne marchere i timevis uden at møde et eneste beboet hus. Skove og marker gjorde et kummerligt indtryk. Dertil kom det usunde, kolde og regnfulde vejr, så de fleste begyndte at ønske sig tilbage til den gamle stilling ved Nampcel. Ved indrykningen i Champagne forefandt Divisionen dårligt en udbygget stilling. Fransk-

mændene havde under deres efterårsoffensiv løbet den gamle tyske stilling langt over ende, så alle stillinger måtte etableres på ny. Divisionen fandt altså rigeligt at arbejde foran sig. Der måtte arbejdes meget hurtigt, og jeg tror, jeg kan sige, at Divisionen ved afløsningen i sommeren 1916 efterlod sig en mønstergyldig stilling.

5. til 8. november:

De første delinger af 1. og 2. Batterie går om natten 4. til 5. november, 3. og 4. Batterie om natten fra 7. til 8. november i deres stillinger. 5. Batterie stilling ligger i et større krat nord for Py, omkring halvvejs mellem Marie-à-Py og Somme-Py, mens 4. Batterie måtte indbygge sig syd for Py og syd for banedæmningen. 6. Batterie står noget foran banedæmningen i nærheden af banegården i Marie-à-Py og 3. Batterie har fundet dens stilling i en lille skov i nærheden af 4. Batterie. Disse stillinger blev besat under hele opholdet i Champagne med undtagelse af 2. Batterie, der senere flyttede til umiddelbart ved siden af 4. Batterie, og 3. Batterie, der blev lagt længere frem mod fjenden.

18. I.D. artilleri er inddelt i afsnit Kettler, Kraut og Gruppe Apfel (tung artilleri). Afsnit Kraut består af Gruppe Nahmmacher med 2. og 3./45 og 6./9 og Gruppe Bonin med 4., 5. og 6. Batterie. 1. Batterie var underlagt Gruppe Puttlitz i Afsnit Kettler.

Udbygningen af stillingerne i Py-dalen stødte hurtigt på store vanskeligheder på grund af den høje grundvandsstand, så batterierne delvist måtte opbygge deres stillinger oven på jorden.

9. til 13. november:

Indskydning af batterierne i spærreskydningen og særligt vigtige terrænpunkter. Generelt må den samlede artilleri aktivitet på begge sider anses som mådelig. Batteriernes observations-stillinger lå på bakkerne på syd for Py dalen, specielt på Højde 914 og 189. Observationsmulighederne var overalt gode.

14. til 16. november:

Artilleriild fra begge sider fortsat middelmådig. Regimentets ammunitionsforbrug er omkring 200 skud pr. dag.

17. november til 4. december:

3. Batteries stilling lægges nærmere fronten. En pjece fra batteriet placeres bag hovedstillingen for herfra at kunne beskyde adgangsvejen fra Souain.

I Afsnit Kraut bliver en belgisk 8-cm Kanon leveret til brug som skinstilling.

5. til 6. december:

Det fjendtlige artilleri er betydelig mere livligt, hvorfor der også fra vores side skydes livligere. Officerer og mandskab fra Regimentet bliver i hold uddannet i brug af håndgranater. Alle batterier og observations-stillinger udrustes med håndgranater til forsvar.

7. december:

Hos den til venstre tilstødende 17. I.D. gennemføres en operation til erobring af den overfor liggende Abrehøjde. Til afledning af fjenden åbner batterierne i 18. I. D. kl. 10 en rolig ild mod de overfor liggende grave, stigende mellem kl. 15 og 17 til et kraftigt overfald. Infanteriet gennemfører ildoverfald med gevær- og M.G.-ild og anlægger bajonet, for at narre fjenden til at forvente et forestående angreb.

17. I.D. angreb lykkes.

Ammunitionsforbrug ved Regimentets 6 batterier er 2.200 skud.

17. december:

En gammel belgisk 5,7-cm kanon indbygges i FR 86 3. Grav og får en 4 mands besætning. Den har til opgave i tilfælde af et angreb, pludseligt at træde i aktion, og gennem dens ildvirkning standse fjenden. – Den kom, så vidt jeg husker det, imidlertid aldrig til skud under opholdet i graven.

18. til 27. december:

Der hersker ro på begge sider. Batterier, Prodser og I.M.K. har tid til at gøre deres stillinger, henholdsvis dækninger færdige. I det fugtige og regnfulde vejr stiger de sædvanlige sygdomme, så antallet af indlagte på infirmeriet er ret betydelig.

Julen forøge meget rolig. Man havde ikke, som året før, skuffelsen over, at krigen ikke allerede var slut, for i mellemtiden havde alle gjort sig fortrolig med, at det ville blive et længere varende felttog, samtidig med, at franskmændene under hele højtiden mærkværdig nok, forholdt sig helt rolig.

28. december:

Fjenden havde tilsyneladende valgt denne dag som gengældelse for vores skydninger den 7. december. Allerede meget tidligt på morgenen begyndte en livlig beskydning med alle kalibre mod 86'ernes forreste grav. Vore batterier svarede igen med en rolig ild mod den overfor liggende grav, og deltog kl. 1440 i et fælles ildoverfald med alle Divisionens batterier. Som svar øgede franskmændene deres ild til trommeild, og kaster gevær- og håndgranater. Der kommer dog intet angreb. Derimod blev gravene meget stærkt medtaget.

Ammunitionsforbrug for alle batterier 1.800 skud.

29. december:

For at gøre infanteriet i stand til at reetablerer deres meget medtagne grave efter gårdsdagens beskydning, skyder artilleriet en spærreskydning foran dette rum, og fortsætter roligt beskydningen resten af dagen.

30. og 31. december:

Disse to sidste dage af året forløber fuldkomment roligt. Hptm.d.R. Zeise, den ældste reserveofficer i Regimentet, som hidtil havde været fører for Leichte Munitions-Kolonne I, overtager kommandoen over 1. Batterie. Oblt Piéske bliver Regiments adjutant. Lt.d.R. Paulsen (Paul) overtager kommandoen over L.M.K. I.

1916

1. til 31. januar:

Dagene går uden de større begivenheder. Det dårlige vejr lægger formentlig også en dæmper på fjendens lyst til angreb. Efter at egne stillinger har nået den nødvendige færdiggørelse, begynder arbejdet på forbindelsesgrave og veksel observations-stillinger. Telefonforbindelser bliver for en dels vedkommende gravet ned i jorden. Mandskabet uddannes videre på pjecerne, for at bedre samarbejdet mellem det gamle mandskab og det i mellem-tiden ankomne erstatningsmandskab. Flere batterier indskydes mod fjendtlige batterier med hjælp fra fly observation, så det flere gange var muligt for 2./45 at bringe det fjendtlige Batterie 315 og for 1./45 det fjendtlige Batterie 301 til tavshed. – 3. Batterie går i en ny stilling syd for Py i nærheden af deres fremskudte pjece. – Den 22. januar forskyder 4. Batterie til forstærkning af 185 I.B. på venstre fløj af IX. A.K. og går i en ny stilling nord for "Dreckschlucht".

1. til 8. februar:

Batterierne skyder på ordre livligt for at ophidse fjenden, og for at ud fra antallet af returnerende batterier at fastslå styrken på det fjendtlige artilleri. Pejling og observationsposter fastslår i løbet af dagen 18 fjendtlige batterier af let og middeltung kaliber.

Den 5. februar gennemfører fjenden flere kraftige ildoverfald på 86'ernes grave, hvorigennem graven beskadiges kraftigt.

6. februar gennemfører vore batterier en gengældelses skydning og jævner sammen med FAR 9 og tre L.F.H.-batterier den fjendtlige grav over en bredde på omkring 1500 meter. Batterierne skyder mellem kl. 17 og 1730 omkring 2500 skud. – Samme nat gennemfører et deling fra 6. Batterie en stillingsskifte i en V-stilling i "Hafenwald".

9. februar:

Begynder forberedelserne til indskydning og omgruppering af artilleriet i forbindelse med en fastsat operation den 12. februar: "Champagne-Kenner", der som mål havde fjernelsen af den såkaldte "Franzosenest" på divisionens højre fløj.

11. februar:

Alle mål indskudte og alle forberedelser truffet.

12. februar:

Kl. 10 iværksætter alle batterier virkningsskydning mod tildelte mål. Om formiddagen skyder i første omgang kun F.K. og L.F.H. batterier, mens krumbane batterierne først mellem kl. 1415 og 1630 deltager i artilleri forberedelsen. Kl. 17 begynder IR 31 præcist på aftalte tidspunkt deres storm, og det lykkedes den at sætte sig i besiddelse af gravene i "Franzosenest", og dermed fratage fjenden et vigtigt observationspunkt. Under stormen afspærre artilleriet området mod fjenden. Ved dette angreb deltog for første gang Divisionens flammekastere.

Franskmændene mistede ved denne lejlighed 5 officerer og 286 mand som fange, mens 2 M.G. og en minekaster blev erobret.

Da det måtte forventes, at fjenden allerede samme aften eller nat ville gennemføre et modangreb, fortsatte batterierne i løbet af natten en rolig beskydning af indbrudsstedet, og i observationssteder og batterier var der befalet højeste alarmberedskab, for på tegn fra lyskugler øjeblikkeligt at kunne indsætte en spærreskydning. Fjenden gennemførte intet modangreb. Alligevel blev spærreskydninger flere gange påkaldt.

Denne dag blev der ved 1. Batterie skudt 1.327 granater, 2. Batterie 1.892 granater, 3. Batterie 1.285 granater, 5. Batterie 1.460 granater og 6. Batterie 1.300 granater.

13. februar:

Fjenden forsøgte flere gange med angreb at genvinde det tabte terræn. Hans angreb mislykkedes imidlertid oftest på grund af artilleriild. Den fjendtlige artilleriild var i mellemtiden også steget kraftigt. Batterierne havde hele dagen skudopgaver og kommer ikke til ro. Genforsyningen med ammunition sker i løbet af natten uden problemer, hvad yderligere er anerkendelsesværdig da adgangsvejen fra Prodsens og I.M.K. kvarterer var over en time lang, og af den fortsatte regn meget opkørte.

14. og 17. februar:

Fronten fortsat ret livlig. Man regner ikke med, at fjenden uden videre vil opgive dette vigtige observationspunkt, og forbliver derfor konstant på højeste opmærksomhed, specielt rettet mod Divisionens højre fløj.

18. februar:

Forberedelser til operation "Kieler Woche" og "Navarin" begynder. "Kieler Woche" har som mål at erobre gravene, de støder op til "Franzosenest", mens "Navarin" skal erobre Navarin Ferme, hvorfra fjenden har et fremragende udsyn over vores stillinger på venstre fløj.

19. februar:

Der ankommer forskellige forstærknings batterier til disse operationer.

20. til 24. februar:

"Kieler Woche" opgives, da man vil koncentrere alle kræfter mod Navarin-Ferme, og samtidig måtte regne med, at fjenden kraftigt havde forstærket deres stillinger omkring "Franzosenest".

25. til 27. februar:

Disse dage gennemfører fjenden de forventede modangreb mod "Franzosenest" (der i mellemtiden var omdøbt til "Helgoland"). Fjenden havde allerede arbejdet sig så tæt ind på vores grave, at håndgranater kunne kastes fra grav til grav. Den 25. februar kl. 0830 øgedes den fjendtlige artilleriild, der allerede var begyndt ved dagry, til en trommeild og ligger med uformindsket styrke over "Helgoland" frem til kl. 1130. Kl. 1130 angreb fjenden og det lykkedes ham at besætte en del af Helgoland-stillingen og afvise to tyske modangreb. Artilleriet kunne kun udrette lidt under angrebet, da stillingerne lå meget tæt, og delvist mellem hinanden. Den måtte derfor i det væsentligste koncentrere sig om en afspærring af området.

På trods af modangrebet bliver Operation "Erntebier" (Navarin) ikke aflyst, men forberedes planmæssigt.

89'er og 86'ere stormer efter artilleriforberedelse på begge sider af vejen Souain-Somme-Py og erobre Navarin Ferme med forholdsvis få tab.

28. og 29. februar:

Efter angrebet hersker generelt ro. Begge sider må gøre sig fortrolig med den nye stilling. Artilleriet beskyder deres nye spærreilds mål.

1. marts:

Modstanderen gennemførte kl. 0500 et kraftigt modangreb mod den erobrede Navarin-stilling. Angrebet bryder imidlertid sammen i spærreilden. En indtrængt håndgranat styrke kastes ud igen af infanteriet. Efter dette mislykkede angreb, gennemfører fjenden ikke yderligere storm på Navarin-stillingen. Man kan vel også anse denne ag som den sidste kampindsats i Champagne. I den efterfølgende tid bliver kampaktiviteten meget ringe. Med Navarin-stillingen havde artilleriet fået et strålende observationspunkt over baglandet, og bliver herefter meget ubehagelig for fjenden.

2. til 14. marts:

Artilleriet bekæmper gensidigt hinanden i forstærket form.

15. marts:

Efter en kraftig ildforberedelse gennemfører fjenden et angreb på "Estorf-Eck" over en bredde på omkring 1.000 meter. Den midlertidigt indtrængte fjende kastets imidlertid igen af stødtropper, og om aftenen er den gamle stilling igen fuldstændigt på vore hænder. Infanteriet udtaler deres gentagende anerkendelse af den godt liggende spærreild på denne og de foregående kampdage. Regimentet modtager en anerkendelse i Korpsets Dagsbefaling.

De fjendtlige fly var i disse dage særlig dristige og fløj for det meste så lavt, at de for det meste ikke kunne bekæmpes af B.A.K.-deling 47, da de fløj i en blind vinkel.

Efter afslutningen af disse kampdage gennemførte fjenden ikke yderligere angreb, og stillingerne forblev uforandret. Da disse næsten overalt var meget stærkt udbygget, Reserve-stillinger, adgangsveje, observationsstillinger o.s.v. var færdige, havde Regimentet et roligt forår, som efter den anstrengende tid i vinteren, blev hilst meget velkommen af både mand og dyr.

Med den megen regn havde vinter forårsaget mange sygdomme. Udbygningen af stillingen i det hårde kridt var meget besværlig, så der måtte stilles temmelig kraftige krav til Divisionens arbejdsstyrke.

I det nu følgende forår blev Regimentets udrustning renoveret, pjecer sat i stand, uddannelsen gjort færdig o.s.v.

Denne hviletid var for Regimentet meget værdifuld under hensyn til de hårde kampe, der senere fulgte på Somme.

7. april:

4. Batterie vender tilbage til Division og rykker ind i dens gamle stillinger.

8. april:

Modstanderen har udset sig 2., 4., 5. og 6. Batterie som mål for deres artilleri, og de ligger på skift under kraftig beskydning. På grund af den godt udbyggede stilling var tabene imidlertid kun ringe.

9. april til 14. juni:

I hele perioden hersker generelt ro. Det fjendtlige artilleri skyder deres sædvanlige ildoverfald mod St. Marie-à-Py, Marie Croix, Højde 194, Py dalen og banedæmningen, mens vores artilleri lægger forstyrrelsesild mod erkendte observationspunkter, vejen til og fra Souain og fjendens øvrige adgangsveje.

Den 28. april gennemfører fjenden et kraftig ildoverfald på "Franzosenest-Helgoland".

I den mellem 29. april og 16. juni gør sig en væsentlig nedgang i den fjendtlige artilleri aktivitet sig bemærket. Modstanderen har formentlig allerede på dette tidspunkt trukket dens artilleri til Somme.

15. juni:

Regimentet afløses af Res.F.A. 9. Da den afløsende division kun disponerer over dette ene artilleriregiment med tre afdelinger, mens 18. Divisions artilleri havde to regimenter á to afdelinger, altså 12 batterier, må 18. Division efterlade en afdelingsstab, tre batterier og en let ammunitions-kolonne. Disse blev udvalgt til at være Stab II., 1. og 6. Batterie, samt 6./FAR 9, og der bliver sammensat en kolonne af L.M.K. I og II./45 og L.M.K. II./9.

Regimentet marcherer væk og kom i første omgang i kvarter i Vaux-Montreuil og omegn, og først følgende dag placeret i følgende kvarterer: Rgts. Stab i La Lobbe, Stab. I og 2. Batterie i La Romgne, 3. Batterie i Ganditout, L.M.K. I i la Lobbe, Flakzug 45 i Sery, 4. Batterie i l'Echelle, 6. Batterie i Neufmaison, L.M.K. II i Nimogne. Her forblev Regimentet i hvil og koncentrerede sig specielt om uddannelse af tropperne.

En parade for H.M. Kejseren aflyses i sidste minut, da i mellemtiden slaget om Somme var begyndt. En forskydning til Malgetout Ferme, omkring 1½ km syd for Lepron, var allerede gennemført.

De resterende efterladte havde i Champagne fuldstændig ro.

Somme

(3. juli 1916 – 13. september 1916)

2. juli:

Kl. 10 indløber befaling om indladning.

3. juli:

Kl. 0200 begynder Rgts.-Stab og 2. Batterie indladningen i Montmeillart. Transport over Laon – Tergnier til Flavy Annois, hvorfra Regimentet marcherer til Tugny-et-Pont, hvor stab og L.M.K. går i kvarter, mens 2. og 3. Batterie placeres i Lavesne, Stab I, 4. og 5. Stab i Olezy og L.M.K. II i Dury. Regimentet er konstant i alarmberedskab, som de i løbet af en time efter modtagelse af ordre, kan være marchparate.

8. juli:

Stab I. med 2. og 3. Batterie tildeles 44. Res.Div. og sætter i march mod Epenancourt og Guizaucourt. Rgts.Stab og II. Afdeling forbliver i reserve for "Armeegruppe Quast". Batterierne fra I. Afdeling tildeles stillinger syd for Génermont.

9. juli:

Kl. 20 bliver Rgts-Stab og II. Afdeling trukket frem til Boyennes og marcherer over Dury, Pichon, Ham, Ossoy. Kl. 0030 bliver der indkvarteret som følger: Rgts.-stab og 4. Batterie i Boyennes, 6. Batterie i Buny, L.M.K. i Ossoy.

10. til 12. juli:

Rgts.-Stab og II. Afdeling hvil, mens I. Afdeling allerede var indsat ved Génermont.

13. juli:

Stab trukket frem til Epéanvourt. 4. og 6. Batterie under kommando af Major Rahmmacher indsættes ved Ablaincourt, og den midlertidige Stab II./45 under Hptm. Halske opløses igen.

14. juli:

18. I.D. afløser 44. Res.Div.

15. og 16. juli:

Batterierne indskyder deres nye spærreskydninger ved Estrées.

17. juli:

Stærk fjendtlig artilleriild i Divisions afsnittet og aften fjendtligt angreb mod venstre nabo division.

18. og 19. juli:

Hersker ro.

20. juli:

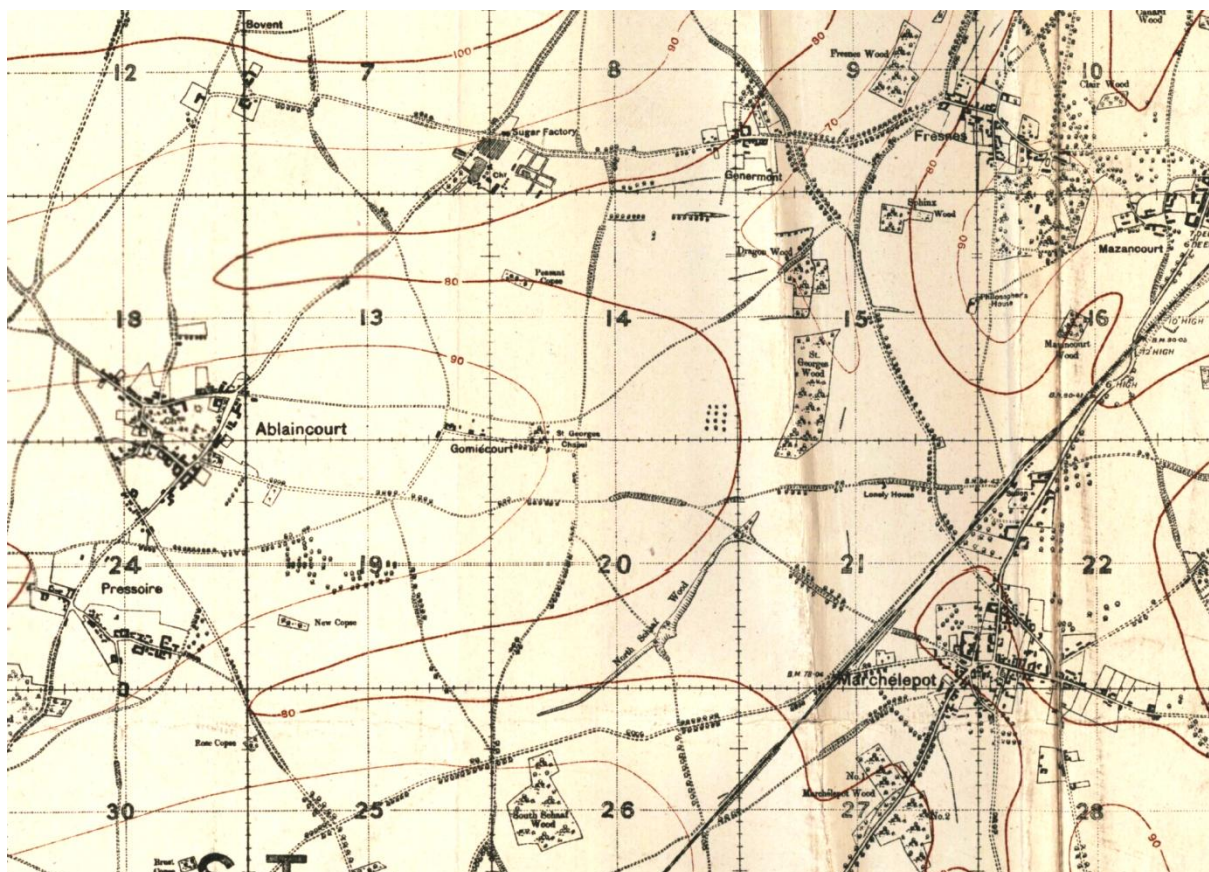
Fjenden begynder storangreb. Fra kl. 0530 ligger kraftig ild over vores infanteri-stilling. Fjenden bliver imidlertid afvist med en blodig næse, og sendes hjem efter angrebet. Artilleriet kan kun i ringe omfang skyde, da på grund af tåge, signalerne til spærreild ikke kan ses. Telefonforbindelserne var, som altid under storangreb, for det meste ødelagt. Fjenden skyder om aftenen med gas mod de bageste områder, hovedsageligt sænkningen ved Génermont. Yderligere angreb bliver ikke forsøgt denne dag.

21. juli:

4. og 6. Batterie bliver stærkt beskydt. Regimentsstab, der var flyttet fra Boyennes til Epéanancourt, bliver indsat (Kommandostation Marchélepot) og overtager om aftenen som Afsnit Kraut følgende batterier og Grupper:

Gruppe 5:	Gruppe 6:	
2./45	4./45	1./22.s.F.H.
3./45	6./45	3./bayr. 3
1./Res.44	8./Res.44	8./12. Mörser

Batteriernes stillinger var nogenlunde som sådan: 2. Btl. i hulvej ved Marchélepot, 3. Btl. omkring 500 m vest herfor på bakken, 4. btl. i det levende hegn i slugten syd for Génermont, 6. Btl. i æblehaven. Stab I. kommandostation i hulvej ved Marchélepot. Ved siden af denne var sanitetsdækningen, hvor den altid tjenstvillige Stabsarzt Dr. Heersch virkede. En hjælper og ven for mange krigsofre. Det er et lyst og klart vejr, der navnlig gav de i masse opsendte længeballoner et fuldstændigt indblik i vores terræn. Lt. Schnell falder i 2. Batterie.

22. juli:

4. Batterie skiftede efter kraftig beskydning stillingsskifte med en deling omkring 500 meter syd for dens hidtidige, og byggede sig her ind. Takket være en fortrinlig flydækning og stor forsigtighed under deres gravearbejde, lykkedes dem i lang tid at holde sig skjult for de fjendtlige fly og lænkeballoner.

Dagen forløb rimelig rolig, men om aftenen omkring 2130 begyndte den fjendtlige trommeild på gravene, hvorefter der kl. 2155 fulgte et angreb. Dette blev afvist og kl. 0030 blev ilden indstillet.

23. juli:

Om dagen var det igen roligt, men omkring kl. 2130 angreb fjenden uden forudgående ildforberedelse, men nåede på grund af spærreilden ikke frem til vores grave.

24. juli:

Artilleri af tungere og tungere kalibre ligger, sammen med minekastere, hele dagen over gravene. Om aftenen kl. 2015 stormer fjenden syd for Estrées, og erobre vores forreste grav, der imidlertid kun var nået at blive graveknædyb ud. Denne grav overlades til fjenden.

Vore batterier havde i disse dage et omfattende arbejde, og måtte ud over de mange skudopgaver, kontinuerligt stå i en form for alarmberedskab, udbygge deres stillinger og sørge for supplering af ammunitionen. Ved denne lejlighed vil jeg gerne fremhæve det fremragende arbejde, der blev ydet af prodserne og de lette ammunitionskolonner, der i hele denne periode heller ikke kom til hvile.

25. juli:

Fjenden forhindres i udbygning af dens stillinger på grund af kontinuerlig artilleribeskydning. Om aftenen foretog vores infanteri et modangreb og tilbageerobrede delvist det område, der dagen før var gået tabt. Natten forløb forholdsvis roligt.

26. juli:

17. I.D. rykker ind til højre for 18. I.D. Infanteriet afløses af 4. Garde-Division. Artilleriet forbliver i stilling.

27. juli:

Batterierne fra 6. Garde-FAR tilgår divisionen. Kampaktivitet begge dage er ringe.

28. juli:

Skærpet opmærksomhed befales, da der af fly er konstateret nye stormgrave hos fjenden, og man derfor må regne med et angreb. Ydermere har fjenden øget antallet af lænkeballoner til 20. Et angreb indsættes ikke. Vores artilleri har lagt virkningsskydning over de nye fjendtlige grave og alle terrænpunkter, hvor der kan forventes koncentration af tropper.

29. til 31. juli:

Fjenden opretholder en livlig beskydning af landsbyerne i nærheden af fronten: Marchélepot, Fresnes, Génernont, Berny og Belloix.

1. august:

Fjenden gennemfører et mindre angreb mod venstre fløj, hvorunder et stykke grav går tabt. Da yderligere angreb kan forventes her, opretholdes hele dagen forhøjet kampberedskab, mens den kraftige artillerild fra begge sider fortsætter de næste dage.

3. til 6. august:

Der hersker ro, der af batterierne udnyttes til udbygning og forbedring af stillingerne.

7. august:

Stab II, 1. og 5. Batterie samt den sammensatte lette ammunitions-kolonne ankommer til Pargny. Batterifører går straks efter ankomst sammen med Major Nahmmacher frem til fronten for at rekognoscerer deres stillinger.

8. august:

Om natten 7. til 8. august rykker fra hvert batteri en officer og mandskab frem for at begynde udbygning af de nye stillinger. 1. Batterie går i stilling ved vejkrydset ved krucifikset omkring 1 km vest for Genermont, mens 5. Batterie overtager 5./9 stilling i hulvejen i den østlige udkant af Genermont.

9. august:

I løbet af natten går batterierne i stilling efter at standpladserne nødtørftigt er blevet udbygget.

10. august:

Modstanderen forsøger et mindre angreb på højre fløj af venstre nabo division, men har ikke held hermed. Regimentets batterier skyder i støtte.

11. august:

1. Batterie ligger under kraftig beskydning. Herudover ringe artilleri aktivitet.

12. august:

Lt.d.R. Gossler falder mens han befinder sig i forreste grav, hvor han i tåge står på brystværnet og her bliver skudt af en fjendtlig patrulje, der havde arbejdet sig helt frem til graven.

1. Batterie ligger igen under kraftig beskydning, og rammes tilsyneladende ledet af fly og jordobservation, af over 1.800 granater af middel og tung kaliber. To pjecer fuldstændig ødelagte.

13. august:

I løbet af natten bliver 1. Batterie trukket ud og sendt til Pargny for at renoverer dens materiel, men afløser allerede den følgende nat 4. Batterie, da II. Afdeling overgår til 28. I.D. til højre for 18. I.D. Rgts-Stab forskyder til Savy i hvil og bliver her indtil 24. august i Savy og på Vaux Chateau. Kampaktiviteten ved fronten var i denne og de nærmeste dage temmelig ringe.

31. august:

Kl. 20 besætter fjenden overraskende 200 meter af den forreste stilling, men bliver med det samme kastet ud igen af II./85, og modtager desuden en huskekage fra artilleriet mod dens stillinger.

1. til 4. september:

Der er kun ringe kampaktivitet, og ingen af siderne gennemfører angreb. Udelukkende artilleriet har næsten uafbrudt skudopgaver. Da genforsyning med ammunition for det meste må ske om natten, og der ligeledes om natten ofte påkaldes spærreskydninger, kommer mandskabet kun sjældent til ro, og den stigende udmattelse gør sig gældende. Forplejningen er generelt god og vejret er varmt og solrigt.

5. september:

Hele natten og i løbet af dagen opretholder det fjendtlige artilleri en livlig beskydning af adgangsveje og batteristillinger. Om natten bliver endnu et fjendtligt angreb mod I.R. 85 afvist.

Om eftermiddagen indsætter fjenden et kraftigt angreb mod vores venstre nabo-division, og har i første omgang succes mellem parken ved Déniécourt og Soyecourt, men må så igen rømme de vundne stillinger under vores modangreb. Kampene bølger hele eftermiddagen frem og tilbage med vekslende succes, og da 1. og 3. Batteriers stillinger om eftermiddagen trues af den fjendtlige fremrykning, foretager en deling fra hvert af disse batterier stillingsskifte til Marchéleport, mens anden deling følger den kommende nat.

6. september:

Vedvarende kraftig artillerikamp. Fjenden forsøger gentagende gange at angribe, men bliver afvist overalt.

7. til 8. september:

Samme billede. Infanteriet hele tiden involveret i håndgranat -kampe i forreste grave. Røde Kors Vejen går i løbet af eftermiddagen delvist tabt. Batterierne skyder uafbrudt dag og nat. 1. Batterie bliver i den hidtidige uopdagede 4. Batterie stilling, opdaget af lænkeballoner, og om aftenen den 5. september fuldstændigt overdænget. Flyet, der havde ledet denne ild, kom om aftenen ind over stillingen i meget lav højde, og blev til almindelig glæde skudt ned af en Flak-deling på den tyske side af fronten før det igen kunne sende sine beskeder. Vore fly var væsentligt underlegne og kunne næppe vove sig til fronten. Derfor var artilleriet temmelig forsvarsløs overfor de fjendtlige fly og den artilleriild, der blev ledet af dem.

10. september:

Ilden dør en smule ud. Vore batterier har imidlertid stadig rigeligt at gøre.

11. september:

Om dagen er der ro, men ved mørkefald begynder kampaktiviteten i gravene. Håndgranatkampen fortsætter frem til omkring kl. 0200.

De første delinger fra batterierne afløses af tilsvarende delinger fra FAR 95, og rykker tilbage til prodsernes kvarterer.

13. september:

Om natten fra 12. til 13. september afløses anden delinger. I. Afdeling må imidlertid om eftermiddagen indstilles ved 17 I.D. i nærheden af Brie.

Der hersker ro langs fronten. Rgts.Stab og II. Afdeling marcherer over Roupy, Sérancourt, Castres, Liez, Quessy til Farnies, hvor de indlades til forskydning til Artois.

I. Afdelings batterier måtte endnu udholde nogle hårde dage langs Somme, da modstanderen i dette frontafsnit gennemførte mange angreb, og tabene ved de tre batterier var temmelig store. 1. og 2. Batterie var placeret i den østlige ende af Brie, delvist indbygget i huse. Selve Brie lå kontinuerligt under artilleri ild, som genforsyningen med ammunition og leveringen af forplejning var meget vanskelig.

3. Batterie havde i første omgang stillinger på begge sider af kanalen, men måtte på grund af vedvarende fjendtlig artilleri beskydning forlægge til en nye stilling øst for Brie.

Under stillingsskifte blev føreren for 3. Batterie, Lt.d.R. zu Iebbeloh hårdt såret umiddelbart bag 1. Batteries stilling, og døde desværre nogle få dage i Vermand af sine sår.

Arras

(14. september 1916 til 8. december 1916)

14. september:

Ankomst til Vitry-en-Artois og march over Saily, Etaing, Dury til Villers-les-Cagnicourt.

15. til 16. september:

II. Afdeling afløser batterierne fra FAR 40.

17. september:

Staben går i kvarter i Chérisy. Stillingen er en udpræget hvilestilling, som ikke havde ændret sig siden slutningen af 1914. Generelt var stillingen godt udbygget, men efter tropperne fra Somme eventyrlig let. Eksempelvis var bombesikre dækningsanlæg et ukendt begreb. Der var med tiden vokset et grønt tæppe over skyttegravene. Batteristillingerne var forsynet med elektrisk lys o.s.v. I landsbyerne umiddelbart bag fronten var der bademuligheder, biografte o.s.v. Det var en stiltiende aftale, at ingen af siderne beskød landsbyerne umiddelbart bag fronten. Trænet var placeret i landsbyerne: 4. Btl. i Dury, 5. Btl. i Récourt, 6. Batterie i Hendecourt. L.M.K. II i Dury, Stab II i Guémappe.

Batteriernes observationsposter var dels placeret i forreste grav dels ved "Røde Hus" i Beauraines, hvorfra man havde et fremragende udsyn over de forreste stillinger. Arras lå som på en præsenterbakke foran observatørene, ligesom Agny, Wailli og Dainville, hvis kirketårn udnyttedes af fjenden til observation. Fjendens vartegn var det såkaldte "Fassbenderturm", hvorfra man havde et fint udsyn hele vejen rundt.

23. til 26. september:

I. Afdeling afløses af II./FAR 9 og marcherer over Brie – Mons-en-Chaussee – Vermand – Pontru - Waissemy til Pontruet. Næste dag over Bellenglise – Bellicourt – le Catelet – Greveceur – Niergnies til Avoint; så på 3. dagen over Cambrai – Naillencourt – Marquion til Hendecourt.

29. september:

I. Abteilung går i stilling ved Mercatelle. Stillingerne var allerede rømmet af forgængeren og kun besat af en Landsturm ammunitionsvagt. Afdelingens stillinger ligger sydvest og vest for Mercatelle, mens II. Afdeling er placeret nordligere mellem Mercatelle og Beauraines.

Da den hidtidige divisions-afsnit havde været mindre, og batteristillingerne for det meste i deres sidevinkler var indrettet på det mindre afsnit, måtte næsten alle stillinger grundlæggende bygges om, hvilket naturligvis krævede et betydeligt arbejde. Ydermere måtte ammunitionens placeres skudsikkert. Der var altså, som i Champagne, i begyndelsen et omfangsrigt arbejde. Spærreskydningerne måtte alle indskydes på ny, og da divisionsgrænserne flere gange blev ændret, atter engang indskydes, så det hidtidige rolige frontafsnit for fjenden (franskmænd) efterhånden blev et afsnit med stor tysk artilleri aktivitet. Hans forsvar bestod hovedsageligt at underjordiske miner, hvormed han flere gange jævned hele gravstykker med jorden. I forholdsvis til den første tid i Champagne og navnlig tiden langs Somme, blev det imidlertid hele tiden et roligere afsnit.

9. oktober:

Om natten 8. til 9. oktober anvendte modstanderen gas mod 17. Div. til højre for 18. Div., som med vinden trak hen over 18. Div. batteristillinger og på steder nødvendiggjorde anvendelsen af gasmasker.

10. til 26. oktober:

I disse dage var der ingen nævneværdige hændelser.

27. oktober:

En fjendtlig lænkeballon blev revet løs af storm og faldt ned ved Vitry bag vore linjer.

28. oktober til 12. november:

Intet særligt.

13. november:

Kl. 19 frigjorde fjenden to gange gasskyer, der imidlertid som den 8. oktober ikke efterlod sig nogen virkning. Havde gassen haft større virkning, kunne den have ført til en katastrofe for landsbyerne Boisieux-au-Mont – Boisieux-au-Marc – Boiry – Becquerelle og de her indkvarterede reserve og hvile bataljoner.

14. til 26. november:

Intet særligt.

27. november:

Major Kraut kaldes A.P.K i Berlin, mens Major Freiherr von Türckheim zu Altdorf, der hidtil havde været adjutant ved 1. Garde-Division, blev tilkommanderet som ny kommandør.

28. november til 7. december:

Intet særligt.

8. december:

Afløsningen af Regimentet af Res.FAR 23, som i Champagne havde været Regimentets højre nabo, bliver befalet til gennemførelse næste nat. Regimentet går i følgende kvarterer: Rgts.Stab, Stab I, 1. og 2. Batterie i Arleux, 3. Batterie i Estrées, Stab II og 5. Batterie i Hamel, 6. Batterie i Goeluzin, I.M.K. II i Cantin.

Efter to hviledage begynder Regimentet med terræn-, eksercer- og køreøvelser. En særlig vægt bliver lagt på uddannelsen af de unge officerer.

Ancre

(23. december 1916 – 19. marts 1917)

Den 20. december blev der befalet for at 18. I.D. skulle afløse 50 Res.Div. Regimentet afløste Res.F.A. 50 i nætterne 23. til 26. december. Regimentets julefester blev derigennem noget begrænsede, da de måtte gennemføres nogle dage i forvejen. Under krig kan der jo som bekendt ikke tages hensyn til ydre omstændigheder, og hvis øjeblikket kræver det, må der selv Juleaften gennemføres et stillingsskifte. Afløsningen skete på den måde, at stabe og batterier i første omgang gik i kvarter i omegnene af Quéant, og herfra gennemførte afløsningen de næste nætter. Regimentets kommandostation "Schwaben" og I. Afdelings kommandostation var beliggende i den sydlige udkant af Achiet-le-Petit, mens II. Afdelings lå ved banedæmningen ved Irlès. Batterierne står i lavninger mellem Miraumont, Puisieux-au-Mont og Achiet-le-Petit. Stillingerne, der for en dels vedkommende var udbygget, for en dels vedkommende først måtte anlægges, var som sådan yderst ubehagelige, da divisionens afsnit præcist var placeret i den rette vinkel, d.v.s. på det sted, hvor fronten næsten vinkelret svingede mod nord, med Grandcourt som hovedbrændpunkt præcist i spidsen af vinklen. Med den store sammenpresning af divisionen, som var resultatet af denne frontlinje betød, at alle veje var belagt med en voldsom trafik. Regimentets træn kunne ikke placeres i nærheden, men lå op til 25 km bag fronten, som deres tjeneste, specielt for L.M.K. var meget anstrengende. Ammunition og forplejning måtte hver nat køres frem. Vejene, specielt i nærheden af fronten, var fuldstændig bundløst opkørte og lå kontinuerligt under beskydning. Der var tidspunkter hvor trænet måtte tilbagelægge 50 km dagligt. Vejen over Quéant – Noreuil – Vaix-Braucourt – Beaugnâtre – Favreuil – Bievillers – Biihoucourt – Achiet-le-Grand – Achiet-le-Petit frem til stillingerne ved Irlès – Miraumont - Grandcourt – Pusieux-au-Mont – Bucquoi vil formentlig aldrig blive glemt af kuskene, specielt ikke, da hestene var temmelig nedslidte. Den eneste anvendelige vej til fronten var i virkeligheden fra Achiet-le-Petit til Miraumont. Enkelte batterier stod fuldstændig under vand, eksempelvis et underlagt 9-cm Batterie, og det såkaldte "Insel-Batterie", som det ved afløsningen ganske enkelt var umulig at række ud, og stillingen derfor overtages med pjecer. Ammunition til dette batteri måtte for en dels vedkommende bæres frem enkeltvis af infanteriet. Den sundhedstilstand, besætningen ved dette batteri hurtigt befandt sig i, behøver ikke nærmere forklaring. Jeg så under krigen mange ødelagte bebyggelser, men aldrig et så grusomt billede som i Miraumont – Grandcourt.

Det smalle divisionsafsnit lå næsten kontinuerligt under artilleri beskydning med undtagelse af formiddagene mellem kl. 8 og 10 – den såkaldte Sanitetspause, som begge sider præcist overholdt. Fodgængertrafik til fronten gik næsten udelukkende langs banedæmningen, som fuldstændig lå under fjendtlig observation, mens fra tysk side hele området mellem Beaucourt – Beaumont kunne overskues. Regimentets observationsposter lå hovedsageligt i nærheden af Beauregard Ferme. Modstanderen var englændere.

De første dage efter Regimentets indrykning var efter forholdene i området relativt roligt, så indskydning og afprøvning af spærreilden kunne gennemføres næsten uden forstyrrelser. Batterierne havde dag og nat skudopgaver og havde derfor kun ringe ro.

1917

9. januar:

Rgts.Stab afløses af Stab FAR 57 og forskyder til Quéant, for at forberede opstilling og indarbejdelsen af III. Afdeling. Stab og batterier i III. Afdeling skulle opstilles i Tyskland, mens den lette ammunitions-kolonne under Lt.d.Ldw. Alberts opstilledes af Regiment. Denne befaling blev imidlertid senere udskudt, da alle L.M.K. skulle udskilles fra Regimenterne, og dette derfor ikke ville få brug for en L.M.K. III.

14. januar:

Der indtræder lykkeligvis frostvejr, så trafik frem og tilbage til fronten lettes væsentligt.

26. januar:

Rgts.Stab går igen i stilling.

I mellemtiden var der bemærket en livlig engelsk patruljeaktivitet langs fronten, og da fjenden samtidig ret livlig lægger ildoverfald over vores grave, befales der forhøjet beredskab. Vores batterier skulle besvare ildoverfald, og skød flere gange spærreskydninger på anmodning fra infanteriet.

31. januar:

Til opklaring af situationen gennemførte I.R. 31 flere mindre patruljeoperationer, der hjembragte 6 fanger og et M.G.

1. februar:

Fjenden gennemfører virkningsskydninger med flyobservation og anretter på steder store skader.

2. februar:

Hptm. Halske udnævnes til kommandør af III. Afdeling og rejser mod Tyskland. L.M.K. I og II overgår til Armegruppe.

1. Batterie og 1./FAR 57 ligger i disse dage under kraftig beskydning og har store tab.

3. februar:

Der træffes forberedelser til Operation "Feierabend" med IR 85.

7 engelske fly kredser i lav højde over fronten og leder den fjendtlige ild mod de forskellige batterier, navnlig mod 1. Batterie, der beskydes med 23-cm kalibre. Afvekslende skyder fjenden med gas mod batterierne i venstre nabo-division (50. Res.Div.) og vore batterier.

Om aftenen mellem kl. 21 og midnat er der livlig artillerikamp. Ved midnat øges den fjendtlige ild til trommeild langs hele divisions-afsnittet. På signal fra røde lyskugler skyder vore batterier øjeblikkelig ødelæggelses- og spærreskydninger. Omkring kl. 0030 dør ilden langsomt ud og kl. 0100 er alt roligt.

Den fjendtlige ild lå hovedsageligt over gravene og området umiddelbart bag ved, samt over batteristillingerne. Fjenden havde angrebet i 7 bølger, og havde erobret graven i Afsnit g langs vejen Beaucourt – Miraumont. Efter en kort pause startede artillerikampen igen og fortsatte til hen på morgenen.

4. februar:

Fra kl. 11 lagde fjenden også baglandet og navnlig adgangsvejene under ild. Der måtte regnes med et angreb på Grandcourt, ikke mindst fordi ilden kl. 1140 igen steg betydeligt og specielt mod gravene nord for Grandcourt og til venstre ved 17 I.D. Efter kl. 1225 mindskedes ilden igen, men var imidlertid fra kl. 1235 steget til uformindsket heftighed. Batterierne skød roligt virkningsskydning på de gamle fjendtlige stillinger, da det endnu ikke havde været muligt at fastlægge de nye med sikkerhed. Herigennem kunne det i det mindste forhindres fjenden i at bringe nye enheder frem. Kl. 1532 befalede Divisions kommandøren personligt, at 1 I.F.H. batteri kontinuerligt skulle beskyde indbrudsstedet, for at gøre det næsten umuligt for fjenden at bringe forstærkninger frem.

Et modangreb var planlagt til kl. 21, der senere blev udsat til kl. 2230. I.R. 85 kom herunder en smule frem, mens I.R. 31 ikke kunne angribe på grund af den fjendtlige ildvirkning. – På den måde gik natten med må resultater på begge sider og megen artilleriild. – Operation "Feierabend" var naturligvis aflyst.

Rømningen af Grandcourt, som havde været befalet til natten mellem den 5. og 6. februar, blev fremskyndet til natten fra 4. til 5. februar.

I løbet af eftermiddagen blev to engelske fly skudt ned tæt bag den engelske linje og ødelagt af 4. og 5. Batterie.

5. februar:

Artilleriilden fortsatte med skiftende styrke natten igennem. Der fulgte ikke yderligere fjendtlige angreb, og fra vores side blev intet angreb iværksat, da stillingen alligevel skulle rømmes.

Kl. 2330 begyndte den planmæssige rømning af Grandcourt og var afsluttet kl. 6 om morgenen. I løbet af natten blev I./FAR 57 trukket ud, som der om morgenen måtte træde en ny gruppering i kraft.

6. februar:

Fjenden havde ikke bemærket rømningen af Grandcourt, og fortsatte dagen i gennem en livlig ild mod vores gamle stillinger. Vores ild lå selvfølgelig på den hidtidige fjendtlige stilling.

7. februar:

I løbet af natten havde fjendens patruljer fastslået, at Grandcourt var rømmet, og om eftermiddagen forsøgte de med større enheder at trænge ind i byen, men blev af 4. og 6. Batterie, der havde ventet på dette øjeblik, modtaget af en velrettet ild, så han måtte undlade yderligere fremrykning. De fleste angribere faldt, en mindre del løb tilbage, og kun nogle ganske få lykkedes det at trænge frem til Uechtritz-Riegel. Omkring kl. 21 blev der meldt om de første fjendtlige patruljer i Grandcourt, der fra dette øjeblik blev holdt under en vedvarende beskydning. I løbet af natten skød batterierne flere gange spærreskydninger på anmodning fra infanteriet. Modstanderen svarede med beskydning af batterierne, som de tidligere havde indskudt sig imod med assistance fra fly.

8. februar:

Artillerikampen fortsætter. Fjenden koncentrerer sig især om batterierne ved Miraumont og på Beauregard bakken. I løbet af dagen bliver spærre- og virkningsskydninger gentagende gange påkaldt af infanteriet. Om natten angreb fjenden for at presse sin linje frem over hulvejen nord for Grandcourt, og kl. 0200 komme melding om, at fjenden var trængt ind i Baillescourt. Der blev øjeblikkeligt indsat et modangreb, der imidlertid ikke lykkedes. Kampen bølgede i lang tid frem og tilbage med få pauser og med mange modstridende meldinger. Batterierne blev derfor holdt i ånde og skød for infanteriet ustandselig spærre-, virknings og støtteskydninger. Det var denne dag meget svært at efterkomme alle infanteriets rimelige anmodninger, da ingen kunne angive det præcise forløb af frontlinjen. – Lt.d.R. Jochims og Lt.d.L. Hoffmann gjorde sig især bemærket gennem deres personlige patruljer for opklaring af situationen. Baillescourt og hulvejen forblev på fjendens hænder.

9. februar:

Kampaktivitet på begge sider ringe. Det synes som om, alle denne dag pustede ud. Omkring kl. 21 en kort spærreild på anmodning fra infanteriet.

10. februar:

Artilleri beskydning fra begge sider sætter denne dag igen ind med stor voldsomhed. Om eftermiddagen indskyder fjenden sig med observation fra fly igen ind mod næsten alle batterier. Ingen af siderne gennemførte angreb.

11. februar:

Denne dag gik som de foregående. Kl. 2215 skyder batterierne spærreild på anmodning fra lyskugler. Fjenden var igen gået til angreb, men uden succes. 1 officer og 26 mand blev tilbage til fanger. Mellem kl. 1915 og 1945 skød batterierne 250 "Grünkreuz" gasgranater mod Grandcourt, hvorved fjenden lyst til angreb formentlig blev en smule lammet.

12. februar:

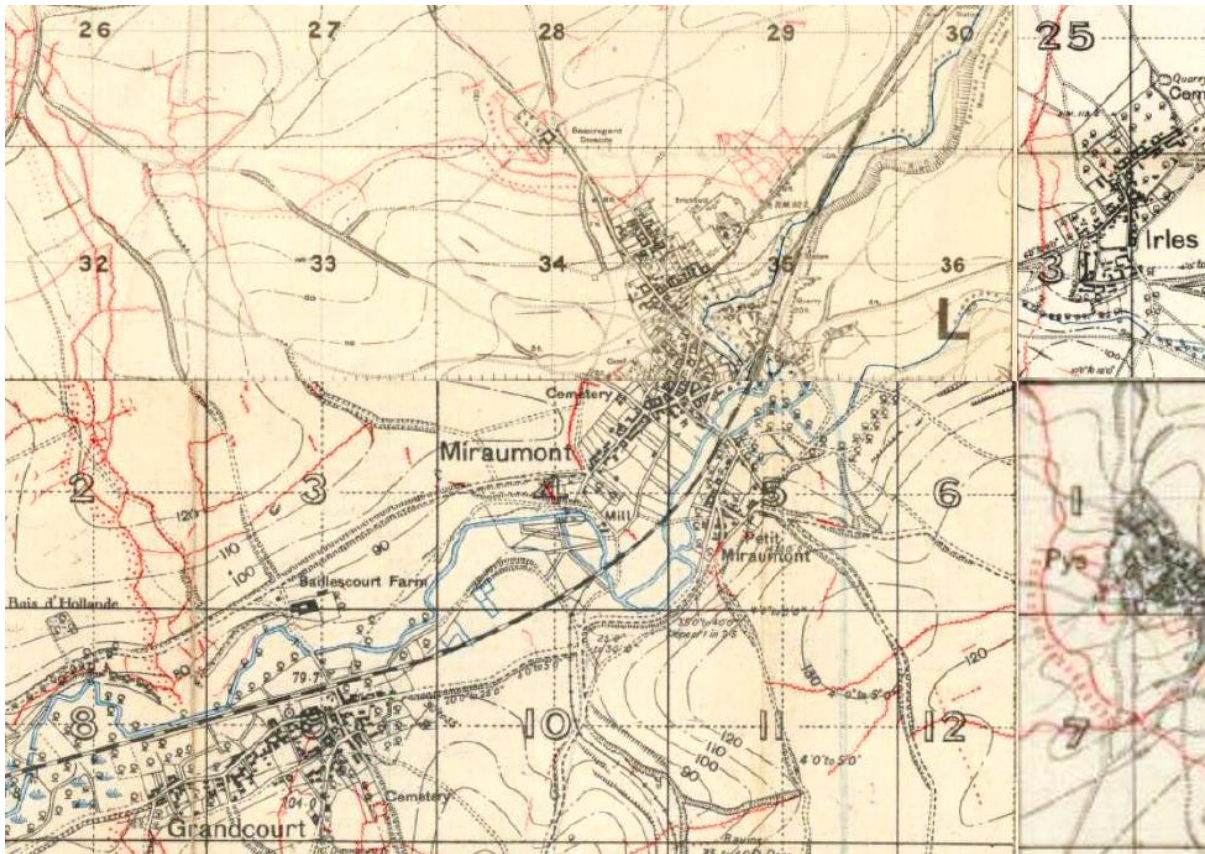
En rolig dag. Batterierne indskyder deres nye spærreskydninger og afprøver deres gamle retninger. Fjenden opretholder sædvanlige skydning og beskyder enkelte batterier.

13. februar:

Artilleri beskydningen øges igen. Denne gang lå de bageste områder konstant under ild. Fjenden indskød sig ligeledes med flyobservation mod den nye forreste stilling, og navnlig Beauregard bakken var denne dag mål. Om aftenen skød batterierne "Grünkreuz" gasgranater mod Beaucourt.

14. februar:

Nervøsiteten under den vedvarende spænding meget stor. Fjenden var meget urolig, og der måtte regnes med et nyt angreb. Batterierne skød flere gange spærreskydninger på anmodning fra infanteriet. Der fulgte dog intet angreb.

III. Afdeling er ankommet til Thiemougies. Major Freiherr von Türkheim afgår på ordre fra Division til inspektion af enheden. Førning af Regimentet overtages midlertidigt af Major Nahmmacher.

15. februar:

Artilleriild fra begge sider meget kraftig. Man forventer et angreb på 17. I.D., men intet sker. Natten forløb relativt roligt. Kl. 10 nedskydes et engelsk fly under luftkamp, og efter landing blev piloten taget til fange af Major Nahmmacher og Lt.d.R. Wehner.

16. februar:

Formiddag rimelig ro, men omkring kl. 15 begynder kraftig fjendtlig beskydning af vore grave i hele divisionens afsnit og ved 17. I.D. Vore batterier lå under kraftig beskydning og delvis under gas. Især 1./FAR 57 rammes hård af ild og gas. Den mister 6 døde, 3 hårdt og 17 lettere gasforgiftede, så der tilbage kun var 1 officer, 1 underofficer og 2 mand som besætning. Tabene til gas skyldtes hovedsageligt, at folkene ville hjælpe deres kammerater uden gasmasker. Et engelsk angreb fulgte ikke. Af en overløber blev det fortalt, at et angreb var planlagt til næste morgen ved dagry. Derfor lagde batterierne fra kl. 0400 en rolig virkningsskydning over den fjendtlige stilling (60 skud i timen pr. batteri). Der var desuden befalet kampberedskab.

17. februar:

Kl. 0430 kommer det ventede angreb, men afvises med store tab til fjenden. I næsten hele perioden lå en fjendtlig trommeild over vore grave. Efter at de hele dagen fra begge sider havde ligget ild af vekslende styrke og næsten uden pauser, indtrådte ved mørkefald en pause. Om natten kun den sædvanlige forstyrrelsesild.

18. februar:

Der hersker en total udmattelse på begge sider. Fjenden gennemfører kun et enkelt ildoverfald.

19. februar:

Fjenden beskyder 1. og 6. Batterie og gennemfører enkelte ildoverfald mod gravene. Vores artilleri gennemfører deres skudopgaver.

20. februar:

Befaling indløber til tilbagetrækning til R-I-stillingen.

21. februar:

II. Afdeling indtager i løbet af natten dens nye stillinger mellem Achiet-le-Petit og Achiet-le-Grand, mens batterierne i I. Afdeling først den 22. rykker i dens nye stillinger i samme område.

Alle dækninger, baneovergange o.s.v. sprænges i løbet af natten. Gruppe "Schwaben" opløses og Rgts.-Stab går i hvil i Vaux-Braucourt. Rømningen af stillingen forløber uden problemer og tab. Fjenden havde intet bemærket, så de næste dage forløb relativt roligt. Der var efterladt patruljer i fortærrænet til foregivelse af besættelse af de tidligere stillinger.

26. februar:

Der sker en omrokering af officerer, underofficerer og mandskab, samt af heste, mellem de to oprindelige afdelinger og den nyankomne III. Afdeling. Dette sker for at opnå en hurtigere sammentømring af Regimentet, og denne forholdsregel viste sig senere meget effektivt.

1. marts:

Stab I og II overgår til 18. F.A.-Brigade. Batterierne gennemfører stillingskifte. 1. og 2. Batterie trækkes ud og går i kvarter i Noreuil og Ecoust-St.Mein.

2. marts:

Staben afløser Stab FAR 19 og opretter kommandostation i Ervillers.

Fjenden havde, som omtalt, først efter 36 timer opdaget vores rømning, og fulgte nu tøvende efter gennem det rømmede område. Forskellige steder kom det til forpostfægtninger.

Artilleriet havde kun lidt at lave, da deres nye stillinger allerede var etablerede. Disse skulle tjene til dækning af den endelige nye stilling, for at opfange nye fjendtlige angreb før denne nye linje.

Om natten blev der skudt enkelte gasskydninger mod sænkningen ved Beauregard Ferme.

3. marts:

Kun ringe aktivitet i Divisionens afsnit. Der var tale om en næsten fuldstændig ro, hvilket var meget velkommen efter de foregåede dages hårde kampe. Det sædvanlige arbejde med indretning af den nye stilling kunne naturligvis ikke undgås.

4. marts:

38. I.D. infanteri afløses af 18. I.D., der efter tilbagetrækningen til R-I-Stillingen havde været i hvil. De fjendtlige fly er meget dristige og flyver meget lavt. De skal tilsyneladende for enhver pris opklare de nye stillinger.

7. marts:

Fire engelske fly skydes ned under luftkamp.

9. marts:

Fjenden gennemfører en mindre patruljeoperation mod højre nabo division, men afvises. Vore batterier assisterer med støtteild.

10. marts:

Lt.d.R. Dählmann og Schmock, der som fører for L.M.K. I og II havde forladt Regimentet, kommer på ansøgning tilbage.

Intet nyt at berette fra fronten.

15. marts:

Kl. 20 starter tilbagetrækningen til "Hindenburg-Linjen". I. Afdelings batterier går i mellemstilling ad vejen Behagnies – Ervillers. Regiments-stab indretter kommandostation på Højde 121 nord for Mony.

16. marts:

II. Afdelings batterier går i mellemstilling ved Sauchy-Gachy og II./FAR 9, som var underlagt Regimentet, mellem Behagnies og Mony.

17. marts:

Infanteriet begynder tilbagetrækningen. En deling fra 2. Batterie underlægges Hptm. Simon, IR 31 og forbliver i bagtroppen. Kl. 14 laver I. Afdeling stillingskifte i området sydvest for Mony og indskyder sig mod de

forskellige vigtige terrænpunkter. I. Afdeling og 2./FAR 9 rykker ud kl. 19 og passerer Kl. 0100 Siegfried-Stillingen ved Prouville. 3. Batterie rykker som sidste, og må til dels rykke gennem de allerede brændende landsbyer og iværksatte ødelæggelser.

18. marts:

I. Afdeling rykker om natten ind i kvarter i Prouville, staben i Bouchain.

19. marts.

Regimentet marcherer i dens nye kvarterer i området af Valenciennes. Stab til Bellevue ved Denain, I. Afdeling til Roeulx og Abscon, II. Afdeling til Mastaing.

20. marts:

III. Afdeling melder sig ved Regimentet og kommer i kvarter i Oisy og Hérin.
De næste dage er hviledage: bad, aflusning, vedligeholdelse af tøj og udrustning o.s.v.

22. marts:

Hptm. Schell, fører for 8. Batterie, forsættes til Landwehr-Rgt. 255 og kommandoen overtages af Lt.d.R. Schmock.

23. marts:

Uddannelse m.m. påbegyndes.

24. marts:

Generalprøve på parade finder sted med Divisionskommandøren. Hærens øverstkommanderende, General von Below, vil indenfor de nærmeste dage inspicere Divisionen.

27. marts:

I. Afdeling skifter kvarter til Bruay og Foret-le-Petit nord for Valenciennes. Uddannelsen af Regimentet fortsætter. På skydepladsen ved Haspres gennemføres skarpskydning mod kampvogne og bevægelige mål.

7. april:

Regimentet bliver hærreserve under 6. Armee.

I Denain gennemføres en officerskonference, hvor for anden gang under krigen, samtlige officerer deltager.

8. april:

Regimentet forskydes til området øst for Douin, hvor den kommer i kvarter: Regimentsstab i les Fresnelles ved Bouvigneies, Stab II, 4. og 5. Btt. i Bouvignies, 6. Btt. i Fliesmes, Stab I. i Rosuit, 1. og 2. Batt. i Rue de Rosult, 3. Btt. i Rue de Rosiers, Stab III. og 7. Btt. i Brillon, 8. Btt. i Tilly, 9. Btt. i Sars et Rosiers.

Forårsslag ved Arras

(8. april 1917 til 30. april 1917)

Der var allerede rygter undervejs, at englænderne ville angribe ved Arras, da der her mere eller mere kraftigt havde ligget trommeild over stillingerne.

9. april:

I løbet af natten kunne der høres kraftig artilleriild fra fronten og kl. 05 begyndte en trommeild af frygtelige dimensioner. Det blev tydeligt, at Regimentet var bestemt for indsættelse ved Arras. Da divisionen imidlertid lå i hvil 35 km bag fronten, regnede ingen med, at indsættelsen allerede ville finde sted samme dag. Man troede langt mere på, at man var bestemt til at afløse en af de udmattede front-divisioner. Det kom imidlertid til at gå anderledes, for kl. 1330 indløb befaling til, at Regimentet med det samme skulle sætte sig i march og indrette sig i alarmkvarterer: Rgts.-Stab og II. Afdeling i Douai, I. og III. Afdeling i Maziers lidt nordøst for Douai. Regimentet blev øjeblikkeligt alarmeret og rykkede efter omkring en time, omkring kl. 15 ud af kvarterer. Rgts.-Stab satte i ilmarch mod Douai, og meldte sig her til artilleri-kommandøren, Oberst Freih. v. Massenbach, der kort orienterede staben om situationen, og sendte den videre til Brebières med besked om at melde sig til Bayr.Arko 14. Her fik staben at vide, at englænderne om morgenen med stærke kræfter var brudt igennem den tyske stilling i en dybde af 5 km, at infanteriet stort set var revet fra hinanden og at alt artilleri med undtagelse af to feltkano-

ner, var faldet i fjendens hænder. Der var derfor intet artilleri disponibel til den krævede bekæmpelse af modstanderen.

Som følge af manglende føring, havde englænderne ikke forstået at udnytte den opnåede succes, og var blevet standset af M.G.-kompagnier fra 31'erne, der var bragt frem på lastbiler. Infanteriets linje var på dette tidspunkt generelt vest kant Arleux, øst kant Gavrelle banegård – Fampoux, vest kant Roeux, øst kant Monchy. Delvist havde modstanderen under etablering af sin nye stilling delvist udnyttet den tre tyske linje. Fampoux var om eftermiddagen igen rømmet af fjenden. II. Afdeling skulle gå i stilling samme eftermiddag, hvad dog var umulig, at de på dette tidspunkt ikke kunne være fremme.

Rgts.-Staben fortsatte straks til fronten for at rekonoscerer stillinger til batterierne, som forventedes at ankomme i løbet af natten. Da batterierne undervejs modtog befaling fra Divisionen om, uden hensyntagen til mandskab eller heste, at sætte i galop mod fronten, kunne II. Afdeling allerede omkring kl. 19 modtages i Brebières: den havde altså tilbagelagt de omkring 30 km på 4 timer. I. og III. Afdeling ankom først i løbet af natten. Man må her tage i betragtning, at vejene overalt var overbelastede med tilbagegående etapeenheder og civile fra de landsbyer, der nu var kommet til at ligge umiddelbart i frontzonen. Dertil kom forvirring og ophidselse, ikke mindst fordi sammenbrudte vogne overalt delvist spærrede vejene. Efter opklaring af situationen havde staben fastlagt batteriernes stillinger nordøst for Fresnes [-les-Mautaban]. Observationsstillingerne lå for største delen omkring Mauville Ferme, hvorfra man havde et fremragende overblik over det omkringliggende terræn.

10. april:

Om morgenen havde I. og II. Afdelings batterier indtaget disse stillinger, mens III. Afdeling var placeret nordvest for Plouvain nord og syd for banedæmningen med observationsstade langs vejen Gavrelle – Plouvain. Prodser og heste forblev i første omgang i nærheden af batterierne, men blev herefter indkvarteret i Brebières og Corbehem. Naturligvis var der ikke tale om en egentlig stilling. Batterierne stod på bar mark, nødtørftig dækket af sænkninger i terrænet eller skjult af bygninger. Fjenden havde fra Point du Jour et fremragende overblik over hele frontområdet og baglandet, og havde desuden også den fordel, at hans skyttegrave generelt lå højere placeret end de tyske. Ved dagry begyndte batteriførere at rekonoscerer situationen, observationsposterne o.s.v. Fjenden var fuldstændig rolig, så alle hurtigt kunne komme i orden. Ydermere begyndte et kraftigt snevejr om morgenen, som fra omkring kl. 11. Først hen på eftermiddagen klarede det igen op.

Rgts-Stab havde placeret sin kommandostation i Fresnes, i hvis nærhed også I. og II. Afdelings kommandostationer befandt sig, mens III. Afdeling befandt sig i Plouvain. 4. og 5. Btt. stillede hver en kanon til rådighed som panserværn. 4. Btt. pjece var opstillet i den vestlige udkant af Fresnes, mens 5. Btt. pjece var placeret i Plouvain.

Om eftermiddagen trængte fjenden fra Fampoux frem gennem Ecarpe-dalen og tvang infanteriet mellem Fampoux og Rouex tilbage. Kl. 1530 blev der på anmodning fra 36. Inf.Bde. gennemført en kraftig skydning af Fampoux, da englænderne var rykket ind i byen med en styrke på 100-150 mand. Et fjendtligt angrebsforsøg om eftermiddagen mod øst blev standset af 7. og 9. Batterie.

11. april:

Regimentsstaben forlægger på ordre fra Division sin kommandostation til Vitry-en-Artois, hvor Regimentet i sin tid var blevet udlosset, da den i efteråret 1916 var indsat ved Arras. Kommandostationen blev indrettet i huse langs vejen nord for banegården, hvorfra der var et godt overblik over hele kampområdet. Dette havde under de senere kampe vist sig en stor fordel, da de fleste kampberetninger var baseret på personlige observationer af kampområdet. Under storkamp er det velkendt, selv med indsats fra alle kræfter og under overvindelse af enorme vanskeligheder, næppe muligt at opretholde telefonforbindelser.

Omkring kl. 10 nedskød Richthofen-eskadrillen fem engelske flyvemaskiner, heraf to mellem I. og II. Afdelings batterier. Fire officerer blev taget til fange.

Kl. 1230 indsatte fjenden et kraftigt angreb mod I.R. 31 på divisionens venstre fløj. II./IR 31 måtte falde tilbage til vestkanten af Roux. Fjenden modtog hele tiden forstærkninger over Point du Jour, der blev taget under ild fra fladbane pjecer. Kl. 1345 blev angrebet bragt til standsning. Roeux, der midlertidig var rømmet, kom tilbage på tyske hænder, og linjen trukket omkring 200 meter vest for Roeux. Kl. 16 begyndte igen en voldsom kraftig trommeild. Alle batterier skød virkningsskydninger. Et angreb fulgte ikke.

Om aftenen underlægges I. og III./beyr. FAR 2 og enkelte batterier fra FAR 23 til Regimentet.

12. april:

Nat og formiddag forløb rolig. Batterierne havde i mellemtiden skudt sig ind, og spærreskydningerne lå præcist foran fronten. Kl. 1550 meldte venstre nabo division (26. I.D.) at gravene ved Fampoux og nord herfor var ved at blive fyldte, og kl. 1645 fik fjenden til angreb mod højre fløj af divisionen ved 31 IR. Da de fra deres

observationssteder havde fuldstændig indsigt i terrænet, kunne batterierne følge resultaterne af deres skydninger. Indtil kl. 1659 bølgede en heftig kamp frem og tilbage, af englænderne støttet med gas og røgskydninger. Kl. 1703 meldte 36. Inf.Bde. at angrebet på grund af artilleri og M.G.-skydninger var afvist med uhyre tab til fjenden. Efter udsagn fra adjudanten for F.R. 86 og Oblt.d.R. Thormählen, som flankerende fra nord havde observeret kampen, fangede vores artilleriild den fjendtlige 2. bølge med forfærdende virkning. Kl. 1747 gik fjenden efter endnu en kort trommeild, endnu engang til angreb, efter at ham med gas og røg havde indhyllet terrænet. Endnu engang blev en ødelæggende spærreild iværksat. 2. Batterie fangede flankerende den fjendtlige genforsyning, som den passerede Point du Jour og drev den tilbage. Kl. 1820 var angrebet fuldstændigt slået tilbage, endnu engang med store tab til fjenden.

Omkring kl. 1945 kom der observationsmeldinger om fjendtlig opmarch ved "Polenwerk" (et fjendtligt støt-tepunkt i stillingen mellem Gavrelle og Fampoux). Alle batterier blev herefter indsat i en samlet virkningsskydning mod Polenwerk, hvorigennem formentligt et tredje angreb blev forhindret.

Det var en varm dag, og heller ikke om natten kom batterierne til ro, da de kontinuerligt måtte skyde forstyrrelsesskydninger for at vanskeliggøre det for fjenden, at trække yderligere tropper sammen til fornyet angreb.

13. april:

Bortset fra forstyrrelsesild fra begge sider, forløb natten rolig. Kl. 0530 gennemførte alle batterier et ildoverfald mod vigtige terrænpunkter. Hvert batteri havde hertil 30 skud til rådighed.

Kl. 0830 nedskød Richthofen-eskadrillen seks fly fra en engelsk enhed. Da de seks fly samtidigt styrtede ned, lød der fra hele fronten et samtidig hurraråb. Under de fortsatte kampe viste det sig, at vore fly var fjendens langt overlegne, hvad der i forhold til kampene langs Somme, var en betydelig lettelse for enhederne langs fronten.

På ordre fra armegruppe, trak infanteriet nord for 18. I.D. deres linje tilbage til 3. stilling, så linjen her gik fra Acheville til Arieux-en-Gohelle – Gavrelle. 18. I.D. blev derved tvunget til ligeledes at trække elementerne mellem Bailleul og Gavrelle tilbage. En større ændring af Divisionsafsnittet skete herigennem ikke.

Dagen forløb forholdsmæssig rolig. Batterierne skød forstyrrelsesild mod forskellige, for infanteriet farlige terrænpunkter. Derudover fortsatte udbygningen af stillingerne.

Kl. 23 blev der gennemført en større gas-skydning mod hele det fjendtlige afsnit, specielt de fjendtlige batterier ved Atthies. Hvert batteri anvendte omkring 700 skud.

14. april:

Natten forløb rolig. I løbet af dagen skød batterierne forstyrrelsesskydninger. Divisionen til venstre generobrede Monchy.

15. april:

II. Afdeling havde skiftet stilling og stod nu i lavningen mellem Fresnes og Plouvain i nærheden af vejen Fresnes – Plouvain. Afdelingens kommandostation var placeret i nærheden af batterierne. I. Afdelings batterier forblev efter nogle få ændringer i deres stillinger. Kommandostation var placeret på Izel Ferme.

Natten forløb rolig. Om formiddagen var der regnvejr og ingen kampaktivitet. Om eftermiddagen rykkede fjenden frem i det af os frivilligt rømmede område nord for Gavrelle, dels i skyttelinjer, dels i kolonner og dels i enhedsramme. Det lønnende mål for vore batterier. Desværre var det tåget, så indrykningen ikke kunne observeres fra de fleste af vores observationssteder.

Kl. 1812 blev der fra I.R. 85 (vores midterste regiment) anmodet om virkningsskydning, da venstre fløj af dette regiment lå under kraftig beskydning, og man forventede et angreb. Da der imidlertid ikke fulgte noget angreb, blev ilden kl. 1945 igen indstillet. Angrebet var tilsyneladende opgivet på grund af artilleriilden.

16. april:

Om natten blev der fra begge sider skudt heftig forstyrrelsesild. Kl. 1605 blev stærke M.G.-enheder observeret på Point du Jour, og fra fladbanepjecerne i III./bayr. FAR 2 beskudt med synligt godt resultat. Fjenden beskyder kraftigt I.R. 31 afsnit og venstre fløj af IR 85, Gavrelle og baglandet. Et angreb er mulig, derfor er der befalet alarmberedskab, og der lægges virknings- og ødelæggelsesskydninger over de fjendtlige grave. Kl. 17 bliver der igen ro.

Lr.d.R. Kluge, Hagedorn og Tirpitz bliver om eftermiddagen såret i 9. Batteries observationsstade. En Vize-wachtmeister er død og 1 mand alvorligt såret. Lt.d.R. Kluge døde nogle dage senere af sine sår på hospital i Douai.

Føringen af 9. Batterie overtages efter afslutning af kamene af Lt.d.R. Arnemann.

17. til 18. april:

Stadig forholdsvis rolig. Begge siders artilleri skyder forstyrrelsesskydninger.

19. april:

Nat og formiddag rolig. Kl. 1630 begynder et fjendtligt angreb på venstre nabo division syd for banedæmningen i Scarpe dalen. Vore batterier skyder i støtte, som standses kl. 18. Skydningen må imidlertid genoptages, da fjenden kl. 2230 endnu engang går til angreb på venstre nabo. Vejret er meget dårligt, koldt og regnfuldt.

20. april:

Natten rolig. En overløber fortæller, at der kl. 0600 vil komme et overraskende fjendtligt angreb, hvorfor der indføres forhøjet alarmberedskab. Kl. 0830 melder fly, at gravene ved "Polenwerk" og Gavrelle er stærkt besat. Artilleriet begynder derfor virkningsskydning mod disse områder og opretholder dagen igennem en forstyrrelsesild – Kl. 1830 begynder fjenden at beskyde vore grave, men alligevel forholder vore batterier sig roligt efter ønske fra infanteriet. Der følger intet angreb. Takket været det gode arbejde fra Richthofen-eskadrillen bliver de fjendtlige fly trængt længere og længere tilbage og meget tilbageholdende. Indskydning af de fjendtlige batterier med flyobservation er dårligt muligt.

21. april:

Om natten og formiddag kraftig artilleriild fra begge sider. Kl. 1710 kommer meldinger om, at fjenden på venstre fløj af højre nabo division er trængt ind i første stilling over en bredde på omkring 100 m, og at modangreb var iværksat. Der var denne dag en meget øget aktivitet af fjendtlige lænkeballoner og fly mærkbar. Ved Point du Jour blev forstærkninger på over 1.000 mand observeret og beskudt af det langtrækkende artilleri. De tyske grave mellem Vimy og Heninel lå hele dagen under en planmæssig ild, og man måtte i løbet af natten eller næste dag regne med et nyt angreb. Vore batterier gennemførte kraftige ildoverfald, skød afvekslende virknings- og forstyrrelses skydninger og lagde gas over landsbyerne i den fjendtlige frontzone.

22. april:

Det forventede angreb blev ikke udløst. Kl. 12 blev en større fjendtlig opmarch af kavaleri, infanteri og kampvogne observeret i en sækning vest for Athies, og øjeblikkeligt taget under ild. Hele dagen forløb meget urolig. Alle forventede et fjendtligt angreb. Artilleriet kunne dårligt overkomme alle anmodninger. Modstanderen førte overalt forstærkninger frem. Fresnes og Gavrelle blev af fjenden langt under tungt artilleri, og om aftenen skød fjenden gas mod vore bageste områder.

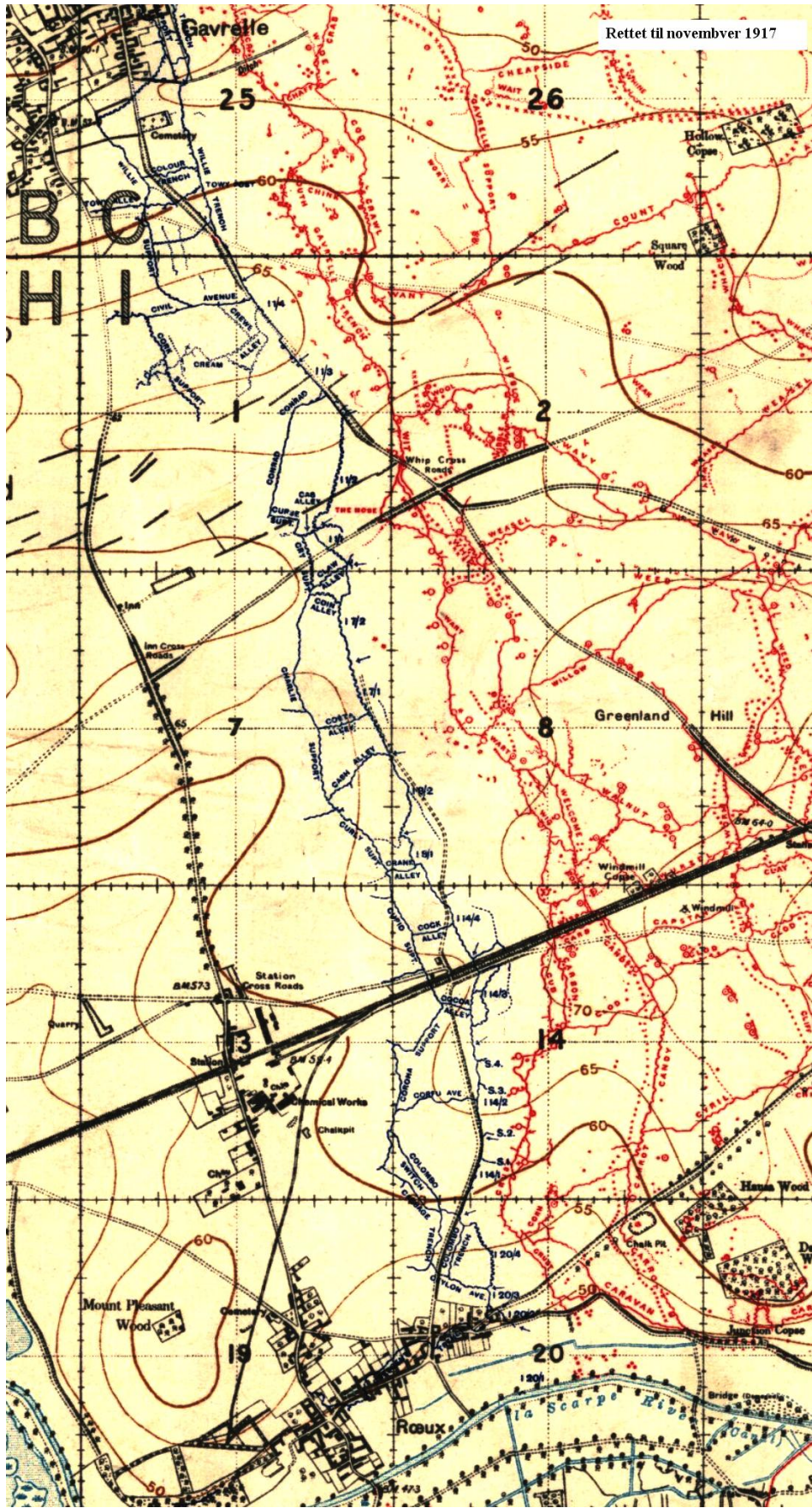
23. april:

Hele natten fortsatte forberedelserne til det nært forestående angreb, der med kolossal raseri brød løs kl. 0550 langs hele linjen fra Vimy til Monchy. Batterierne skød spærre og virkningsskydninger, som omkring kl. 0600, hvor angrebene mærkbart aftog, gik over i en langsom forstyrrelsesild og kl. 0715 endog i en kort pause. Kl. 0730 begyndte igen kraftig fjendtligt artilleri over Gavrelle. Denne landsby meldes kl. 0745 af infanteriet som værende gået tabt. Mellem kl. 0730 og 0745 opretholdt fjenden en næsten vanvittig artilleriild mod Gavrelle og de mod syd tilstødende grave, og efter at besætningerne her var anset møre, rykkede han frem med stærke styrker, støttet af 3-4 kampvogne. Batterierne skød på højeste kraft uden hensyntagen til mænd og materiel, og rettede frygtelige tab mod den fjendtlige forstærkning. 7. og 9. Batterie rykkede hver en pjece frem og skød fra åben stilling mod det fjendtlige infanteri på afstande af 5-600 meter – virkningen var grusom. Indbrudsstedet var hurtigt indhyllet i tætte støvskyer, der forhindrede enhver observation.

Næsten samtidig gik banegården i Roeux tabt. Hele formiddagen bølgede hårde kampe frem og tilbage. Nord for Gavrelle, hvor presset var knapt så stort, forblev linjen uændret. Fjendens tyngde lå mod 18. I.D. endnu ikke færdige og organiserede stillinger, og havde overalt succes. Hans resultater var imidlertid ringe i forhold til de indsatte kræfter af artilleri og infanteri, og retfærdiggjorde på ingen måde det store offer i mænd og materiel.

24. april:

Om natten gasskydning mod landsbyerne bag den fjendtlige front, de fjendtlige batterier og opmarchområder, der skulle være gennemført før kl. 0500. Kl. 0520 gennemførte batterierne herefter et kort, ti minutter langt ildoverfald mod vores oprindelige linje, hvorefter infanteriet angreb. Den tyske storm havde imidlertid desværre intet resultat. Den nye linje gik nu, efter at Gavrelle var blevet indtaget og igen gået tabt, og Roeux banegård fast på fjendens hænder, omkring 150 meter øst for Gavrelle, gennem vejgalen sydøst for Gavrelle og videre langs vejen Gavrelle – Roeux, så omkring 200 meter vest om landsbyen Roeux mod syd til vest kant af den lille skov i vestkanten af Rouex. På dette tidspunkt blev der befalet for et generelt angreb af vores infanteri mod Gavrelle og vejen Gavrelle – Rouex. Den nødvendige artilleriforberedelse blev gennemført, og infanteriets storm begyndte præcist kl. 1630, men afvises. Om aftenen blev den tyske linje endegyldigt lagt fast, og forløb nogenlunde som ovenfor beskrevet.

I forhold til de foregående dage, herskede ro, selvom artilleriet på begge sider stadig var meget aktiv. Natten forløb rolig.

26. april:

Kort efter daggry blev 7. Batterie beskudt med observation fra fly, og havde 8 sårede. Efter vore egne flys ankomst, forsvandt de fjendtlige, og beskydningen ophørte. Alligevel havde de fjendtlige fly haft tilstrækkelig tid til at deres batterier kunne indskyde mod III. Afdelings stillinger, som resten af dagen mere eller mindre lå under beskydning, så et stillingsskifte blev befalet til om natten. Skiftet begrænsede sig imidlertid til det hidtidige område.

27. april:

Fjenden skyder hyppige forstyrrelsesild, og lægger gas over det område, hvori III. Afdeling er placeret. Det bar tegn af en fornyet indskydning. Man regnede derfor med et angreb og traf de nødvendige forberedelser.

28. april:

Natten i første omgang rolig. Omkring kl. 0530 var røde lyskugler tegn på et nyt fjendtligt angreb, der uden artilleriforberedelse ramte hele fronten fra Oppy til Fampoux. Vores spærreskydninger begyndte helt automatisk øjeblikkeligt, hvorefter fjenden udløste en heftig trommeild mod vore grave. Artillerikampen fortsatte med uformindsket styrke i en halv time. Efter nogle indledningsvise resultater, blev fjenden overalt igen kastet ud af stillingerne, og den hidtidige linje retableret. Kun i midten ved Højde 71, omkring halvvejs mellem Gavrelle og Rouex, blev fjenden siddende. 200 englændere blev marcheret i fangenskab. Mod syd havde vores infanteri endda trængt linjen et stykke frem, så den nu løb omkring 600 meter vest for landsbyen Rouex.

I løbet af natten blev de første delinger af I. og III. Afdelings batterier afløst af tilsvarende delinger fra I. og II./FAR 267.

29. april:

Der hersker ro. Der indføres gasberedskab, da man i gravene ved Roeux havde observeret gasanlæg.

Om natten blev anden deling af I. og III. Afdeling afløst, og de første delinger af II. Afdeling afløses af tilsvarende delinger fra III./FAR 267.

30. april:

Næsten ingen kampaktivitet. Regimentets sidste delinger trækkes ud, og kl. 0800 overdrager staben kommandoen til staben for 267 FAR. Regimentet går i første omgang i hvilekvarter i nærheden af Cambrai, staben i Beauvoir. Stab I. og 2. Batterie i Estourmel, 1. Btt. i Cattennières, 3. Btt. Wambais, Stab II og 4. Btt. Ligny, 5. Btt i Fontaine-au-Aire, 6. Btt i Bévillers, Stab III, 7., 8., 9. Btt i Béthencourt.

Regimentet var meget udmattet. Tabene under indsættelsen ved Arras havde været 4 officerer døde, 5 sårede, 3 syge, mens 13 underofficerer var faldet, 7 såret og 3 syge. 21 mand var faldet, 59 såret og 33 syge.

Ammunitionsforbruget under forårsslaget ved Arras havde været:

1.	Batterie	13.530	granater
2.	”	15.402	”
3.	”	16.417	”
4.	”	13.040	”
5.	”	15.323	”
6.	”	11.685	”
7.	”	10.644	”
8.	”	9.365	”
9.	”	10.016	”
I alt		115.422	Granater på 20 dage

eller rundt regnet omkring 1.200 ammunitionsvogne.

1. maj:

Velfortjent hviledag. Regimentet modtager 6 E.K. I og 150 E.K.II. Et strålende solskin hjælper til genopfriskning af humøret.

2. maj:

Kl. 0945 parade for H.K. Højhed Kronprins Rupprecht af Bayern. Regimentet stiller som alle øvrige regimentet et detachment. H.K. Højhed Kronprinsen af Bayern udtalte sin tak og anerkendelse til Divisionen for det seje forsvar og fastholdelse af den tildelte stilling.

3. til 6. maj:

Hviledage

7. maj:

18. I.D. begynder afløsningen af 238 I.D. syd for Cambrai. De første delinger er begyndt afløsningen af FAR 7.

Cambrai

(8. maj 1917 til 26. august 1917)

8. maj:

I løbet af natten havde de øvrige delinger afløst, og kl. 0800 overtog Rgts.Staben kommandoen. Kampafsnittet var en udpræget hvilestilling. Infanteriet var endnu ikke rykket tilbage til Siegfried-Stillingen, og modstanderen (franskmænd) blev fortsat holdt på stor afstand af forposter. Landskabelig var området meget køn, navnlig sænkningerne omkring kanalen bød på smukke billeder. Stillingen, som batterierne overtog, var for største delen stadig under etablering. Rgts.-Kommandostation lå i Rumilly. Batterierne gik i første omgang i stilling syd for Marcoing. Afdelingernes kommandostationer befandt sig i nærheden af batterierne og i nærheden af infanteriregimenternes kommandostationer. Observationsposterne lå for største delen på Højde 128 og i vores forreste stillinger. Prodsen og heste var placeret i Niergnies, Awoingt og Gauvoir. – Om natten 6. til 7. maj var fjenden trængt ind i la Bacquerie, men igen kastet ud. Beherskelsen af la Bacquerie var vigtig for begge sider, da der herfra var mulighed for god observation til alle sider. Man måtte derfor hele tiden regne med, at franskmændene igen ville gøre forsøg på at erobre stedet. I øvrigt var der kun ringe kampaktivitet. Foran Siegfried-stillingen var der overalt placeret forposter. Spærreild kunne derfor ikke lægges tæt på vores forreste linje, men i stedet lægges langt fremme. Batterierne udbyggede fortsat deres stillinger og observationsposter, og gjorde sig fortroligt med området. Til fremskyndelse af arbejdet havde Regimentet stillet Park-Kompanie 11 og L.M.K. 111, 17 og 925 til disposition.

9. maj:

Batterierne indskyder en ny spærreskydning.

10. maj:

Tre engelske fly skydes ned. 3. Batterie udsletter et fly i den fjendtlige linje. Ro i løbet af dagen. Om aftenen skyder fjenden virkningsskydning med flyobservation mod 7. Batterie, hvorunder Off.Stellv. Steinhöft falder og 2 mand såres.

11. og 12. maj:

Fuldkommen ro. Afsnit R 3 på venstre fløj af Divisionen overdrages til 22. R.D., mens Divisionen til højre overtager Afsnit P 2 og P 3. Derved bliver en omfordeling og stillingsskifte nødvendigt for II. og III. Afdeling, mens 6., 8. og 9. Btt. kan forblive i deres stillinger.

12 og 13. maj:

En deling fra hver af 4., 5. og 7. Btt. forlægges til Prodsen efter at være afløst af tilsvarende artilleri fra 22. R.D. 6. Btt beskydes og har flere tab. En pjece ødelægges af fuldtræffer. I 4. Btt. stilling skydes ammunition i brand.

14. maj:

Anden deling fra 4., 5. og 7. Btt går i ny stilling nordøst og øst for Flesquières. Observationsstade på bakken i den sydlige kant af Flesquières. Afdelings kommandostation i nærheden af batterierne.

15. til 18. maj:

Fuldstændig ro.

19. maj:

Mellem kl. 0030 og 0045 gennemfører fjenden et mindre fremstød mod la Bacquerie, men bliver øjeblikkeligt kastet ud igen.

De næste dage forløber forholdsvis roligt. Der bliver overalt flittigt arbejdet på at udbygge stillingerne.

22. maj:

Division befalet et detachment af udelukkende "Arras-kæmper" til parade for H.M. Kejseren i Denain. Regimentet stiller hertil 4 officerer, 9 underofficerer og 30 mand. H.M. fordeler 3 E.K. II til mandskabet.

26. maj:

I.R. 85 gennemfører på venstre fløj en mindre operation for at tage fanger. 1 M.G. erobres og 1 mand bringes tilbage som fange.

1. juni:

Fjenden gennemfører en patruljeoperation, støttet af artilleri- og M.G.-ild, mod Afsnit R 1. Operationen begynder kl. 0215, men mislykkes på grund af vagtsomme forposter.

2. juni:

Endnu et angreb på Afsnit R 1 mod I.R. 85 med 100-150 mand, trænger ind i graven, men bliver hurtigt igen kastet ud. 2. Btt. skifter stilling til en noget tættere på fronten liggende stilling.

3. juni:

Fjenden angriber kl. 0145 forposter foran R 1 med M.G. og håndgranater, men opnår igen intet. En deling fra 8. Btt foretager stillingsskifte.

4. juni:

Tidligt på morgenen gennemfører IR 85 en mindre patruljeoperation. Patruljen vender tilbage efter gennemført opgave.

5. juni:

Fire engelske fly skydes ned.

6. juni:

Fra denne dag indføres den ordning, at et batteri hele tiden i fem dage forlægges til deres Prodse til renowering af deres pjecer og vedligeholdelse af udrustningen. De øvrige batterier overtager det udfaldendes opgave i spærreskydningen. 7. Btt. er den første. Takket være håndværkere er de største skader på fodtøj og beklædning klaret i løbet af et par dage. På grund af den hele tiden ringere kvalitet af udrustningsgenstandene, kommer håndværkerne ikke mere til ro, men dagen fra morgen til aften optaget af arbejde. De virkede i stilhed til fordel for deres kammerater. – Derudover ingen særlige hændelser de næste dage.

7. juni:

Ud fra det skansearbejde, fjenden i den sidste tid har gennemført, og de forskellige patrulje operationer mod forposter og afsnit R 1, slutter man, at fjenden forbereder et angreb på Havrincourt. Dette område er af betydning for ham, da man herfra havde god observation mod nord og sydøst, samt over baglandet. De nødvendige forbedringer blev truffet. Et angreb fulgte ikke. Tværtimod forblev dagene frem til 5. juli rolige. Der blev kun skudt lidt fra begge sider, men desto mere arbejdet på udbygning af stillingerne. Fjenden havde kraftigt udbygget hans stillinger, da der ved den herskende rationering af ammunition og ammunitions knaphed, vores artilleri ikke var i stand til at forstyrre ham heri. På foranledning af Division blev derfor til bekæmpelse af fjendens byggeaktiviteter frigivet 10.000 granater til feltkanoner og 8.000 til lette Felthaubitser, og beskydningen øjeblikkelig iværksat.

7. juli:

I løbet af natten 6. til 7. juli beskød fjenden på ny Afsnit R 1, men angreb ikke. En pjece fra 5. og to fra 9. Batterie trækkes frem i Havrincourt Park, for herfra at kunne forlænge rækkevidden, f.eks. mod Dessart skoven.

6. Batterie beskydes med observation fra luften. 1 underofficer og en mand falder.

13. juli:

9. Batterie beskyder den fjendtlige grav øst og vest for vejen Ribécourt – Beaucamp. Besætningen flygter. – Fjenden lægger ild over 3. Btt., lykkeligvis uden at koste tab, da dækningsanlæg allerede var færdige.

14. juli til 17. juli:

Ved os er der ro, der ammunitionen er rationeret, og der til hvert batteri kun er 90 granater til disposition, hvoraf yderligt så meget som muligt skal spares.

19. juli:

I løbet af natten trækkes de fremskudte pjecer fra 5. og 9. Batterie tilbage til hovedstillingen.

20. juli:

Fly opklaring fastslår, at fjenden har indbygget minekastere i forreste linje. Man formoder forberedelserne til et gasangreb. Derfor bliver en patruljeoperation forberedt af FR 86. Artilleriet støtter efter aftale. Patruljerne fra FR 86 støder frem til anden grav og fastslår, at det, der var antaget at være minekaster stillinger, intet har på sig.

Pjecerne, der under Arras-slaget var blevet meget medtaget, er efterhånden bragt i stand i gen, så en præcis skydning igen er mulig. Våbenmekanikerne og deres hjælpere havde haft lange arbejdsdage, og for det meste under vanskelige forhold. – Ikke fordi de havde tilstrækkelige vogne og reservedele – Når en pjece ankom til prodsen, var de allerede i en alvorlig tilstand, da batterismeden satte en ære i, hvis overhovedet muligt, allerede i stillingen at afhjælpe fejl, og først i de mest umulige situationer, at afgive pjecen. – En fejlfri arbejdende pjece er imidlertid forudsætningen for et godt artilleri. Derfor var våbenmekanikerne, hans hjælpere og smedenes arbejde en tillidssag, og jeg tør fastslå, at de til enhver tid fuldbrogede denne tillid.

Jeg vil specielt fremhæve Våbenmester Kiehne, der trods hans høje alder, rykkede ud med Regimentet og forblev i dens tjeneste indtil slutningen af 1917.

22. juli:

Ammunition til let felthaubits totalt spærret. Der må kun skydes i tilfælde af et angreb.

5. august:

Arbejdet ved fronten så langt fremskredet, at uddannelsen af nyt personel kan påbegyndes. I Niergnies bliver der under Hptm. Wartze afholdt uddannelseskurser for skytter og officers aspiranter.

14. august:

Også ammunitionen til feltkanoner spærres. Efter færdiggørelsen af stillingerne, var opklaringen og fastlæggelsen (afmærkning) af veksler- og reserve-observationssteder, begyndt. Det var et arbejde, der i særlig grad tiltrak sig opmærksomheden i de højere stabe, og ofte kunne bringe tropperne til fortvivlelse. Papirgangen var næsten umenneskelig. Så mange befalinger, meldinger og skitser, som i dette frontafsnit, var der aldrig tidligere under felttoget blevet forlangt af stabe og batterier – det skulle da være under forberedelserne til det store slag, hvor sammenfaldet af mange omstændigheder gjorde skrivearbejdet endnu større, men også mere berettiget.

17. august:

Fjendtlig beskydning af 9. og 1. Batterie. Enkelte pjecer beskadiges, men der er lykkeligvis ingen tab.

19. august:

Fjenden gennemfører en patruljeoperation foran Afsnit R 2, men afvises af M.G. og håndgranater.

26. august:

18 I.D. afløses af 54 I.D. Efter afløsning af FAR 108, trækker batterierne sig tilbage til deres prods og til landsbyerne tæt på Cambrai.

Men tager kun nødtvunget afsked med denne, bortset fra skrivearbejdet, behagelige stilling og anede ikke, at Regimentet før og under det store slag i foråret 1918 endnu engang ville komme tæt på dette område. Landsbyerne Gonnellieu, Gouzeaucourt, Villers-Plouich, Beaucamp, Trescault, Metz-en-Couture vil formentlig navne, som de alle observatører vil huske, og også Masnières, Marcoing, Noyelles, Rummily og ikke mindst Cambrai har ved Divisionen en behagelig klang.

Divisionen var rent sundhedsmæssigt blevet langt bedre under opholdet, specielt også hestene, hvortil der i det frugtbare område var rigeligt at foder.

27. august:

Regimentet forbliver i kvarter.

Flandern

(28. august 1917 til 17. oktober 1917)

28. august:

Kl. 12 begynder indladningen til forskydning med jernbane fra Cambrai-Annexe til Flandern. Regimentet udlosses i Beernem og marcherer herfra til tildelte kvarterer mellem Brugge og Gent: Rgts-Stab, Stab I, 1., 2. og 3 Btt. i Maraia-Alter på banelinjen Brugge-Gent, 4. Btt. i Odelem, Stab III og 7. Btt i Maardamme, 8. Btt i Zedelgem, 9. Btt. i Maardamme, Stab II, 5. og 6. Btt i Oostkamp.

31. august:

Alle batterier har indrettet sig i deres nye kvarterer, og uddannelsen påbegyndes. Regimentet forblev omkring 14 dage i dette område, og var reserve for slaget i Flandern, der var begyndt for nyligt. Under hvileperioden blev der gennemført en meget flittig uddannelses aktivitet. Der blev gennemført mange feltøvelser sammen med infanteriet. Kvartererne var generelt gode, området dog meget fattig.

13. september:

Divisionsparade for H.K Højhed Kronprins Rupprecht af Bayern. Under paraden kommer befaling til afmarch, og om eftermiddagen rykker enhederne Til Gitz under Gruppe Dixmuiden. Forkommandoer transporteres frem på lastbiler.

14. september:

18. I.D. modtager befaling til afløsning af 26 R.D. Rgts.Stab forbliver indtil 19. september i Alter-Brugge, for herefter at afløse Rgts.Stab FAR 505 i Gits.

Batterier og Afdelingsstabe indsættes under kommando af FAR 505, i stillinger i Houthulst skoven. Prodser placeres i og omkring St.Joseph.

20. september:

Hos nabo division og i Gruppe Ypers var der storkampdag. Ved 18. I.D. hersker også stor aktivitet. 1. Btt beskydes kraftigt og har store tab. Lt.d.R. Jochims og Feldmann såres alvorligt. 4 mand falder, 8 såres.

21. til 25. september:

Relativt roligt langs fronten.

26. september:

Modstanderen (englændere og belgiere) angriber venstre nabo division og venstre fløj af IR 85, men uden resultat. 1. Btt ligger endnu engang under kraftig beskydning og har 6 sårede.

27. september:

Også denne dag må 1. Btt lide under fjendtlig beskydning og mister igen 3 døde og 2 sårede.

2. oktober:

I den forgangne tid ingen større hændelser. 3. Btt har haft to sårede.

3. oktober:

Regts-Stab afløser staben ved FAR 505 i Ondank vest for Staden. Divisionens afsnit strækker sig ca. fra Draibank til Totenwäldchen. Batterierne fra FAR 505 forbliver underlagt Regimentet. 1./45 trækkes ud som mobilt feltartilleri reserve og underlægges beredskabs infanteriet. Batteriernes stillinger i Houthulst skoven var meget dårlige. Alt var i alt hast bragt væk efter det første fjendtlige stormløb, og som resultat af den anstrengende indsats, havde der ikke været tid i overskud til udbygning. Gennem den konstante beskydning, som fjenden rettede mod Houthulst skoven, var tagene temmelig store og vejene impassable. Observationssteder var for det meste placeret i træerne. Observatørerne led meget under de engelske fly, der beskød dem med maskingeværer.

4. til 6. oktober:

Batterierne skyder forstyrrelsesskydninger. Fjenden fortsætter den kontinuerlige beskydning af Houthulst skoven og infanteriets stillinger med alle kalibre.

Genforsyningen med ammunition var meget vanskelig da prodser og kolonner havde meget lange strækninger at tilbagelægge, og vejene gennem Houthulst skoven delvist spærret af ødelagte træer.

Lt.d.R. Glien såres. 4. Batterie har en død og en såret, 3. Btt. to døde underofficerer og 1 mand såret. 8. Btt. en mand død, 4 sårede. 6. Btt. en mand såret, 7. Btt. to underofficerer såret.

7. oktober:

Efter den sædvanlige forstyrrelsesild i løbet af natten, begyndte pludseligt kl. 0320 en kraftig fjendtlig ild over hele divisionens afsnit og mod højre og venstre nabo division, der af vore batterier blev besvaret med virkningsskydning. Kl. 4 kunne en nedgang mærkes og kl. 0415 standsede den, og for igen kl. 10 at øges. Hele dagen fortsatte den fjendtlig beskydning i bølger, snart kraftig, snart svagere, mod grave, Houthulster skoven og adgangsvejene. Kl. 17 angreb fjenden mod 6. bayr. I.D. til venstre for 18. I.D., men blev afvist. Kl. 20 var der ro. – 6. Btt havde i løbet af dagen ligget under kraftig beskydning. 1 mand død, 3 underofficerer og 1 mand såret.

8. oktober:

Hele natten lå Divisions-afsnittet under kraftig beskydning, primært mod batteri-stillinger, adgangsveje og de bageste områder. Vore batterier besvarede kraftigt ilden. Ved dagry øgedes den fjendtlig ild betydeligt, især mod det bageste område, Bijswegen, Ondank, Starenberg og blev her liggende med vekslende styrke resten af dagen. K.. 1630 øgede ilden endnu kraftigere, og blev som trommeild liggende over afsnittet. Et angreb fulgte ikke. 9. Btt og den fremtrukne pjece fra 6. Btt. havde lidt meget under beskydningen og måtte gennemføre en stillingsskifte.

Regimentets tab denne dag var 1 mand lettere såret ved Rgts.-Stab, bed 8. Btt. 1 mand død, 1 underofficer såret. ved 4. Btt. 1 mand såret.

9. oktober:

Igen en vedvarende kraftig ild over hele området, og kl. 0630 startede et fjendtligt angreb langs hele linjen. Fjenden gennembrød første linje, og angrebet blev først standset i gravene i nærheden af K.T.K. (Kampftruppenkommandeur) kommandostation.

Kl. 0915 blev Stab I, 2. og 3. Batterie/FAR 231 underlagt Regimentet, og gik i stilling ved Wijfwegen mellem banen og Punkt 660. De lagde afsnittet fra jernbanen Langemark – staden til den sydlige Divisions-grænse og fra den venstre divisions-grænse til Æreskirkegården Wijndrift under virkningsskydning. Kl. 12 kom melding om, at 5. Btt var besat af fjenden. Den blev imidlertid senere generobret af II./85, og modstanderen trængt tilbage til Æreskirkegård "Pelikan". Om aftenen var der igen ro. 2., 4., 5, 7 og 8. Btt. havde lagt direkte skydning over de angribende englændere, og havde givet dem meget væsentlige tab. Om aftenen løb infanteriets stilling omtrent frem vest Draibank over Æreskirkegården "Mangelare", nord om "Autohaus" til Æreskirkegården "Pelikan".

Regimentets stab havde være ret store. Ved 7. Btt var Lt.d.R. Ketelsen faldet foruden 2 mand døde og 3 sårede. Ved 8. Btt var Lt.d.R. Loy, 6 mand døde og 6 mand sårede. Bed 9. Batt. var 1 mand død, Ved 4. Batt. 1 mand død, 3 såret, ved 5. Btt. 6 mand såret og Vizewachtmeister Klee savnet. Ved 6. Btt. var 1 mand død, 5 såret. Ved 2 Btt. 3 mand såret. Ved 3. Btt. 5 mand såret.

10. oktober:

Natten forløb forholdsvis rolig. Batterierne skød så vidt muligt forstyrrelsesild, men måtte imidlertid næsten alle skifte stilling, og en nyregulering af artilleriet og en ny indskydning af spærreild blev nødvendig. Stabene havde ydet en næsten umenneskelig indsats. Om aftenen lagde fjenden en kraftig ild mod Divisions-afsnittets højre fløj. 4. Btt. havde en gassyg, 9. Btt. en såret, 2. Btt en såret underofficer. Lt. Hasenjäger fra 2. Btt. blev alvorligt såret.

11. oktober:

Kraftig indsats af artilleri fra begge sider. Intet angreb. Ved 1. Btt. blev Lt. Uihlein alvorligt såret, 4. Btt havde en såret og 6. Btt. en død og en såret.

12. oktober:

Efter en gasskydning i de tidlige morgentimer, opretholdt batterierne igen forstyrrelsesild. Kl. 0630 begyndte fjendtlig trommeild, fulgt af et angreb på den venstre fløj af divisions-afsnittet. Dette lykkedes i første omgang fuldt ud for fjenden, men en del af de tabte grave blev tilbageerobret under modangreb. Natten forløb som sædvanligt med kraftig artilleriild.

Regimentets sundhedstilstand var stærkt dalende, dels på grund af det dårlige vejr, men hovedsageligt på grund af den anstrengende, kontinuerlige kampaktivitet. Nå der endeligt indtrådte en pause, måtte der sørges for oprydning i stillingen og frembringelsen af ny ammunition. For den dels vedkommende var det ikke muligt for

ammunitionsvognene at køre frem til stillingerne, og måtte derfor lægge ammunitionen ved vejen et stykke fra stillingen.

En befalet afløsning af FAR 49 blev med glæde modtaget.

14. oktober:

Regimentet afløst og march til Pitthem, Merendree, Lookristi nordøst for Gent påbegyndt. Her forblev Regimentet indtil den 17. oktober.

17. oktober:

Der indlades i Steidingen til transport mod Rusland. De to dage i hvil havde været meget meget nødvendige for Regiment, som var nået enden på dens kræfter.

Regimentets samlede tab under Slaget i Flandern var:

	Døde	Såret	Syge	Savnede	Total
Officerer	1	6	1	-	8
Underofficerer	11	16	1	3	31
Mandskab	32	95	14	1	142

Ammunitionsforbruget havde været:

1.	Batterie	3.458	Skud
2.	”	10.500	”
3.	”	8.211	”
4.	”	9.905	”
5.	”	8.582	”
6.	”	10.876	”
7.	”	8.824	”
8.	”	8.473	”
9.	”	8.804	”
		77.633	Skud

i løbet af 10 dage, svarende til omkring 800 vognladninger.

Rusland

(24. oktober 1917 – 22. november 1917)

Hvorhen turen fra Gleidingen gik, vidste ingen. Selv ikke civilbefolkningen, der ellers syntes at være godt underrettet om troppeforskydninger, viste noget. Desto større var glæden, da der i løbet af de næste dage blev fastslået, at Regimentet var under forskydning mod Rusland.

18. oktober:

Gent – Liège

19. oktober:

Aachen – Wanne – Recklinghausen

20. oktober:

Hamburg – Lübeck – Kleinen

21. oktober:

Königsberg – Wirballen

23. oktober:

Ankomst til Wileika ved Wilna.

I det strålende, solfyldte efterårsvejr og den begejstrede modtagelse, der overalt mødte tropperne, var turen en fornøjelse. Kun havde det været en hård prøvelse for mange, at de måtte køre gennem deres hjembyer, uden at det var tilladt at give pårørende besked herom. En sådan forholdsregel var naturligvis på grund af spionage risi-

koen fuldstændig berettiget. Om det havde nogen betydning må jeg betvivle, da modstanderne var dog altid godt underrettet om vore troppeforskydninger gennem et strålende spionagesystem.

24. oktober:

Kvarterer fordelt og indrettet. Jeg vil bruge lejligheden til specielt at fremhæve den mønstergyldige omsorg fra Etappen-Inspektion 10, hvis arbejde var forbilledlig.

Rgts.-Stab kom i kvarter i en katolsk skole, I. Afdeling i sindssygehospital Wileika, II. Afdeling i Kiviszki, III. Afdeling i Wierzby og Zadworda. Kvartererne var efter russiske forhold meget gode. II. Afdeling i Kiviszki havde det imidlertid meget trangt, og efter et par dage blev 4. Btt. flyttet til sindssygehospitalet i Wileika.

Divisionen skulle afløse ved Narodsch-søen, men først i de nævnte kvarterer rekreere og våben og udrustning grundigt vedligeholde.

25. oktober til 21. november:

Divisionen forblev i nærheden af Wilna – Wileika, og havde rigeligt tid til igen at gøre sig kampklar. Erstatning for officerer og mandskab ankom fra Tyskland. Vejret var gunstig og ikke uforholdsvist koldt. Der lå ingen sne. Derimod var forplejningen noget sparsom.

Alsace

(22. november 1917 – 12. februar 1918)

22. november:

Kl. 0400 begynder Regimentet indlastningen til forskydning mod vest. Man forventede generelt ”Cambrai-slaget”, men blev glædeligt overrasket, da furen gik til Alsace. Rgts.-Stab, Stab I, 1. Btt og halvdelen af 2. Btt var i første transport. Turen gik over Wilna – Grodno – Malkin.

23. november:

Kolnski – Lodz – Kalisch – Schmierschütz – Liffa

24. november:

Tschechlen – Taucha – Weissenfels – Reudiedendorf

25. november:

Bebra – Hanau – Mannheim

26. november:

Freiburg, Mulhouse, hvor den første transport kl. 0930 begyndte losningen. Regimentet fik følgende kvarterer: Rgts.Stab i Mulhouse, Stab I og 1. Btt. Sausheim, 2. Btt. Ringersheim, 3. Btt. Illzach, Stab II, 4. og 5. Btt Rixheim, 6. Btt. Nedisheim, Stab III, 7. Btt Brunstadt, 8. Btt Brubach, 9. Btt. Dittweiler.

29. november:

Division får befaling til, som støddivision, at udarbejde planer for forskellige situationer, rekognoscerer for stillinger og observationsposter o.s.v. For stabe begyndte nu et betydeligt arbejde med terræn- og skitsearbejde, mens batterierne fortsatte de øvelser og uddannelse, der var begyndt i Rusland. 8. Btt. skiftede kvarter til Habsheim, 6. Btt. til Brunstadt, Stab III. til Zillesheim for at komme tættere på fronten.

30. november til 8. december:

Af og til alarmering, da man forventer et fjendtligt angreb, folk på orlov kaldt tilbage o.s.v. Efter nogle dage falder der igen ro.

De første delinger fra I. Afdeling går i stilling, for midlertidigt at afløse batterier fra bayr FAR 5.

9. til 31. december:

Om natten 17. – 18. december afløste første deling fra 7., 8. og 9. Btt, bayr FAR 5's 9., 8. og 7. Btt. Den 12. december underlægges følgende til Regiment: L.M.K. 352 til II. Afdeling med kvarter i Escherweiler-Zimmersweiler, L.M.K. 937 til I. Afdeling med kvarter i Baldersheim; L.M.K. 719 til III. Afdeling med kvarter i Dietweiler. Disse kolonner indtil med krigsorganisation til afdelingerne og blev også ved Regiment.

Den 23. december blev batterierne trukket ud, da Divisionen var overgået til at være reserve for O.H.L. L.M.K 937 forskyder til Oilersweiler og forlader hermed Regimentet.

Regimentet afgiver forskellige officerer, underofficerer og mandskab til kurser i M.G., blinkstation og radio, afholdt i Strasbourg, Bitche og Saarburg.

Juletiden var dette år særlig fin og festlig. De enkelte batterier afholdt i løbet af tiden danseaftener, og havde truffet mange venskabsbånd til civilbefolkningen.

1918

1. til 12. februar:

Øvelser og uddannelse fortsætter med samme kvarterer. Især uddannes batterier som stødbatterier sammen med infanteriet, fremrykning med infanteri indøvet, ligesom skydning med flyobservation under bevægelseskrig.

Forberedelser til Det Store Slag

(13. februar til 20. marts 1918)

12. februar:

Inklades og jernbanetransport over Colmar til Schlettstadt

13. februar:

Hargarten – Thionville – Fentsch – Audun-le-Romain – Sedan

14. februar:

la Capelle til Caudry. Herfra march til omegnen af Ligny med følgende kvarterer: Rgts.-Stab og Stab I med 1., 2. og 3. Btt i Ligny, Stab II og 4. Btt i Audencourt, 5. og 6. Btt i Bertry, Stab III og 7. Btt. i Elincourt, 8. og 9. Btt i Villers-Outreux, L.M.K. 749 i Haucourt, L.M.K. 753, som i mellemtiden var underlagt Regimentet, i Ligny, L.M.K. 352 i Montigny.

Divisionen underlagt Gruppe Busigny.

16. og 17. februar:

18 I.D. afløser 107 I.D. Regimentet afløser FAR 213 i dens stillinger. Divisionens afsnit havde i sommeren 1917 være 18. I.D. "venstre nabo-afsnit".

18. februar:

Staben overtager kommandoen og indretter kommandostation i et Chateau nord for Villers-Outreux. De nye placeringer af prodser, heste og bagage er: Rgts.-Stab, Stab I, 1., 2. og 3. Btt i Walincourt. Stab II. og 5. Btt. i Walincourt, 4. og 6. Btt. Guillemin Ferme, L.M.K. 749 Walincourt, L.M.K. 753 i Ligny, L.M.K. 352 i Coullery, III. Afdeling i Billers-Outreux. Afløsningen skete uden problemer.

19. til 28. februar:

I området er der ringe kampaktivitet. Batterierne skyder sig ind og afprøver den planlagte spærreskydning. Derudover opretholdtes der en sparsom forstyrrelsesild mod Gouzeaucourt.

Stillingen gik i grove træk fra Banteux – Bantouzelle og Honnecourt, øst for Schelde, og var kun ret nødtørf-tig udbygget.

Infanteriet gennemførte om natten 19. til 20. februar en mindre patruljeoperation for at fastlægge modstanderen overfor. Herunder blev der fastslået franskmænd. Batterierne indskyder deres særlige opgaver. L.M.K. 352 ændres til en L.M.K. 16 og får nummeret L.M.K. 1362.

28. februar:

18. I.D. afløses igen af 107 I.D., men artilleriet forbliver i stilling.

De næste dage forløber uden de større hændelser. Ud over opklaring af et nyt indsatsområde, skulle Divisionen træffe forberedelser til den kommende storoffensiv, det vil sige, foruden den taktiske forberedelse, istandsættelse af pjecer og udrustning, opfyldning af mandskabs- og hestebestand, afgivelse af ene-sønner og børnerige fædre til Tyskland, slørings maling af pjecerne mod observation fra luften. Enhver adjudant og hver eneste batte-

rifører vil med gru huske den strøm af skrivelser, der herskede i denne tid. Stabenes officerer skulle desuden behandle alle de hemmeligt stemplede befalinger, der ”må kun bearbejdes af officerer”, og som grundlæggende kun blev modtaget i et enkelt eksemplar fra de højere stabe. Naturligvis måtte alle forberedelser ske under største hemmeligholdelse, og derfor blev dette normale skriftlige arbejde formentlig ikke fundet så trykkende som det formentlig ville have gjort under mere normale omstændigheder. Alle havde en fornemmelse af, at denne sidste forestående anstrengelse ville bringe afgørelse, vil bringe felttoget til afslutning.

2. marts:

Regimentet afløses igen af FAR 213 og går i kvarter: Rgts.-stab i Ligny, Stab I Audencourt, 1. Btt. Villers-Outreux, 2. Btt. Troisvillers, 3. Btt. Audencourt, L.M.K. 753 Ligy, Stab II, 4., 5 og 6. Btt Ligny, L.M.K. 1362 Caullery, Stab III og 9. Btt. Elincourt, 8. Btt. Montigny, 7. Btt. Villers-Outreux, L.M.K. 749 Outreux. Divisionen er indgrebsdivision for 107 I.D. Dagene anvendes til uddannelse og forberedelse til den kommende offensiv. I. Afdelings batterier øver sammen med infanteriet og forbereder sig til rollen som ledsagebatteri. De øvrige af afdelingens batterier bliver også uddannet som ledsagebatterier, for i yderste konsekvens at kunne indgå som sådan. Kolonnerne begynder transporten af ammunition til de udpegede stillinger i offensiven. Stab. I bliver ammunitionsstab og direkte underlagt Arko 18. 6. og 9. Batterie bytter afdeling. Hvert batteri modtager to M.G. til forsvar mod fly og mod fjendtlige overfald.

12. marts:

Regimentet har bibeholdt indkvartering. Om natten 12. til 13. marts lægges det længere frem. Stab II, 4., 5, 9 og 2. Batterie til Clary, 7. Btt. til Elincourt, Stab I til Villers-Outreux. De øvrige batterier og stabe forblev i hidtidige kvarterer.

17. marts:

Om nætterne 15. til 16. og 16. til 17. marts trækkes batterierne frem til de stillinger, hvorfra de skal deltage i forberedelsen til offensiven. I. Afdeling batterier temmelig spredt sydvest for Krähhenberg (3. og 2. Btt. noget sydvestlig for Bony). II. Afdelings batterier syd for le Catelet-Couy. III. Afdelings batterier ligeledes noget spredt, nogenlunde ligeligt fordelt i linjen Bony – Cabarei Ferme. Rgts.-Stab og 8. Btt. har forlagt deres kvarter til Elincourt. 1. og 3. Batterie til Villers-Outreux. 1. Batterie er ledsagebatteri for IR 85, 2. Batterie for FR 86 og 3. Batterie for IR 31.

Batterierne behøver ikke at indskyde sig i deres rolle under ildforberedelsen eller den efterfølgende ildvalse. Hver stilling er omhyggeligt målt ud, og med ved hjælp af Pulkowskys metode var alle afstande og retninger beregnet. Ved hjælp af disse oplæg kunne alle batteriførere præcist udregne deres skydninger.

18. marts:

Modstanderen forholdt sig generelt roligt. Han skød kun ildoverfald om natten mod adgangsveje, tilsyneladende på grund af støjen fra ammunitionskolonnerne. 8. Batterie bliver i løbet af dagen beskudt med omkring 1.000 skud, hvorved tre pjecer blev gjort uanvendelige, men allerede næste nat kunne udskiftes. 5. Batterie havde i sin landsbykvarter tab på grund af luftbomber, med to mand døde og 3 sårede.

19. marts:

I løbet af natten skulle opmarchen forud for Operation ”Michael” (Store slag om Frankrig) være afsluttet.

20. marts:

Kl. 11 kom befaling til, at ”Michael” skulle begynde den 21. marts, og Nul-tid var kl. 0940. Alle udfærdigede befalinger var baseret på denne Nul-tid – Eksempelvis lød det ”Kl. 0÷5 timer og 40 minutter skal alle udgangsstillinger være indtaget” o.s.v.

Ved Clary var der indrettet et oppaknings depot, hvor alle overflødige vogne, oppakning og ikke strengt nødvendigt udrustning skulle efterlades.

Omkring kl. 16 var der ikke mere, der skulle gøres, alle vidste, hvad han havde at gøre næste dag. Der gik en dyb indånding gennem hele Divisionen. Jeg tror, at specielt officererne i stabene med særlig stor fornøjelse pakkede alle akter, hemmelige eller ikke hemmelige, ned i kister, og lod dem transporteres væk af bagagen. Allerede i de tidligere aftentimer kunne man følge strømmen af tropper på vej mod fronten. Vejret, der hidtil havde været godt, begyndte at blive gråt, koldt og regnfuld.

21. marts:

Kl. 0400 skulle alle udgangsstillinger være indtaget. Regimentet, d.v.s. stabene (med undtagelse af Stab I.), prodser og heste havde deres udgangspunkt i nærheden af Lormiset Ferme [L'Ormiset Ferme] omkring halvvejs mellem Beaurevoir og St.Martin. De tre L.M.K. var placeret ved Guiseaucourt Ferme. Stab I var som ammuniti-

onsstab direkte underlagt 18. I.D. De tre batterier fra afdelingen havde fået tildelt hver 3 ammunitionsvogne fra L.M.K. 753, desuden et pioner-kommando, 1 Feldwagen 95 med faskiner. De øvrige batterier havde ligeledes fået tildelt en Feldwagen med faskiner. En vandvogn pr. afdeling fulgte med afdelingstrænet. Den store bagage fulgte II. Afdeling træn.

18 I.D. var division i første linje, 199 I.D. i anden linje og 13 I.D. i tredje linje. Divisioner i første linje skulle angribe frem over stillings-divisionerne og senere afløses af anden og tredje linje divisioner.

Store Slag om Frankrig

(21. marts 1918 til 18. maj 1918)

21. marts:

Kl. 0440 begyndte artilleriforberedelsen. Efter at de fjendtlige batterier i to time var lagt under gas, og modstanderens infanteristillinger omkring tre timer havde ligget under en koncentreret beskydning, begyndte kl. 0930 ildvalsen, 400 meter bag den forreste engelske grav. Herefter gik det videre som planlagt.

Om morgenen den 21. marts var der kraftig tåge, hvorved orientering var næsten umulig, selvom vejene dagen i forvejen var blevet rekognosceret. Som befalet trådte de tre ledsagebatterier an kl. 0940 og begav sig på deres forskellige veje. Batterierne under II. Afdeling satte sig i bevægelse kl. 0955, og Kl. 1004 fulgte III. Afdeling efter. På samme måde brød afdelingsstabe, prodser og træn med L.M.G. op fra deres beredskabs positioner. Rgts.-Staben red kl. 0700 frem for umiddelbart efter infanteriets storm at indrette deres kommandostation ved "der Spinne" – et multivejkryds. Der var tre dage tidligere for hver eneste stab og batteri blevet befalet for, på hvilke steder kommandostationer, batteristillinger og observation skulle indtages. Kampen udviklede sig senere lykkeligvis så programmæssigt, at stort set alle foreskrevne terrænpunkter kunne indtages. På grund af tågen og den lette vestvind drev i fortyndet form en del af den gas, der havde været lagt over de fjendtlige stillinger, tilbage over vores linje og forårsagede mindre svien i øjnene og hosteanfald. Fremmarch kunne visse steder kun ske med anlagt gasmaske, hvorved orienteringen vanskeliggjordes endnu mere. Ledsagebatteriernes fremgang var i første omgang noget vanskelig. Ved en deling af 1. Batteri svigtede hestene, der generelt trods en større tildeling af havre de sidste dage, næppe kunne siges at være i netop fuld kampform. Ved 2. Batterie var passagen af skyttegravene ikke, som befalet, blevet forberedt af stillingsinfanteriet. 2. Batterie havde desuden allerede tab under fremmarchen på grund af shrapnels. Lt. Max Fischer blev lettere såret. Med den bedre sigtbarhed kunne batterierne imidlertid hurtigt nå frem. I starten kunne intet ses fra "der Spinne", og da meldingerne i starten var ret sparsomme, var det vanskeligt at danne sig et indtryk over situationen. II. Afdelings batterier gik i stilling nord for "Der Spinne", III. Afdeling syd herfor. 1. Batterie rykkede videre frem i retning af fjenden og gik midlertidigt i stilling. I løbet af formiddagen lykkedes det infanteriet hele tiden at presse modstanderen tilbage. Enkelte steder satte han sig hårdnakket til modstand, men måtte hele tiden give terræn. Omkring kl. 11 var sigtbarheden fuldstændig klar, og et herligt, varm forårsvej hilste dagen velkommen.

Den fjendtlige linje mellem Hargicourt til vest kanten af Toine skoven blev erobret i den første storm. IR 85 satte sig fast i hulvejen, der fra "der Spinne" løber mod Basse-Boulogne, men rykkede hurtigt igen frem, så den kl. 15 havde nået Ronssoy og stenbruddet nordøst for Templeux-le-Guerard. Der opstod efterfølgende en mindre pause, fulgt af et resultatløst engelsk modangreb.

De deltagende kampvogne blev tvunget til at vende om af ledsagebatterierne. En kampvogn ødelægges af 1. Batterie.

Kikkede man mod øst fra "der Spinne", så man et pragtfuldt syn, som understregedes at det strålende solskin. Hele den tyske hær, uoverskuelige kolonner, lænkeballoner o.s.v var undervejs og strømmede i retning af fjenden.

I løbet af eftermiddagen blev den fastlagte mållinje for den første dag nået, og et pusterum nødvendigt. Ved mørkefald gik den tyske linje omkring 200 meter øst for vejen St.Emilie (Divisionens højre fløj), overskred den ved krydset med markvejen Beauféjour – Templeux-le-Guérard og Monssoy-Templeux skoven, herfra mod sydøst til den østlige kant af Templeux, som erobredes næste morgen. Under denne storm kørte den dagen i forvejen efterladte deling fra 1. Batterie under Lt.d.R. Thormann, på grund af problemer med hestene, i galop ind i den i vestkanten stærkt forskansede englænder, og gennemtvang hermed en rømning af skansen.

II. Afdelings batterier var først på eftermiddagen gået i stilling i udkanten syd og vest for Ronssoy, mens III. Afdeling havde dens stillinger længere mod syd. II./FAR 50, der stod nord for Hargicourt, var tildelt Regimentet til erstatning for de udskilte ledsage batterier. Rgts.-Stab og afdelingsstabe havde deres kommandostationer i Ronssoy, hvor Rgts.-Stab og Stab II. tilbragte natten, mens Stab III overnattede i nærheden af dens batterier.

Kort før mørkefald begyndte pludseligt kraftig fjendtlig flankeild fra syd, formentlig en 15-cm fladbane jernbanepjece, der kostede 4. og 5. Btt. betydelige tab i mandskab og heste. I 8. Btt. blev Lt.d.L. Braun meget hårdt såret – Han døde på vej til lazaret. Lt.d.R. Arp og Gelck blev om eftermiddag såret som artilleriobservatør. Gelck døde på lazaretet i Templeux-le-Guérard. Oblt. d.R. Thomähler, fører for 2. Batterie, blev om eftermiddagen lettere såret.

Der var meget at lave for lægerne og deres hjælpere. – Overalt så man røde kors på hvide duge, og hvad der af disse en sådan dag måtte ydes, ved kun den, der selv har set det. Uden hensyntagen til grad, uden hensyn til enhed blev der forbundet og trøstet. Der var ingen undtagelser, da det ellers ofte ville være for sent. Vi trykker dem med taknemmelig i hånden som tak for den hjælp, de bragte vore kammerater.

Om formiddagen var II. og III. Afdeling ikke kommet til skydning på grund af infanteriets hurtige fremrykning. 9. Batterie bekæmpede om eftermiddagen et fjendtligt batteri, der stod på vejen mod syd fra St.Emilié, og tvang den til forskydning. Om natten overtog batterierne ilddekningen af Regimentets afsnit fra nord mod syd: II. Afdeling ved IR 85, III. Afdeling ved FR 86, II./FAR 50 ved IR 31. Rgts.-kommandostation var ved mørkefald i sukkerfabrikken ved Ronssoy, med flyttede for natten til Ronssoy.

Om eftermiddagen var den i hele Divisionen højt agtede divisionskommandør, Freiherr von Bloch zu Blottnitz faldet i hans kommandostade på et stenbjerg ved det gamle stenbrud nord for Hargicourt. Hele Divisionen sørgede. Med hans konstante omsorg for truppers velbefindende, og gennem hans næsten daglige besøg i divisions-afsnittet, om det var skyttegrave, om det var ved batterierne, var hver eneste stilling i Divisionen ham bekendt. Han nød stor tillid.

Divisionen blev overtaget af den hidtidige artilleri-kommandør, General Freiherr v. Massenbach, mens kommandøren for FAR 50, som den ældste af de to artilleri-regiments kommandører, overtog kommandoen over Arko 18.

Natten forløb rimelig rolig. Modstanderen skød kun enkelte forstyrrelsesskydninger med middeltung og tungt artilleri mod baglandet, tilsyneladende igen med jernbanepjecer. Det fjendtlige feltartilleri var for en stor dels vedkommende faldet i vore hænder, hvorfor ilden herfra var ringe.

22. marts:

I løbet af natten blev befalingen for dagens angreb udsendt. Angrebet skulle fortsættes i retning af Longavesnes med tyngde ved FR 86.

Artilleriforbereðelsen skal begynde kl. 0630 og infanteriets angreb kl. 0730. Ilden skal ligge vest for den vej, der fra østsiden af St. Emilié går mod syd, d.v.s. vest for den lille St.George skov. Som dagen før skulle artilleriet præcist kl. 0712 springe 400 meter frem som ildvalse, blive liggende her i 4 minutter og så videre frem indtil banedæmningen med spring på 200 meter, 5 minutter ild, så spring på 200 meter og 8 minutters ild på samme sted.

Denne ild gav ikke infanteriet megen hjælp. Banedæmningen St. Emilié – Roisel var meget kraftigt besat med M.G., og stansede alle forsøg på angreb. To kampvogne blev af 1. Pjece fra 1. Batterie på henholdsvis 200 og 600 meters afstand ødelagt.

Unteroffizier Janke, pjecekommandør for denne kanon, der allerede dagen før på klodshold havde ødelagt en kampvogn, blev tildelt et E.K. I.

Banedæmningen blev igen lagt under ild fra alle disponible batterier, det vil sige i I.R. 31 og FR 86 zone lå ilden 300 meter vest for banen, da infanterier her allerede delvist var nået frem. Omkring kl. 1230 rømmer fjenden banedæmningen, efter at 5. Batterie under strålende ledelse af Oblt. Klotz havde gjort yderligere modstand umulig. Under store tab forlod fjenden flugtartig stillingen, og faldt tilbage til østkanten af Longavesnes og nord og syd herfor. Regimentet fulgte lige i hælene på infanteriet, og gik med II. Afdeling i stilling på bakken vest for Villers-Foucon, med III. Afdeling på bakkerne syd herfor og med II/FAR 50 på banedæmningen sydøst for Villers-Foucon. Herfra blev Longavesnes og gravene øst herfor lagt under ild. Som det blev mørkt var Longavesnes på tyske hænder. Fjenden fastholdt stadig stillingen i østkanten af Templeux-la Fosse frem til Punkt 735,5 i Tincourt skoven. I løbet af natten beskød igen tung fladbane artilleri bagterrænet og adgangsvejene. 4. og 5. Batterie havde igen store tab. 2. Deling/1. Batterie havde ligeledes store tab. Ilddekningen af infanteriet var fordelt som natten i forvejen. Rgts-Kommandostation var placeret i en forladt ballon-park syd for Villers-Foucon. De engelske fly havde dårligt gjort sig bemærket i de sidste dage. Nogle enkelte dukkede op og var meget dristige. De gennemførte deres pålagte opklaringsopgaver med dødsforagt.

23. marts:

IR 85 og FR 86 angriber kl. 10 og kaster fjenden tilbage fra hans stillinger til den anden side Moislains. Også ved IR 341 presses fjenden tilsvarende tilbage. Ved IR 85 beskød batterierne fra II. Afdeling, i forbindelse med

infanteriet, en stærk fjendtlig stilling, og derved tvunget fjenden til at opgive og rømme den inden befaling til ildforberedelse og angreb nåede frem fra højere myndighed.

Kl. 1030 forskyder batterierne frem til omkring flyvepladsen på vejen Nurlu – Aizecourt, hvor de går i stilling nord og syd for vejen Templeux-la Fosse og Moislains. Ledsagebatterierne er allerede gå frem med infanteriet og har lagt Moislains under ild. Batteriernes bevægelser forhindres kraftigt af de mange grave, der går kryds og tværs gennem terrænet, og de kommer næsten ikke til skud mod de retirerende fjender. Omkring kl. 1430 forløber den tyske linje omkring 200 meter vest for Moislains med fjenden foran på højdedragene. På anmodning fra infanteriet lagde batterierne ild over den fjendtlige line, i første omgang imidlertid kun 2. Batterie, der som ledsagebatteri hurtigst var fremme. II. og III. Afdelinger kunne først omkring kl. 15 deltage i beskydningen. Observationen var fra højderne ved flyvepladsen udmærket, så den godt virkende ild fra 2. Batterie uhindret kunne observeres.

Fra Moislains var modstanderen med sine batterier faldt tilbage mod nordvest, og skød kun med et let batteri fra områder nordvest for Moislains. Dette batteri blev fordrevet af 2./Fuss.Art. 28. Rgts.-stab forblev ved flyvepladsen. En så udmærket observationspost som på dette sted, havde der næppe tidligere været til rådighed med undtagelse af under forårsslaget ved Arras 1917.

Kl. 18 kom der fra Arko 18 befaling til, at batterierne i løbet af natten skulle skifte stilling. Det fjendtlige artilleri havde overhovedet ikke skudt i løbet af eftermiddagen. 1. Batterie havde erobret en motorcykel, der i signalformidlingen mellem infanteri og artilleri ydede værdifuld tjeneste.

Modstanderen var overalt gået flugtartig tilbage under store tab, og havde desuden efterladt sig store mængder af materiel og udrustning. Flere ammunitionsdepoter var inden tilbagegangen blevet stukket i brand. Man havde alle det indtryk, at det tyske angreb på dette sted var kommet som en overraskelse for modstanderen.

24. marts:

I løbet af natten nedkastede fjendtlige fly bomber forskellige steder. Ellers forløb natten rolig. Divisionen trækkes ud som Division af 3. linje for at puste ud. Batterierne trækkes ud af deres stillinger, da fjenden i løbet af natten var forsvundet, og gik i bivak i og omkring Moislains. Rgts.-Stab, L.M.K. 1362 og 749 blev ved flyvepladsen. Inden befalingen var nået frem, var 1. og 2. Btt. allerede rykket frem med infanteriet, og bivakerede i Bouchavesnes. Dagen var rolig. Feltpøkkener og Bagagen blev trukket frem. Stab I, der hidtil havde fungeret som Divisionens ammunitionsstab, returnerede til Regiment.

Major von Türckheim bliver stedfortrædende Artilleri-kommandør, mens Major Dommers midlertidig overtager kommandoen over Regimentet.

25. marts:

199 I.D. havde i løbet af natten erobret Hardicourt-au-Bois. Kl. 0800 står Regimentet marchklar på bivakpladserne og modtager befaling til, kl. 0925 at marcherer til Maurepas over Moislains, Bouchavesnes, hovedlandevejen, syd for le Priez Ferme og Forest. Undervejs blev ordren ændret derhen, at Regimentet skulle gå i bivak i en sækning syd for la Priez Ferme. Hertil nåede Regiment omkring kl. 17, og tilbragte natten i ro. Vejene var overfyldte, smalle, og på steder marcherede to enheder ved siden af hinanden. Af III. Afdeling havde flere kolonner mistet kontakten i Moislains på grund af virvaret, og nåede først omkring kl. 22 frem til bivakpladsen.

26. marts:

Kl. 0800 blev Regimentet stillet til disposition for Arko 13 og stod kl. 0930 klar i østkanten af Leforest. På dette tidspunkt havde fjenden rømmet fronten, så en generel fremrykning var mulig. Regimentet rykkede frem til nærheden af Hardecourt og blev her kl. 1210 igen stillet til disposition for Arko 18. Batterierne blev standset og sat i beredskab ved Carnoy. Kl. 2030 kom befaling til bivakering.

Disse dages kampe havde været meget hårde. I skyttegravene lå hundreder af døde skotter. Vejret var koldt og trist.

27. marts:

Kl. 0600 modtages befaling til at være marchklar kl. 0800. Kl. 1230 blev II. og III. Afdeling igen underlagt Arko 13. I. Afdelings batterier forbliver som ledsagebatterier under 18. I.D. tre infanteriregimenter. Rgts-Stab rider til orientering ved Stab. FAR 50 til Villers-Morlancourt. Batterierne sadler igen af og bliver i bivak, da Arko 13 har befalet, at FAR 50 batterier så forblive i deres stillinger (øst og nordøst for Villers-Morlancourt), at der var tilkæmpet overgang af Ancre.

Infanteriet var i mellemtiden afløst. Overgang af Ancre lykkedes aldrig, da englænderne havde besat bandedæmningen meget kraftigt med M.G., og herigennem holdt en beherskende, flankerende stilling. Det var på-

tænkt, at II. og III. Afdelingers batterier under ilddekning fra FAR 50, straks efter overgang af Ancre, skulle gå i stilling på den anden side.

Det tyske infanteri ligger tæt på banedæmningen Dernancourt – Viller-sur-Ancre – Treux. I Ville-sur-Ancre er der tyske forposter. Regimentet forbliver om natten i bivuaak ved Carnoy. Natten langs fronten var rolig.

28. marts:

Regimentet forblev i bivuaak. I det kolde og regnfulde vejr ingen fornøjelse.

29. marts:

Kl. 0420 tilgår befaling om, at Regimentet igen var underlagt Arko 18 og skulle gøre sig marchklar. Kl. 0500 tilgik endnu en befaling om, at Regimentet var tildelt 1. I.D. afsnit. I løbet af formiddagen går batterierne i stilling: I. Afdelings batterier, der var returneret til Regiment, i sænkningen tæt syd for Morlancourt vest for vejen mellem Morlancourt og Saily-Laurette. II. og III. Afdelings batterier mellem Morlancourt – Chippily syd for vejen Braye-sur-Somme – Corbie langs markvejen Saily-Laurette – Morlancourt, øst for hovedvejen mellem disse to byer. Regimentets kommandostation var placeret i et brombærbuskads få hundrede meter bag batteristillingerne.

Kommandostationen for I. Afdeling var placeret i en krigsfangelejr langs vejen Bray – Corbie, mens II. og III. Afdelings lå umiddelbart nær batteri stillingerne. Batterierne skød deres befalede skydninger, men forholdt sig derudover roligt på grund af mangel på ammunition, der skyldtes situationen og de dårlige forbindelser bagud.

Den fjendtlige stilling gik omtrent langs markvejen Saily-Laurette – Treux. Fjenden forholdt sig rolig bortset fra flere forstyrrelsesskydninger med fladbanepjecer fra højre flanke, som virkede meget ubehageligt for batterierne fra II. og III. Afdeling i sænkningen.

30. marts:

Ifølge befaling fra Division skulle divisionen angreb middag kl. 12. Om formiddagen indskyder batterierne sig hertil, og med hensyn til artilleri forberedelse, ildvalse o.s.v. fik angrebet planmæssigt. Observationen havde om formiddagen været meget fin, men et forsyn, satte vejret ved middagstid ind med kraftige regn- og sludbyger, hvorved observation blev gjort næsten umulig. Som resultat fik heller ikke infanteriet, efter nogle få resultater på venstre fløj, noget resultat. Derudover havde IR 31 ikke været klar til storm før kl. 1230. Englænderne, der lå på en bakke, havde udbygget deres M.G. stillinger godt, og en fremgang var ikke mulig. Omkring kl. 1515 var manglen på ammunition hos artilleriet meget mærkbar, og en støtte af infanteriet var dårligt muligt. Til dækning af det presserende behov, blev ammunition hentet i en forladt stilling fra Res.FAR 9 syd for Morlancourt. Englænderne sad primært fast på Højde 103, og denne højde kunne på grund af ammunicionsmanglen ikke i tilstrækkelig grad lægges under ild.

III. Afdelings batterier og en deling fra 5. Batterie skiftede omkring kl. 15 på ordre fra Division stilling fremad til 5-600 meter bag infanterilinen, for at kunne virke direkte. Frembringelsen af ammunition var imidlertid så langsom, at heller ikke denne foranstaltning virkede.

Tunge fjendtlige batterier greb flankerende ind fra højre, og belagde artilleri- og infanteristillingerne med en meget ubehagelig ild. Batterierne havde store tab. Kl. 17 var der ro langs fronten. Uafbrudt strømmede regnen ned og opblødte lerjorden, så området på kort tid forvandlede til et sumpe. I.R. 85 skulle have angrebet endnu engang kl. 19, men dette blev aflyst.

Dagen havde været en beklagelig fiasko, som divisionen normalt ikke gjorde sig skyldig i.

31. marts:

Begge siders infanteri holdt deres linje og gravede sig ned. Artilleriets opstilling var som følger:

Lette Gruppe Haske med 2., 5., 6., 7 og 8. Batterie

Lette Gruppe Decke med 1., 4., 4. og 9. Batterie

Batterierne indskød sig og rekognoscerede fremskudte batteristillinger. Fjendens M.G. stillinger blev lagt under omfattende beskydning, efter at ny ammunition i løbet af natten var bragt frem under stor opofrelse fra træ og kolonner.

Generelt var der ro langs fronten. Også i de efterfølgende dage skete der kun lidt.

2. april:

Rgts.-Stab forskyder til Etinéhem for at træffe de nødvendige forberedelser til erstatninger o.lign. Stab I overtager kommandoen på kommandostationen, der i mellemtiden var forlagt til en skråning nord for vejen Etinéhem – Chippily. Bagage og træen havde taget kvarter i Etinéhem, mens prodsen bivuakerede i nærheden af

batterierne. Efter kampene i det fuldstændigt ødelagte område var det godt for øjnene igen at kunne ske grønne marker og intakte landsbyer. Bortset fra enkelte ældre og syge var indbyggerne alle flygtet.

Som følge af de store tab blev der foretaget følgende omgruppering:

Batterie	Pjecer	Ammunitionsvogn	Bagagevogn
1.	4	4	1
2.	3	3	-
3.	4	4	1
4.	3	3	1
5.	3	3	1
9.	3	3	1
6.	3	3	1
7.	4	4	1
8.	3	3	1
	Ammunitionsvogn	Feltvogn 95	
L.M.K. 753	10	4	-
L.M.K. 749	14	14	-
L.M.K. 1362	14	4	-

Pjecer og ammunitionsvogne havde i visse tilfælde måttet efterlades under fremmarchen, dels på grund af mangel på heste, dels på grund af ubrugelighed. (Regimentets tab – se senere).

Major Freiherr von Türckheim vender tilbage til Regimentet. Oberstlt. von Mellenthin, tidligere kommandør for FAR 6, udnævnes til Arko 18.

4. april:

I Divisionens afsnit er der ro. Venstre nabo division (2. I.D.) erobre Hamel.

5. april:

Rgts-Stab afløser igen Stab I. Ved XIV A.K. (til højre) gennemføres et angreb, der støttes af 18. I.D. artilleri. På grund af den kraftige regn kommer dog heller ikke dette angreb ud af stedet.

Venstre nabo division gennemførte tidligt på morgenen et resultatløst angreb uden artilleristøtte, og skulle igen kl. 11 med et infanteri regiment gennemføre en storm på Ville-sur-Corbie. Det lykkedes imidlertid kun at tage Bruzemont. På samme tidspunkt erobres til højre banedæmningen mellem Buire-sur-l'Ancre og Dernancourt. Regimentet gennemfører sine opgaver og bekæmper med "Blå Kors" og brisant to engelske bataljoner i en sækning vest for Sailly-le-Sec. Englænderne løb som hare. Lt.d.R. Michaelis dør i Maricourt af sine alvorlige sår.

6. til 8. april:

Gensidig forstyrrelsesild. Derud over ingen hændelser.

9. april:

1., 5., 7. og 8. Batterie beskydes med flyobservation. Om eftermiddagen falder Lt.d.R. Jochims fra 1. Batterie. Han begravnes næste dag under deltagelse fra Division på kirkegården i Etinéhem.

10. april:

2. og 5. Batterie ligger under kraftig beskydning. 1. Batterie rykker med 3 pjecer ind i en ny stilling i nærheden af II. og III. Afdelings batterier. En pjece forbliver som panserværn i den gamle stilling.

11. april:

Fjenden beskyder kraftigt Chipilly, Sailly-Laurette og Etinéhem. Vore batterier kan i lang tid ikke svare tilsvarende igen, da manglen på ammunition igen gør sig bemærket. 1., 5., 7. og 8. Bataillon må kun skyde i tilfælde af angreb. Artilleriet bliver hele tiden flyttet rundt, og af samme grund måtte spærreskydninger hele tiden ændres. Hestene er i mellemtiden til en vis grad kommet sig på grund af den rigelige foder, der blev fundet i lader i de forlode landsbyer.

15. april:

Rgts.-Stab afløses af Stab FAR 50 og går i kvarter i Etinéhem. Mellem den 10. og 12. april beskyd fjenden Etinéhem med tunge kalibre, hvorunder Lt.d.R. Magin faldt.

17. og 18. april:

I.R. 31 og F.R. 86 afløses af infanteri fra 50. R.D. I.R. 85 og hele 18. Divisions artilleri forbliver i stilling.

19. april:

Endnu engang kraftig beskydning af Etinéhem. Rømning af landsbyen befales og afdelingernes prodser og træen går i bivuaak på engene langs Somme. Rgts.-Stab trækkes tilbage til baraklejren ved Suzanne.

22. april:

Rgts.-Stab afløser igen FAR 50. Lt.d.R. Thon dør i Maricourt af sine alvorlige sår.

24. april:

En planlagt mindre patruljeoperation mislykkes på grund af for kraftig fjendtlig M.G.-skydning.

XIV A.K. erobrer Villers-Brettenoeux. Batterierne meget aktive, dels med støtteild til højre, dels med indskydning af nye spærreskydninger og ildstøtte til eget infanteri, så de hele dagen er under bevægelse. Også de følgende dage stilles store krav til artilleriet.

1. maj:

Om natten 29. til 30. april og 30. april til 1. maj afløses Regimentet af FAR 263. Rgts.-Stab, Stab II, 4., 5. og 9. Btt i kvarter i baraklejr Curlu. Stab I, 1., 2. og 3. Btt i Barak 51 mellem Suzanne og Mariecourt. III. Afdeling fortsat indsat.

2. - 3. maj:

Meget velfortjente hviledage. De sidste uger har der været stillet uhyre krav til mennesker, heste og materiel.

4. maj:

Start på den sædvanlige uddannelse. Der ankommer 18 mand erstatningspersonel.

5. maj:

Søndag og hviledag

6. maj:

I. og II. Afdelings batterier gennemfører på skydeplads Guillemont og Hospital Ferme de sædvanlige indskydninger. Kl. 15 bliver I. Afdeling alarmeret og trukket hjem. Fjenden har i løbet af natten gennemført et angreb, og er over 1 km bredde trængt vore stillinger tilbage langs vejen Bray – Corby. I. Afdeling rykker direkte fra skydepladsen mod fronten, mens II. Afdeling og Rgts.-Stab først kl. 1930 modtager deres alarmeringsbefaling for næste dag. Tidligere befalinger om forskydning til kvarterer ved Cauroir og Cagnoncles ved Cambrai var blevet modtaget med stor glæde. Denne forsvinder naturligvis igen.

Regimentet underlægges 199 I.D. 1. Batterie bliver ledsagebatteri, 2. og 3. Btt går i udrykkestilling i nærheden af fangelejren på vejen Bray – Corby. 4. Btt. bliver ledsagebatteri for IR 31 og 5. Btt. for IR 85. Stab I har sin kommandostation i fangelejren. 9. Btt. forbliver i lejren ved Curlu.

7. maj:

Modstanderen har ikke angrebet på ny i løbet af natten. 1. Btt. trækkes tilbage til Bray, mens 4. Btt. i løbet af natten går tilbage til Curlu.

Om eftermiddagen angriber fjenden på samme sted, men afvises igen.

Rgts.-Stab returnerer til 18. I.D., men for igen den 8. og 9. maj at blive underlagt 199 I.D. Batterier og Stab II går i stilling. Rgts.-Stab forbliver i Curlu og bliver "Politi-stab", der til opgave havde dagligt at besøge og undersøgte ildstillingerne.

De næste dage var rolige.

16. til 18. maj:

Divisionen afløses endeligt af 183 ID og forskyder til kvarterer i nærheden af Cambrai. Regimentet marcherer under kommando af Regiments Kommandøren i Marchgruppe 4 med II./FAR 28 og L.M.K. 388.

18. maj:

Afmarch kl. 0800 med indrykkepunkt ved vejkrydset Longueval – Mariecourt/Suzanne – Clary. Marchen denne dag gik over Guillemont – Combles – Saillisle – Manancourt – Ericourt til Equencourt og Nurlu. Stab og II. Afdeling i kvarter og bivuaak i Equencourt, I. og III. Afdeling i og ved Nurlu. Det havde været en anstrengende dag for mandskab og heste.

Regimentets samlede tab under offensiven havde været:

	Officerer			Underofficerer			Mandskab			Heste		
	Død	Såret	Syg	Død	Såret	Syg	Død	Såret	Syg	Død	Såret	Syg
Stab	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
I. Afd.	2	7	-	5	10	4	4	21	56	68	50	1
II. Afd.	1	2	-	10	14	-	20	60	32	81	49	13
III. Afd.	3	3	-	3	17	5	13	49	39	70	38	5
Total	6	12	-	16	41	9	55	165	112	220	137*	19*
		18			66			332			376*	

Torunai – Armentières

(19. maj 1918 til 20. juli 1918)

19. maj:

Marchen fortsat kl. 0715 over Fins – Gouzeaucourt – le Pavé til en sænkning langs Schelde-kanalen mellem Vaucelles og Pont de la Grénoillère. Det sidste stykke gik gennem velkendte områder fra tiden ved Rumilly i sommeren 1917 og kort før det store slag i vinteren 1918. Ved Gouzeaucourt så man de fjendtlige batteristillinger, som i sommeren 1917 blev bekæmpet af os. Ved Bacquerie havde man et fremragende udsyn over hele området. Der var hele dagen et strålende skønt forårsvejr.

20. maj:

March gennem le Pavé, Masnières, Rumilly, Niergnies, Awoigt til Cauroir med start kl. 0745.

21. maj:

Kl. 7 videre march over Iwuy, Bouchain til Abscon, hvor Rgts.-Stab gik i kvarter. Afdelingerne ligger i Auberchicourt og Aniche.

22. maj:

I Cambrai var et godstog til det tunge materiel gjort klar, hvor også personel og heste, der krævede skåning, transporteredes til Froyennes ved Tournai.

Regimentet fortsatte marchen til fods over Somain, erre, Heisnes til St. Amand, hvor Rgts.-Stab gik i kvarter. I. og III. Afdeling kom i kvarter i Hasnon og II. Afdeling i Millonfosse.

23. maj:

Videre march over St.Amand, Lecelles, Rumegies og Rumes til de endelige kvarterer: Rgts.-Stab i Froyennes, Stab I og 1. Btt. i Tournai, 2 Btt. i Marquain (senere i Villemaux), 3. Btt. og L.M.K. 753 i Herain (senere Kain), II. Afdeling i Froyennes, L.M.K. 1362 i Orcq, III. Afdeling i Lamain.

Under indrykning kort før Froyennes kom Regimentet under et fjendtligt luftangreb på flyvepladsen, hvorved 4. Batterie havde fire sårede.

24. til 26. maj:

Indretning af kvarterer og hvil

27. maj:

Begyndelse på uddannelse, kurser for kanonskytter, feltøvelser o.s.v.

28. maj:

Inspektion af I. Afdeling på flyvepladsen ved St. Maur af den Kommanderende General Exzellenz von Morgen.

29. maj:

Inspektion af II. Afdeling i Froyennes.

*) Tallene omfatter kun de heste, der blev indbragt til hestelazaret, og således ikke de mange lettere sårede heste, der under kærlig pleje fra Dr. Bongers og beslagsmede på kort tid igen blev "tjenestuedelige".

30. – 31. maj:

Uddannelse

1. juni:

I. og III. Afdeling indskyder på skydepladsen ved Froidmont. Ved 7. Batterie bliver 2 mand hårdt og 1 mand lettere såret af en rørsprængning - På græsning bliver 13 heste fra 2. Batterie såret af flyvebomber, 3 dør. Desuden faldt en kusk, mens en anden såredes lettere.

2. juni:

Søndag – hviledag

3. juni:

II. Afdeling gennemfører indskydning. Vejret solrigt og varmt, som skabt til rekreation af enhederne. Forplejningen forholdsvis god. Der var rigeligt med foder til hestene.

4. juni:

Afdelings-øvelse ved I. Afd. og uddannelsesstjeneste ved de øvrige. Ved 7. Batterie er der udbrudt brystsyge hos hestene. De sættes derfor i karantæne og deltager ikke i øvelsen.

5. juni:

II. Afdeling afholder øvelse – 4. Batteries heste ligeledes brystsyge.

6. juni:

III. Afdeling afholder øvelse.

7. juni:

Skarpskydning med I. Afdeling: 4., 5. og 6. Batterie på skydepladsen Froidmont: bekæmpelse af kampvogne, M.G.-stillinger, fremskudte pjecer, skyttelinjer med opspringende granater. Hvert batteri havde 80 skud til disposition. 9. Batteries heste brystsyge.

En deling fra 6. Btt. afgår til Gamand sydøst for Lille som luftværn.

8. juni:

Øvelse med 2., 8. og halvdelen af 6. Batterie med F.R. 86 foran den kommanderende General Exzellens von Morgen.

Herefter skarpskydning for 7., 8 og 9. Batterie efter samme program som dagen før.

9. juni:

Søndag og hviledag

10. og 11. juni:

Sædvanlig øvelsesaktivitet.

12. juni:

Befalet øvelse med halvdelen af 2. Batterie med I./FR 86 og 3. Btt. med IR 85 med overværelse af Kronprins Rupprecht af Bayern.

13. juni:

Uddannelsesaktivitet

14. juni:

Afdelingsøvelse med I. Afd. i terrænet syd for Lamain.

15. og 16. juni:

Uddannelsesaktivitet

17. juni:

Øvelse med 1. Batterie og halvdelen af 5. og med IR 31 i forfølgelseskamp under overværelse af Exzellens von Quast, øverstkommanderende for 6. Armee.

19. juni:

Skarpskydning med I. Afdeling på skydepladsen Froidmont mod nærmål, kampvogne, M.G., skyttelinjer o.lign.

Til tydeliggørelse af de krav, der stilles til erstatningspersonel, tilgår der Regimentet 1 officer og 6 underofficerer fra hver af Erstatnings-Afdelingerne fra FAR 45, 9, 24 og 60. Disse deltager i øvelsen.

20. juni:

Skarpskydning med III. Afdeling efter samme retningslinjer som dagen før ved I. Afd.

21. juni:

Skarpskydning med II. Afdeling. De næste dage udnyttet til sædvanlige uddannelsesaktiviteter. 1. Batteris heste har brystsyge.

28. juni:

Afdelings-øvelse med I. Afdeling i området vest for Froyennes. – 5. og 9. Btt. gennemfører feltøvelser sammen med FR 86 og IR 85.

29. juni:

Afdelings-øvelse med III. Afdeling. Arko 18 Oberstlt. von Mellethrin, falder i Tournai på grund af luftangreb.

30. juni:

Søndag og hviledag. Der tilgår erstatningspersonel på 8 underofficerer og 75 mand.

2. juli:

Skarpskydning med 4., 5. og 6. Batterie på skydepladsen ved Froidmenont. 8. Batt på øvelse sammen med III./31.

3. juli:

Skarpskydning med 7., 8., 9., 1., 2. og 3. Btt. som dagen før. Ved II. Afdeling øver 4. Batterie med I./86

4. juli:

Udbrud af brystsyge ved 5. Batterie

5. juli:

Under en feltøvelse ved 36. Inf.Bde. deltager II. Afdeling og 1. Btt. ved Blå Parti (IR 31) og 3. Btt. ved Rød Parti (IR 85).

Vejret er blevet kølig og regnfuld. Den generelle sundhedstilstand ikke tilfredsstillende. Mange tilfælde af forkølelse og influenza.

I de næste dage fortsætter uddannelsen.

10. juli:

III. Afdeling på feltøvelse sydvest for Lamain. På ordre fra 18. I.D. marcherer Rgts.-Stab og 3 L.M.K. og et ledsagekommando på 1 officer og 20 mand pr. batteri kl. 2200 til rekognoscering forud for en overtagelse af stillinger til en storm på Kemmel. Der bliver indtaget kvarter i Kooigem (omkring 16 km nord for Tournai) for 3 L.M.K. og ledsagekommandoen, mens Rgts.-Stab rykker ind i Dottenijs (omkring 2 km sydvest for Kooigem).

De øvrige dele af Regimentet forbliver i hidtidige kvarterer. Oberstlt. Rothnagael, p.t. ved X. A.K., udnævnes til Arko 18. Han overtager imidlertid først tjenesten den 21. juli.

11. juli:

Hviledag. Kl. 22 fortsætter marchen for de afgivne enheder til kvarterer for Rgts.-Stab i Halluin, L.M.K. 753 i Bellegem, L.M.K. 162 i Lauwe og L.M.K. 749 i Bellegem.

Ledsagekommandoerne er tildelt deres respektive afdelinger. Efter ankomsten til de nye kvarterer bliver Rgts.-Stab underlagt 58 I.D., mens de tre L.M.K. underlægges direkte General-Kommando X. Res.Korps i Tourcoing.

13. juli:

Der skiftes kvarter. Rgts.-Stab til Houplines (2 km nordøst for Armentières), de tre L.M.K. med ledsagekommandoer i Bondues nord for Lille. Rgts.-Stab underlagt bayr. Arko 7 fra Alpekorpsen i Armentières.

14. juli:

L.M.K. og ledsagekommandoer går i kvarter i nærheden af Ammunitions depotet ved Ferme Delmotte (1 km nord for Armentières).

16. juli:

Rgts.-Stab modtager fra IV. Armee og fra Garde-Reserve-Korps ordre til Operation "Hagen" (storm på Kimmel). Afdelingsstabene er beordret frem og ankommer i løbet af natten til Bondues.

18. juli:

Rekognoscering i 11. Res.Divisions afsnit mellem Dranoetre og Bailleul. Divisionen var udpeget til stillingsdivision under Operation "Hagen". Batterierne ankommer i løbet af natten til Bondues.

19. og 20. juli:

Orientering af afdelings- og batteriførere omkring Operation "Hagen" og fortsat opklaring.

Marne, Vesle, Aisne, Chemin des Dames

(21. juli 1918 til 14. oktober 1914)

21. juli:

I mellemtiden var tilbagetrækningen fra Marne begyndt, og Operation "Hagen" måtte aflyses. Kl. 0300 tilgik fra Arko 18 befaling til øjeblikkelig marchberedskab, men først kl. 2230 kom ordren til udrykning til Tourcoing, hvor Rgts.-Stab skulle indlades næste dag.

22. juli:

I løbet af natten og formiddagen rykker Regimentet ind i Tourcoing og omegn. Indladningen begynder først i løbet af natten fra Tourcoing-Moescroen.

23. juli:

Transport over Lille, Cambrai, Maracoing, Peronne, Chaulnes, Ham til Fargniers ved la Ferté. Her losses Regimentet og sendt til la Vallée syd for Coucy le Chateau. Her ankommer Regimentet kl. 10 og går i følgende kvarterer og bivuak:

Rgts.-Stab i la Vallée, I. Afdeling i og omkring Terny-Sorny, II. Afdeling i og omkring Crecy-au-Mont, III. Afdeling i og omkring Coucy-le-Chateau.

Det var lumre og regnfulde dage.

24. juli:

Indretning af kvarterer og hvil. Divisionen er hærgruppe reserve og formeres i tre kampgrupper i tilfælde af indsættelse:

1. Gruppe von Enckevort (IR 85, I./45).
2. Gruppe von Hanstein (IR 31, II./45, 2./Pi. 9)
3. Gruppe von Drigalski (FR 86, III./45, 3./Pi. 9)

26. juli:

Gruppe von Drigalski skifter kvarter til og omkring Margival. KL. 2300 ankommer befaling til, at Divisionen næste dag skal gå i kvarter syd for Aisne.

27. juli:

Kl. 0500 afmarch i silende regn. Rgts.-Stab marcherer alene, afdelingerne med respektive kampgrupper. Marchen går over Terny-Sorny, Margival, Laffaux, Sancy, Bailly, Challemly til Braisne (Braine). Kl. 15 går Rgts.-Stab i kvarter i Braine.

28. juli:

Divisionen er som hærgruppe reserve for 7. Armee underlagt Korps Etzel (XVII. A.K.) med hensyn til indkvartering og forplejning. I løbet af den foregående aften og nat har afdelingerne nået følgende indkvarteringer og bivuakpladser: I. Afdeling ved Augy, II. Afdeling ved Chassemy og III. Afdeling ved Cerfeuil.

29. juli:

På ordre fra Division har Regimentet flyttet kvarter i løbet af eftermiddagen: Stab til Courcelles, I. Afdeling til bivuak i og omkring Jouaignes-Tannières, II. Afdeling bivuak i og omkring Quinzy-Limé, mens III. Afdeling blev i hidtidige kvarterer.

30. juli:

Kl. 1400 rykkede Gruppe Enckevort med I. Afdeling frem og går i bivuak i skoven lige vest for Launoy som indgrebsgruppe for Garde-Reserve-Division. Alle øvrige formationer forbliver i kvarter og har hviledag.

31. juli:

Den 3. august skal den forreste linje trækkes tilbage til Vesle, og batterierne rekognoscerer i den forbindelse for stillinger.

1. august:

I de tidlige morgentimer retter fjenden kraftige angreb langs hele linjen Fére-en-Tardenois – Hartennes, hvorunder franskmændene løber den forreste linje over ende, men situationen igen rettes gennem et modangreb fra IR 85. I. Afdeling var indsat ved Courdaux og havde gode resultater, delvist under direkte skydninger. – 3. Batterie under Oberlt. d.R. Ebsen sætter 12 kampvogne ud af spillet. Omkring middag dør kampene ud, og linjen med nogle få undtagelser, fastholdt.

Modstanderen har udviklet enorme artilleri skydninger. Tabene ved I. Afdeling beløb sig den eftermiddag til 1 officer hård og 1 lettere såret, 1 officer gassyg; 1 underofficer død, 2 hårdt såret, 1 mand død, 4 lettere såret og 2 gassyge. 10 heste er døde og 13 såret.

Omkring kl. 1815 modtages underretning fra Division om, at 7. Armee på ordre fra O.H.L. i løbet af nætterne 1. til 2. og 2. til 3. august skal falde tilbage bag Vesle for at frigøre kræfter og for at kunne besætte ”Blücher-stillingen”. I løbet af den første nat blev der gået tilbage til ”Ziethen-Stilling”, anden nat tilbage til ”Blücher-stillingen”.

IR 85 går med I. Afdeling kl. 0200 (2. august) tilbage til Chassemy. III. Afdeling går om natten 1.-2. august tilbage og indtager med 7. og 8. Batterie stillinger på højderne mellem Courcelles og Monthussart Ferme. 6. Batterie bliver ved FR 86 i ”Ziethen-stillingen” som panserværn.

II. Afdeling, der endnu lå ved Quinzy, rykker om aftenen ind i fremskudte stillinger, for herfra at kunne modtage en efterfølgende fransk styrker de følgende nætter.

Batterierne går i stilling umiddelbar nord for Braine. 5. Batterie har en deling fremskudt i nærheden af slottet la Folie.

2. august:

Kl. 0600 indretter Rgts.-Stab sin kommandostation på skråningen nord for Resles-et-Boves. Den tyske linje er i løbet af natten trukket tilbage til Ziethen-stillingen. Fjenden følger kun langsomt og tøvende efter.

Kl. 13 besætter 2. og 3. Batterie deres stillinger i de skovbevoksede skråninger ved Braine. 1. Btt. forbliver som støttebatteri ved IR 85 i skoven ved Chassemy.

3. august:

Modstanderen er i mellemtiden rykket frem og allerede kl. 0800 presset infanteriet tilbage til forpostlinjen. Batterier fra alle afdelinger har med synlige gode resultater bekæmpet fjendtlige kolonner langs vejen Cersuil – Curiy – Hausse, infanteri ved la Folie og et batteri ved Højde 140,8 (observatører var for den dels vedkommende endnu fremskudt på den anden side Vesle). Derud over vanskeliggjorde de i betydelig grad fjendens forskydninger gennem en vedvarende forstyrrelsesild mod vejen Fouaignes og Cuiry – Hausse, og øvrige veje, og af de nærliggende landsbyer. Borgruinen la Folie, der meget malerisk lå i skoven, blev sprængt af pionerer for ikke, at den skulle kunne udnyttes som observationsstade.

I løbet af eftermiddagen trængte fjenden midlertidigt ind i øst og vest siden af Braine, men igen trængt tilbage over Vesle gennem modangreb, så forpostlinjen som befalet, overalt blev fastholdt. Om aftenen herskede ro.

4. august:

Vores artilleri opretholdt natten igennem en forstyrrelsesild på marchveje og landsbyer, og støtteskydninger foran infanteriet.

Fra kl. 0400 til 0445 blev der skudt gas fra II./Res. FAR 45, som er underlagt regimentet, og fra 4 tunge batterier, mod en sænkning syd for la Folie skoven med ”Grün-” og ”Blaukreuz” granater.

Fjenden havde endnu kun bragt lidt af sit artilleri frem, og hans ildvirkning var derfor ringe. Vores batterier opretholdt dagen igennem en forstyrrelsesild og vanskeliggjorde fjendens indtagelse af den nye stilling. 7. Batterie bragte et fjendtligt batteri til tavshed. Vesle lå omkring midtvejs mellem de to linjer.

5. august:

Kl. 0630 begyndte et kraftigt fjendtligt angreb mod højre nabo division (Garde-Ersatz-Division), mod 18. I.D. og højre halvdel af venstre nabo division (26 I.D.) Til højre havde angrebet succes og trængte frem til vejen

ved Brunehaut skoven. Da fjenden også havde vundet terræn på venstre fløj af IR 31 og hos venstre nabo division, blev Divisionens stilling uholdbar, og måtte trækkes tilbage til vejen, der fra Braine går mod øst.

Om eftermiddagen blev imidlertid den oprindelige linje hos 26. I.D. til venstre og hos 18. I.D. igen indtaget. Med tilgang af to bataljoner fra IR 85 var også Garde-Ersatz-Division i stand til at generobre dens gamle linje med undtagelse af la Grange de Moine Ferme. Om aftenen og natten herskede ro.

Under dagens heftige kampe frem og tilbage, greb batterierne ind med observeret ild, delvist som direkte skydning, og fangede enheder, opstillet i beredskab, med virkningsskydning, hovedsageligt i Vesle slyngen syd for Braine.

Fjenden havde siden kl. 0500 rettet en kraftig ild mod vores forreste linje, bakker og slugte langs Vesle, og ilden var til tider øget til trommeild. Braine lå gentagende gange under kraftig beskydning.

6. august:

Efter de voldsomme kampe dagen før forløb dagen forholdsvis rolig.

7. august:

Modstanderen begrænser sig til ildoverfald mod forreste linje og skovskråningerne nord for Vesle. Vores artilleri bekæmper fjenden, hvor han viser sig.

8. august:

Natten forløb meget rolig. Kl. 0500 gennemføres en forurenings-skydning med "Gelb-kreuz" gasgranater af 7. og 8./Res.FAR 35 og 8./45, og med tungt artilleri mod sænkningen mellem Cersnil – Limé. 3. Batterie bekæmper om eftermiddagen med succes et fjendtligt batteri. Kl. 20 udskilles Stab I og går i hvil. 2. og 3. Batterie fordeles på de øvrige grupper.

9. august:

Dagen forløb forholdsvis roligt – Om aftenen gennemførte fjenden et ildoverfald mod 7. Batterie, hvorved to pjecer blev stærkt beskadiget.

10. til 14. august:

Den sædvanlige stillingskrig er begyndt. Begge siders infanteri har gravet sig ned og kampaktiviteten er relativt ringe. Sundhedstilstanden er generelt tilfredsstillende, men dysenteri lignende mavetilfælde er dukket op.

15. august:

Modstanderen har i løbet af natten gennemført flere mindre patruljeoperationer, der dog blev afvist af IR 31. Artilleriet gennemførte i løbet af natten en gasskydning med "Gelbkreuz" granater for Operation "Goldregen" langs hele korps afsnittet. Alle sænkninger, egnet til placering af artilleri, lægges under gas. Skydningen var afsluttet kl. 0500. Herefter forlod II./Res.FAR 35 Regimentet for at blive indsat som 2. bølge nord for Aisne.

16. til 18. august:

Ingen særlige hændelser. Modstanderen er påfaldende rolig. Vore batterier bekæmper fjendens artilleri med luftobservation. Den 18. august blev 7. Batterie endnu engang hårdt ramt. Da dens stilling er åben og ikke længe egnet til den påbegyndte kampaktivitet, forskyder den til nærheden af Monthussart Ferme. I løbet af natten skyder fjenden flere gasskydninger mod den forreste infanteri linje.

19. august:

Kort før dag gry gennemfører fjenden to kraftige gas- og brisant skydninger mod den forreste infanteri linje. efter den sidste befaling skal Regimentets batterier, placeret fremme, kun skyde med en indsatspjece (Ameisen) for at hemmeligholde hovedstillingen. Som følge heraf, er ildaktiviteten ringe.

20. august:

Divisionens ansvarsområde udvides. Som resultat skal alle spærre og virkningsskydninger på ny indskydes.

21. august:

Fly melder om stærke fjendtlige troppe samlinger i sænkningen Limé – Cerseuil. Derfor indsættes uregelmæssige ildoverfald med halv "Blaukreuz" gas- og brisant granater. Der blev indført højeste kampberedskab, men et fjendtligt angreb fulgte ind.

22. til 26. august:

Sædvanlig forstyrrelsesild, bekæmpelse af batterier, skydninger med gas (blå og grøn kors). Den 25. august formeres en ny undergruppe med Stab III/Res.FA 35 og 4., 6. og 9. Btt./Res.35. Batterierne går i stilling i området nord for Presles-et-Boves.

27. august:

Hele Divisionsområdet lægges under kraftig gas mellem kl. 0030 og 0445, især bakkerne. 3. Btt. har 10 gas-syge.

28. august:

En deling fra 3. Btt. udskilles som mobilt panserværn og placeres i beredskab i skoven ved St. Mard, mens 2. Btt. i og omkring Bovettes Fermes også stiller et mobilt panserværn.

29. – 30. august:

Intet særligt.

31. august:

Kl. 1100 indløber befalingen "Flussschiffahrt", d.v.s. en tilbagelægning af linjen bag Aisne. Stillingskiftet skal gennemføres de næste to nætter.

III./FA 35 går tilbage den første nat og går i stilling vest for Gerlaux Ferme.

1. september:

Kl. 1030 modtages befaling til, at tilbagetrækningen ikke skal fortsættes den anden nat, men at alle telefonforbindelser skal lægges ud. Kampaktivitet på begge sider ringe.

2. september:

10 heste dræbes af fuldræffer ved 2. Batterie.

3. september:

I de tidlige morgentimer lægger batterierne gas over området indtil Lesges. – 2. del af "Flussschiffahrt" befales til den kommende nat. Batterierne opretholdt hele dagen en livlig beskydning og fortsætter ilden til kort før frigørelsen til den nye stilling, som skete mellem kl. 2145 og 2300. Stabene forskyder først efter det sidste batteri. Tilbagetrækningen gik glat. 4. Batterie modtog under frigørelsen beskydning, hvorved 1 mand og 6 heste blev dræbt. – 2. Batterie havde om aftenen også ligget under ild, og endnu engang mistet 12 heste. – Fjenden havde tilsyneladende intet bemærket til tilbagetrækningen; hans forstyrrelsesild var mindre end sædvanlig.

4. september:

Fjenden er endnu ikke fulgt efter. Officerspatrujer fra infanteriet og artilleri observatører sidder stadig i Blücher-II stillingen. Først kl. 14 kommer fjenden langsomt efter. Patrolierne faldt tilbage til artilleri beskyttelseslinjen og forbliver her til kl. 19. Fjendtlige fly støtter de fjendtlige patruljers fremrykning. – Eget artilleri fastholder en forstyrrelsesild omkring 500 meter syd for artilleri beskyttelsesstillingen.

På venstre fløj af divisionen og ved venstre nabo division rykker modstanderen hurtigt efter, så officerspatrolierne allerede ved mørkefald måtte trækkes tilbage til nordsiden af kanalen.

5. september:

Natten forløb rolig. Ved dag gry blev fjendtlige patruljer med kavaleri på højderne nord for Monthussart Ferme. Modstanderen er rykket ind i Courcelles og havde besat de skovbevoksede bakker nord for Courcelles. – Kl. 12 er alle patruljer trukket nord for kanalen. I øvrigt er kampaktiviteten ringe – Det fjendtlige artilleri er endnu ikke nået frem – Batteriernes opstilling er som følger:

1. og 2. Btt. syd for Gerlaux Ferme
3. Btt. øst for Gerlaux Ferme
4. Btt. stik vest for Gerlaux Ferme
5. og 8. Btt. syd og vest for de røde huse [Rouge Maison]
6. Btt. nord for de røde huse
7. Btt. på skråningerne nord for Charonne [Chavonne]
9. Btt. syd herfor.

Observationsposterne lå på skråningerne nord for Aisne-Kanalen. Afdelingernes kommandostationer var placeret ved Infanteri regimenternes kommandostationer. Rgts.-Kommandostation var placeret nord for Chemin des Dames i nærheden af en betonbunker.

7. september:

Fjenden begynder at lægge et stærkt pres og har på steder allerede patruljer på den anden side Aisne. Kl. 1850 melder højre nabo-division, at stærke fjendtlige styrker allerede er sat over floden.

8. september:

Om eftermiddagen retter fjenden et kraftigt angreb mod højre flanke af højre nabo-division, hvorunder divisionens højre fløj deltager i forsvaret. Natten forløber rolig.

9. september:

Batterierne gennemfører forstyrrelsesskydninger og ildoverfald mod adgangsveje. Om eftermiddagen er fjenden igen meget livlig på nabo-divisionens højre, hvor han går til angreb. Kl. 1850 bekæmper 9./Res. 35 fremrykkende fjendtligt infanteri, der kommer fra skoven "Hohe Eiche" og fra "den nedbrændte mølle". 3./45 bekæmper kampvogne – Kl. 1925 gennemføres et modangreb med højre nabo-division, der generobrer "Hohe Eiche" og møllen. Dette modangreb støttes af vore batterier. Om natten angriber fjenden endnu engang hovedmodstandslinjen ved den "nedbrændte mølle", dog uden resultat. Linjens præcise forløb er usikkert, hvilket vanskeliggør artilleriets skydninger – I løbet af eftermiddagen bliver alle stabe, prodser, træ og kolonner trukket sammen omkring Chaumont Ferme. Vejret er blevet koldt og regnfuldt, og vejene er delvist bundløse. Troppernes sundhedstilstand er dårlig. Tilfældene af dysenteri er stærkt stigende. Forplejningen er knap. Heste og mennesker nedbrydes af overanstrengelser, manglende næring og forkølelse.

10. september:

Ved højre nabo bølgede kampene frem og tilbage flere gange omkring Hohe Eiche og den nedbrændte mølle. Fjendens artilleri øgedes flere gange til trommeild. Vore batterier måtte dagen igennem skyde i støtte ved siden af deres egne kampopgaver. Omkring kl. 1915 øgedes vores egen skydninger til trommeild, da det tyske modangreb kun havde ringe succes.

11. september:

Højre nabo-division skulle endnu engang kl. 1335 angribe mod Hohe Eiche. Derfor blev der fra kl. kl. 1340 befalet trommeild, i hvilken også batterierne på højre flanke af divisionen deltog. Efter afslutningen af trommeilden skød batterierne virkningsskydning. – De øvrige batterier havde overtaget i mellemtiden overtaget skydopgaverne. Herigennem var artilleriet hele dagen meget kraftigt engageret.

12. september:

Natten og dagen forløb forholdsvis rolig til opmuntring for de udmattede batterier. De almindelige daglige opgaver måtte naturligvis udføres.

13. september:

Fjenden genoptog angrebet mod højre nabo-division, og kampene bølgede frem og tilbage hele dagen. Batterierne måtte igen støtte, mens ledige batterier hovedsageligt bekæmpede fjendens artilleri, så også denne dag betød en vedvarende indsats. – Om natten skød batterierne forskellige gasskydninger mod batterier og beredskabsområder.

14. september:

Kl. 9 lagde fjenden igen en voldsom trommeild over hele naboafsnittet og til højre herfor, hvor vore batterier endnu engang måtte yde den sædvanlige støtte. Ostel-slugten og Royère Ferme blev af fjenden lagt under gas.

Kl. 9 gik fjenden igen til angreb og indtager "A"-bakken og Vauxelles-stillingen. Situationen var uklar til hen på aftenen, da kampene bølgede frem og tilbage. Vailly gik tabt. Forskellige modangreb mod "A"-højden og Vailly mislykkedes. Til sidst blev fjenden af højre nabo-division trængt tilbage fra hans udgangsstillinger, hulvejen, der løber vest fra "A"-højen. Her stod kraftige fjendtlige styrker parat, som blev fanget af 3. Batterie – Modstanderen gik ved "hvide hus" over Aisne i mindre enheder og gav 9. Batterie lønnende mål.

4./Res 35 holdt kontinuerligt vejene ved Celles og Vailly under ild, så også her en fremrykning næppe var mulig, og han heller ikke kan bringe forstærkninger frem til Vailly, som om aftenen skulle tilbageerobres. Vailly blev imidlertid med undtagelse af mindre dele i den vestlige udkant, på fjendens hænder.

Om eftermiddagen blev 10 kampvogne observeret i nærheden af "den nedbrændte mølle", og tvunget til at vende om. 3. Batterie havde heri stor andel.

På ordre fra Division blev Undergruppe 1 underlagt kommando af IR 31 for at muliggøre en fælles føring af kampen. Desuden blev 2., 5 og 9. Batterie udpeget til kontinuerlig overvågning, og til indsættelse mod særligt truede punkter (gamle mølle, Hvide hus, Schwanenhauser). Fjenden forholdt sig imidlertid rolig.

15. september:

Om natten gennemføres de sædvanlige forstyrrelsesskydninger og en gasskydning mod 10 fjendtlige batterier, samt flere ildoverfald. På anmodning fra infanteriet skydes flere virkningsskydninger. Kl. 14 ødelægges 3.

Batterie 2 kampvogne på vejen forbi ”nedbrændte mølle” – Modstanderen forsøgte at slå flere pontonbroer over Aisne, men forhindret af 8. og 9. Batterie. ”A”-bakken går igen tabt. Vailly, der dagen før ikke havde kunnet generobres, kan heller ikke denne dag fravristet franskmændene. – Om natten er der forhøjet alarmberedskab, da fanger havde berettet om et større angreb planlagt til den 16. og 17. september. Batterierne havde derfor flere skudopgaver at gennemføre end sædvanlig.

16. september:

Divisionens ansvarsområde forskydes mod højre. Natten forløb uden fjendtligt angreb, his artilleri imidlertid skød livligt. Fra kl. 16-17 gennemførte 1., 3., 5., 7 og 8. Batterie en gasskydning på skoven ved Chaffemy.

17. september:

Heller ikke denne dag i første omgang det påståede fjendtlige angreb. Kl. 10 blev 6 fjendtlige kampvogne ved ”Hohen Eiche” tvunget til at vende om af 8. Btt. og en efterladt kampvogn ødelagt. Den flygtende besætning blev nedkæmpet. Kl. 16 begyndte fjendtlig trommeild mod forreste linje, og kl. 1730 meldte artilleriobservatører, at fjenden var under fremrykning. Artilleriet, der allerede hele dagen havde skudt i støtte, forstærkede deres ild. Ved højre nabo-division, hvor han ligeledes angreb, blev han afvist, og efter at der heller ikke i vores Divisionsafsnit blev opnået resultater, indtraf der ved mørkefald ro.

18. september:

Dagen forløb rolig, formentlig hovedsageligt på grund af det regnfulde vejr. Batterierne bekæmpede enkelte fjendtlige batterier, skød forstyrrelsesskydning og ildoverfald.

19. september:

I eget Divisions-afsnit er situationen uændret, mens den i højre nabo afsnit er alvorlig. Vores artilleri skyder med samtlige batterier i støtte og opretholder dagen igennem forstyrrelsesild mod fjendens bagland og adgangsveje. – Højre nabo (5 I.D.) afløses af 17. I.D. – Hele dagen, men specielt for natten er der befalet forhøjet opmærksomhed, da man regner med yderligere fjendtlige angreb. Kampvogne og marcherende kolonner er blevet meldt. – Kl. 22 gennemføres en større gasskydning med Gul, Grøn og Blå-kors gasgranater. – Vejene er meget dårlige og hestenes tilstand tilsvarende; også mandskabets sundhedstilstand er dårlig. De lider alle under overanstrengelser, der med den middelmådige forplejning ikke kan genoprette.

20. september:

Dagen forløber uden nævneværdige episoder som de forrige.

21. september:

Efter en rolig dag angriber fjenden igen kl. 0730 efter en kraftig, kort artilleri forberedelse, mod højre nabo-division og højre fløj af 18. I.D. Angrebet mislykkes imidlertid, og omkring kl. 20 er der igen ro. Tilsyneladende har fjenden gennemført en mindre patrulje operation. Om natten er der rigeligt med skudopgaver til artilleriet, specielt måtte opmarchområderne lægges under ild.

22. september:

Da nu alle Divisionens tre infanteri regiment er indsat, bliver hvert tildelt en artilleri undergruppe. Den forreste linje har dårligt ændret sig. Efter udtalelser fra fanger er fjenden på grund af den stærke tyske forstyrrelsesild tvunget til at bringe forsyninger frem udenfor vejnettet og gennem terrænet op over bakkerne. Derfor lægges dag og nat nu også markveje parallel med de primære veje, og bakkerne, lagt under ild, ligesom hele terrænet lægges under spredt ild. Alle batterier gennemfører flere sammensatte ildoverfald. Fjenden forholder sig rolig, og forsøger nu at bringe mange forstærkninger frem, hvorved artilleriet på tidspunkter får meget lønnende mål.

23. september:

Kontinuerlig forstyrrelsesild lægges over adgangsveje og hele fjendens bagland. Ved midnat skydes for at sløre situationen et ildoverfald med samtlige batterier et ildoverfald mod ”A”-bakken og banegården i Vailly. – Divisionsgrænserne flyttes en smule mod venstre, hvorved naturligvis alle spærreskydninger måtte ændres og på ny indskydes. – Fra nu af lægges hele tiden et batteri i hvil til rekreation for besætningerne. De øvrige batterier overtager midlertidigt dens skudopgaver, i det dog batteriet i tilfælde af fjendtligt angreb, skal deltage i skydningerne.

24. september:

Samme billede som de foregående dage. Om natten afløses Res.FAR 35 med FAR 91. Res.35 forskyder til øvelsespladsen Maubert-Fontaine.

25. september:

Batterierne må skyde fra tidligt til silde og natten igennem. Det fjendtlige artilleri er særlig aktiv denne dag. Der følger imidlertid ikke et infanteriangreb. Ved højre nabo-division forsøgte fjenden ganske vist kl. 19 et fremstød, som imidlertid kunne afvises.

26. september:

Endnu en nat uden pause for artilleriet. Ud over genforsyning med ammunition måtte der gennemføres mange skudopgaver og forskellige skydninger med gas. – På ordre fra Division gennemførte IR 85 kl. 0725 et angreb på Vailly, som IR 31 havde mistet. Batterierne gennemførte en ildforberedelse på 5 minutter. Kl. 9 var den befalede linje nået i venstre angrebsafsnit. I midten var situationen stadig uafklaret, mens der til venstre stadig blev kæmpet hårdt. Fjenden satte sig hårdnakket til modstand. Artilleriet går, hvad de kan, for at afspærre området. Det fjendtlige artilleri indsætter en voldsom ild. Kl. 1215 meddeler IR 85, at målene var nået, og takker artilleriet for den fremragende støtte. – Kl. 1750 indsætter fjenden et kraftigt modangreb og røde lyskugler råber om hjælp fra artilleriet. Der skydes under opbydelse af alle kræfter, men alligevel måtte IR 85 opgive det vundne terræn med undtagelse af Vailly slagteri, da de ikke var i stand til at holde fast mod den talmæssigt lagt overlegne fjendtlige styrke. Det går infanteriet, som det er gået artilleriet: hver eneste mand er fuldstændig udpumpet.

Om eftermiddagen kom befaling fra Arko 18, en deling fra hver af 1., 3., 6., 7., 8. og 9. Batterie og fra 9./FAR 91 skulle gennemføre skillingskifte, da fronten de næste nætter skulle lægges tilbage til Kanalstillingen. Nærkampgruppen afsendte øjeblikkeligt en officer fra hvert batteri til rekognoscering af nye stillinger.

27. september:

Natten forløb overraskende rolig. De fjendtlige batterier skød næsten ikke. Vores artilleri skød de sædvanlige opgaver. – De første delinger fra de ovenfor nævnte batterier gennemførte deres stillingskifte. Som fremskudte delinger blev to pjecer fra hver af 3., 4. og 6. Btt. under samlet ledelse af Oblt.d.R. Ebsen opstillet langs Chemin des Dames. Om eftermiddagen indløb befaling til, at alle resterende enheder skulle falde tilbage i løbet af natten. – Rgts.-Stab forskød kl. 23 til en ny kommandostation ved Chateau de Presles vest for Nouvion, hvor den orienterede den afløsende stab fra FAR 91, for den 29. september kl. 10 at gå i hvil i Samoussy nordøst for Laon.

28. september:

I løbet af natten anvendes alle kræfter for at genoprette forbindelserne mellem enheder, der imidlertid på grund af mørket endnu ikke var opnået overalt ved dagry. De krav, der blev stillet til telegrafenhederne, blev som krigen skred frem hele tiden større. – I begyndelsen havde et par enkelte forbindelser været tilstrækkeligt, men der til slut måtte udlægges et vidt forgrenet net af telefoner, blinkstationer, radioer, melde-hunde og de gammelkendte ordonnansryttere, redningsmanden i nødsituationer. – Mens allerede i rolige perioder omstillingsborde var en af de vigtigste forudsætninger i formidlingen af meldinger og befalinger, afhang alt af dem under kamp. – Det krævede stor dygtighed og mod under storkamp at holde forbindelserne intakte – Dag og nat, i alt slags vejr, så man fejlfinder grupper kravle langs linjerne eller de målbevidste ordonnansryttere også i fremmed terræn trave ”mod fronten”. – De havde alle kæmpet og med deres pligtfølelse med sikkerhed reddet mange liv med en sikker signalforbindelse – Regimentet skylder også disse sønner en dybtfølt tak. – Jeg nævner i sær Underoffizier Lemcke fra 6. Batterie, men hans navn dækker imidlertid dem alle.

Undergrupperne havde nået deres kommandostationer, og nærmere Undergruppe 1 og 2 i nærheden af Lieval, Undergruppe 3 i nærheden af Collegies. Batterierne stod i nærheden af Chevreigny-Trucy og Crandelaine. – Sigtbarheden disse dage var meget dårlig. Infanteriet meldte, at fjenden rykkede frem gennem Jouy-Aizy dalen og eget infanteri som befalet var på vej tilbage Orme-ryggen. – Om eftermiddagen rømmede infanteriet artilleribeskyttelsesstillingen, så artilleriet på anmodning fra infanteriet kunne lægge denne under ild. I løbet af natten skød artilleriet forstyrrelsesild over det rømmede terræn. Derudover herskede ro.

De følgende dage forløb ligeledes rolig. Batterierne blev delvist sat i hvil.

29. september:

Franskmændene angreb i løbet af dagen forskellige steder langs fronten, men blev overalt afvist.

30. september – 1. oktober:

Forløber rolig.

2. oktober:

Mindre fjendtlige angreb ved dagry afvises – Om eftermiddagen angriber fjenden endnu engang med større styrke mod IR 85 og FR 86. – Disse angreb bryder imidlertid sammen med store tab under den sammensatte ild fra vores artilleri, forstærket af 26. I.D. og 10. R.D. – Infanteriet udtaler igen deres tak for denne støtte.

3. oktober:

Om formiddagen bliver 18. I.D. angrebet af franskmænd og 26 I.D. (venstre nabo) af italienere, men forgæves. – IR 31 tager 13 italienere til fange – Divisionen omtales rosende i Hærberetningen.

4. oktober:

Kl. 7 begynder det første fjendtlige angreb, fulgt kl. 1030 af endnu et forgæves angreb. Kl. 1530 stormer fjenden for tredje gang, men fanges som den foregående dag af tre divisioners artilleri og afvises med store tab. – Foran divisionen ligger en stort, grusomt lig mark af fjendtlige soldater. – Blandt fangerne er der igen italienere – Endnu en tak fra infanteriet.

5. oktober:

Endnu en heftig kampdag – Franskmændene er seje og vil for enhver pris bryde igennem. – Endnu engang angriber han tre gange forgæves, endnu engang med store tab. – Han har i mennesker en talmæssig stor overlegenhed, men opnår alligevel intet. – En fornemmelse af indsatsen på tysk side får man måske, når man husker på, at infanteri og artilleri kun talte 20-25 mand pr. kompagni eller batteri, at disse var indsat dag og nat, at forsyningen med ammunition og forplejning var meget vanskelig, og at en tilbagetrækning allerede syntes påkrævet.

6. oktober:

Hviledag på begge sider.

7. oktober:

Franskmændene angriber om formiddagen IR 31, men afvises uden at opnå resultater.

8. oktober:

Langs fronten hersker ro – Befaling modtages til iværksættelse af Operation "Berg und Tal" – d.v.s. tilbagegang til "Eckehard-stillingen" – Med mørkefald begynder de første delinger fra batterierne at gå tilbage til deres nye stillinger nord for Chemin des Dames.

9. oktober:

På ordre fra Arko 18 gennemfører staben rekognoscering af stillinger ved St. Croix og Bouconville, da 18. I.D. formodes at blive indsat her. Ro langs fronten.

10. oktober:

Linjen skal trækkes tilbage til "Hunding" stillingen, og tilbagetrækningen ske om natterne frem til den 13. oktober. Fjenden følger kun forsigtigt efter, og beskydes overalt, hvor han viser sig. Rgts.-Stab går i kvarter i Pierreport nord for Notre-Dame-de-Lièsse, hvor den orienteres af staben ved Fuss-Art.Btt. 112.

11. oktober:

18. I.D. i løbet af natten afløst af 26 I.D. – Kl. 0800 bliver batterierne fordelt i Hunding-stillingen af Arko 18. Følgende fordeling indføres:

Undergruppe I = I./45, kommandostation i vestkant Ebouveau, 1., 2. og 8. Btt. vest og nord for Ebouveau, 7./FAR 91 øst for Machecourt

Undergruppe II = II./45, kommandostation i østkant Ebouveau, 4., 5. og 9. Btt. og 8./FAR 91 i rummet mellem Ebouveau, Machecourt og Bucy.

Undergruppe III = III./FAR 91, kommandostation vestkant Bucy, 3., 6., 7./45 og 9./FAR 91 i rummet vest for Bucy.

For nærkampgruppen (Rgts.-Stab 45) er Montigny udpeget som kommandostation.

Til støtte for infanteriet i fastholdelsen af "Dietrich"-stilling er foreløbig tildelt 8. og 9./FAR 91 og Stab III/45 som fremskudt gruppe i området nordvest for Notre-Dame-de-Lièsse.

Om formiddagen blev de nye stillinger rekognosceret. Indrykning skulle være gennemført inden kl. 18 den følgende dag. – Kl. 21 kom der befaling fra Arko 18, at alle befalinger var kaldt tilbage, og at alle stabe og batterier, der allerede var under forskydning fra Samoussy mod de nye stillinger, skulle standse. Der blev foreløbig gået i bivuaak:

Stab I med 1. og 2. Btt. og L.M.K. 753 i omegnen af Notre-Dame de Lièsse. Stab II med 4. og 5. Btt. og L.M.K. 1362 ved St.Suzanne Ferme øst for Lièsse. Alle øvrige stabe og batterier, samt kolonner bivuakerede nord og vest for Chivres. Stab III forskød til hvil i Montigny. 6. Btt. var med I.R. 31 i hvil i Ebouveau og Goudelancourt. Rgts.-Stab indrettede kommandostation i Machécourt.

Standings og formidlingen af befalinger var i den mørke nat noget vanskelig, men på grund af ordonnansrytternes dygtighed lykkedes det nogenlunde.

12. oktober:

Undergrupper og batterier går til beskyttelse af infanteriet i stilling bag ”Dietrich” stillingen i nærheden af Notre Dame de Lièsse og området ved Chivres og les Glaieuls Ferme. Understabe tildeles Ecoret Ferme og St. Anne.

Allerede under indrykning modtages befaling fra Division om, at Divisionen trækkes ud og afløses af 284 I.D. i dens stillinger. Divisionen skal i ilmarch slutte sig til 18. Armee, XXVI. A.K. – III./FAR 91 forbliver i Chivres. Derfor afgår kl. 15 alle stabe og batterier: Rgts.-Stab til Montigny, I. Afdeling samlet til Espérance Ferme (nord for Montigny), II. Afdeling samlet til St. Pierremont-Taynaux, III. Afdeling til Montigny, Ebouleau og Goudelancourt.

I disse kvarterer blev der overnattet. Om aftenen sætter det ind med kraftig regn, der gør vejene bundløse mange steder.

13. oktober:

Der formeres tre marchgrupper: Gruppe I = IR 85 og II. Afdeling. Gruppe II = FR 86 med I. Afdeling og Rgts-stab. Gruppe III = IR 31 med III. Afdeling.

Marchen begyndte kl. 0600. IR 85 var allerede om natten transporteret væk på lastbiler, og Stab II overtog kommandoen over Marchgruppe I. Grupperne marcherede med kort mellemrum, fra Montigny over Espérance Ferme, herfra nogle få kilometer af hovedvejen – Bosmont og videre over Tilly-Rogny, Lugny, Boharies til St. gobert, Nougery, Marfontaine. Her blev der indkvarteret for natten.

14. oktober:

Allerede ved midnat kom befaling til videremarch til Monceau-sur-Oise. 18. I.D. skal afløse 22. R.D. i afsnittet Aisonville, og her komme under kommando af XIV. R.K. FR 86 og IR 31 transporteres med lastbil, og førerne for de respektive artillerieheder overtog kommandoen over marchgruppen. Kl. 0800 starter marchen over Chevennes, Sains, Richeaumont, Colonsfay, Wiege og Faty til Monceau. På grund af overbelægning af denne by, underbringes dele af regimentet i Wiège, Faty, Romery, Malzy og Proisy, hvor kvartererne var meget fine. Marchgrupperne når deres kvarterer omkring kl. 14. For hestene havde det var to meget anstrengende dage.

Aisonville – Hannappes og tilbagegangs kampene

(15. oktober 1918 til 11. november 1918)

15. oktober:

Kl. 0100 kom befaling til videremarch og afløsning. Kl. 12 skal alle stabe, batterier og L.M.K. være ankommet til Hannappes. Marchgrupperne opløses. Kl. 7 begynder marchen over Monceau, Villers-les-Guise, Iron til Hannappes, hvor Regimentet ankommer omkring kl. 10, og hvorfra de sædvanlige forkommandoer sendes frem. Der skal afløses: I. Afdeling – III./Res.FA 22 i undergruppe Süd, II. Afdeling = II./Res. 22 i undergruppe Mitte, III. Afdeling = I./Res. 22 i Underafsnit Nord.

Afløsningen skal gennemføres i løbet af natten. Indtil da går batterier og kolonner i bivuak i nærheden af Hannappes.

Kl. 13 angriber franskmændene i den nye divisionszone, og 2., 4. og 5. Btt. trækkes sammen i beredskab sammen med infanteri regimenterne. Rgts.-Stab indretter kommandostation i et slusehus på kanalen ved Tupigny. Det fjendtlige angreb afvises.

I løbet af natten gennemføres afløsningen som befalet. De nye stillinger ligger i området Tupigny, Grand Thiolet, Grougis, Aisonville.

16. oktober:

Efter melding fra Arko 18 forventede Generalkommandoet om morgenen et større fjendtligt gennembruds-forsøg med kavaleri og kampvogne. Derfor befales det, alle endnu ikke den nat afløste delinger fra Regimentet skal opstilles på vejen mod Hannappes. Opstillingen skal være afsluttet kl. 0700.

Fjenden gik ikke til angreb, og derfor blev panserværns beredskabet ved Hannappes ophævet og delingerne frigivet til afløsning.

17. oktober:

I løbet af natten har anden delinger afløst. Opstillingen er nu som følger: Undergruppe Nord = Stab III./45 med kommandostation i Thiolet Ferme, 6. Btt. øst for Grougis, 7. Btt. øst for Grand-Thiolet, halvdelen af 8. Batterie som panserværn i den nordlige udgang af Grand-Thiolet, 5. Btt. øst for Grougis, halvdelen af 8./FAR 28 i sydlige kant af Petit-Beriy, 4./FAR 28 øst for Grand-Thiolet.

Undergruppe Mitte = Stab II/45 på bakken ca. 1 km øst for Grougis, 1. Btt. mellem Grougis og Grand-Thiolet, 4. Btt. øst for Grougis, 7/FAR 28 i nord kant Aisonville, halvdel af 8/28 i nordkant Aisonville, 1/Fuss.Art. 111 to km øst for Grougis.

Undergruppe Süd = Stab I/45 i Grand-Verly, 2. Btt. to km øst for Aisonville, 3. Btt. i midten mellem Grougis og Grand-Verly, 9. Btt. en km vest for Grand-Verly, 2/FussArt. 111 en km længere vest for Grand-Verly, halvdel 9/FAR 28 i nord udkant af Tupigny, halvdel 9./FAR 28 som panserværn i Aisonville, halvdel 8/45 som panserværn ved vejen Hannappes – Petit-Verly.

Da man igen regner med et fjendtligt angreb, opretholdes om natten en kraftig forstyrrelsesild. Også er fjenden er meget livlig med sit artilleri, og holder især landsbyerne umiddelbart bag fronten under ild – Kl. 6 indsættes kraftig fjendtlig ild over den forreste linje ved venstre nabo-division (6. bayr. I.D.) og langs egen zone, hvorfor vores artilleri overgår til beskyttelsesild. Kl. 0620 stiger de første røde kugler til himmels ved Gruppe Syd. Fjenden angriber i to bølger syd for vejen Aisonville – Geboucourt, men standses af IR 31. – Omkring en time senere følger endnu et angreb, der nord den nordlige og nordvestlige kant af Grougis. IR 85 og IR 31 har kunnet fastholde deres afsnit.

Ved højre nabo, 81 R.D. og nord herfor ved 5. R.D., er fjenden brudt igennem og trængt frem til vejen Grougis, Thiolet, Petit-Verly. Petit-Verly og Grand- og Petit-Thiolet er faldet. Herved blev højre fløj af FR 86 kraftigt truet, og måtte derfor trække linjen tilsvarende tilbage. I./FR 86 angribes i ryggen og bliver for største del taget til fange. – Kl. 1125 bliver der meldt om 6 kampvogne ved banegården i Grouis, der nedkæmpes af 7/FAR 28 og 4. og 9./45.

I løbet af formiddagen generobres Grand- og Petit-Thiolet. På ordre fra Division trækkes I.R. 85 tilbage til en ny linje ved banegården i vestkanten af Aisonville. Panserværnsdelinger fra 8./45 og 9./28 går tabt efter at de har skudt lige til det sidste og herefter ødelagt deres pjecer. Mandskabet fra 8. Btt. går med Lt.d.R. Mähliis til 6. Btt.

6. og 4. Btt. havde virket ganske fremragende og standset angrebet langs vejen Grand- og Petit-Verly, hvor de direkte på 3-400 meter beskød fjenden.

Hulvejen mellem Thiolet og Petit-Verly var kraftigt besat af M.G. og måtte hele dagen holdes under ild. Fjenden angreb ikke en anden gang. Det fjendtlige artilleri blev væsentlig roligere, og bliver kun liggende over terrænet som en ringe forstyrrelsesild. – Eget artilleri skød med direkte observation overalt, hvor det var nødvendigt. Anden deling fra 8. Btt, der lå i beredskab, blev som enkelt pjecer trukket ind som panserværn ved vejen Hannappes – Sanière Ferme og øst for Højde 183 ved sydsiden af Hannappes. 8./FAR 28 flankerbatterier var nået tilbage, og var placeret ved vejgaflen øst for Hannappes.

Om eftermiddagen gennemførte 22 Res.Div et modangreb mellem Gr. og Pt.-Thiolet opnår ingen resultat. Yderligere modangreb var planlagt til næste dag.

På ordre fra Arko 18 skal batterierne under Gruppe Nord og Mitte trækkes tilbage til området ved Tupigny og Grand-Verly. Denne ordre trækkes imidlertid tilbage kort efter mørkefald på grund af de planlagte angreb.

Oberlt.d.R. Ebsen blev om morgenen i sin nye stilling i nærheden af Tupigny hårdt såret.

18. oktober:

Kl. 0130 meddeler Arko 18, at det planlagte angreb var afløst, og at de oprindelige befalede stillingsskifte med Gruppe Nord og Mitte, skulle gennemføres. Ved dagry skulle en 1. deling fra 7., 6 og 1. Btt og 1 Del 4./FAR 28, 3 pjecer fra 4. Btt., 1 pjece fra 5. Btt. og 2 pjecer fra 1/FussArt. 111 trækkes tilbage. Alle Kolonner og prodser blev sat i bevægelse for rettidigt at være fremme i stillingerne og her læsse ammunitionen. De nye stillinger kunne naturligt først efter dagry rekonstrueres. Efter at al ammunition var bjærget, skulle også de sidste pjecer bringes tilbage. 6 batterier fra Res.FA 22 tildeles Regimentet til dækning af stillingsskiftet fra stillinger nord for Grand-Verly – Da telefonlinjer er ødelagt som følge af den kraftige fjendtlige artilleriild, må alle befalinger overbringes med ordonnans-ryttere. Som resultat nåede befalingerne først grupperne omkring kl. 0400, hvorfor det er blevet for sent. Batterierne står ved dagry alle stadig i deres oprindelige stillinger. 4. og 5./45 og 4/Fuss.28 rykker ud i løbet af formiddagen til deres nye stillinger.

Kl. 0600 begyndte en kraftig fjendtlig artilleriild over vore linjer. Der fulgte et angreb med tyngde mod vores højre nabo, hvor fjenden opnåede væsentlige resultater. 18. I.D. front fastholdes med undtagelse af Aisonville, der går tabt. – Yderligere opnåede fjenden ikke. – Lt.d.R. Schmock skyder med sin deling fra 8. Btt. ved Hannappes to fjendtlige kampvogne i stykker.

Kl. 11 modtages befaling fra Artko 18 om, at alt artilleri uden hensyntagen til situationen, øjeblikkeligt skulle falde tilbage til østsiden af kanalen, da situationen til højre var meget usikker, og man derfor måtte regne med en oprulning fra højre. Forreste linje bliver nu kanalen. Inden kl. 15 skal alt være trukket ud. 6./Res.FA 22 bliver anden bølge og står i området øst og sydøst for le Ratencourt, Malines Ferme, Ferme de Pavillon og Ribaufontaine.

Tilbagetrækningen lykkedes på trods af enorme vanskeligheder med undtagelse af 6. Batt., der måtte efterlade dens pjecer, da prodserne ikke længere kunne nå frem. Batteriet var placeret omkring 200 meter bag forreste linje. Lt. Braasch havde med sit personel trukket tre pjecer tilbage til en hulvej bag batteriet, og lod den fjerde støtte under dette arbejde. Denne sidste kunne ikke reddes. På trods af dette opofrende arbejde måtte alle fire pjecer imidlertid efterlades til fjenden, da som sagt, prodserne ikke kunne nå frem i tide. En pjece fra panserværnsdelingen fra 9/FAR 28 måtte efterlades med dens prodse, da begge trækheste blev slået ihjel på vej ud, og fjenden var under storm.

Som det begyndte at blive mørkt havde alle batterier rekognosceret og indtaget deres nye stillinger. Som ukampdygtige rykkede 9/FAR 28 og 6. Btt. i bivak i nærheden af la Neuville.

Som det blev mørkt faldt Wachtmeister Pöhls fra 6. Batt. under et ildoverfald.

Nærkampgruppens kommandostation blev opslået i Petit Faucommè nordvest for Esquéhéries. Batteriernes stillinger lå i rummet Iron – Jerusalem Ferme, hovedvejen, Etreux, Neuville. Fjenden opretholdt en livlig forstyrrelsesild over veje og landsbyer under tilbagetrækningen. Tabene forblev lykkeligvis få. Om aftenen lå Neuville under kraftig beskydning. Natten forløb forholdsvis rolig.

19. oktober:

På grund af dårligt vejr var der kun ringe artilleriaktivitet fra begge sider. Modstanderen er langsomt fulgt efter til kanalen. Det fjendtlige artilleri lagde forstyrrelsesild over bagterrænet, især Neuville. På grund af mangel på heste reduceres Regimentets skydende batterier til tre pjecer og 4 ammunitionsvogne. Derved frigjordes pjecerne, så 6. Batt. igen kunne udrustes med tre pjecer og dermed igen kunne gå i stilling.

Der blev også igen gennemført en nyorganisering af artilleriet, hvorfor også der skulle gennemføres ny organisering af støtteskydninger, indskydninger m.m.

Under indsættelsen ved Hannappes havde Regimentet følgende tab: 1 officer hårdt såret, 2 døde og 27 mand såret, hvilket ved den allerede i forvejen stærkt reducerede personelstyrke og den generelle sygdomssituation, var meget alvorlig. Der var ikke tilgængelig erstatningspersonel siden Tournai.

20. oktober:

Artilleriaktivitet fra begge sider ringe. 7., 8. og 9./FAR 28 trækkes ud i løbet af natten uden afløsning. Her ved sker der igen en ny inddeling o.s.v.

21. oktober:

Dagen forløber rolig. FR 86 er trukket ud i løbet af natten, hvorefter Divisions-afsnittet kun består af to regimenter. Den nordlige begrænsning er sydkanten af Hannappes, Punkt 43 [143?] på hovedvejen, sydkant Neuville og Pré-Cailloux.

Vejret er meget dårligt med megen regn.

22. oktober:

Kl. 9 overtager 9. I.D. det tidligere FR 86 afsnit. – 5. og 6. Btt. og 4./FAR 28 sendes i 1-2 dages hvil i prodsernes kvarter, for igen at blive indsat så snart FR 86 igen rykker ind i Divisionens venstre afsnit. Til denne situation rekognosceres for nye stillinger. – 4. Btt. foretager stillingsskifte med en deling til stik nord for Iron, da den hidtidige stilling lå under observation. – 7. Btt. bliver delingsvis K.T.K-batterier ved I.R. 85 og I.R. 31, og går i stilling med en deling i nærheden af Jerusalem Ferme og en deling i nærheden af la Maison Rouge. – 8. Btt. gennemfører også stillingsskifte med tre pjecer, ligeledes til nærheden af Jerusalem Ferme. – Nærkampgruppen (Rgts.-Stab) forlægger kommandostation til Sarois, en lille klynge huse i nærheden af Esquéhéries. Prodser, træ og L.M.R. går i kvarter i og omkring Marlempreche øst for Nouvion. Adgangsvejene til batteristillingerne er rigeligt lange. – 1. og 2./Fuss.Art. 111 overgår til 9 I.D. – III./Res. 22 trækkes ud uden erstatning.

Nat og dagen forløber meget rolig. Fjenden lægger kun ringe forstyrrelsesild over bagterrænet, mens egen forstyrrelsesild lægges over de forladte landsbyer Hannappes, Tupigny o.s.v. Fjenden er trængt frem til kanalen. Vejret er meget uegnet til artilleri aktiviteter.

23. oktober:

FR 86 skal afløse i den kommende nat. Som følge heraf måtte batterierne i hvil allerede gå i stilling i løbet af dagen, med 5. Btt. langs vejen Iron – Villers-les-Guise i nærheden af Højde 152, 6. Btt. langs samme vej om-

kring 1 km nord for 5. Btt.; 4./FAR 28 på skråningen omkring 1 km øst for Iron lige nord for vejen Iron-Lavaqueresse. III. Afdeling indrettede kommandostation i den sydlige kant af Iron.

Division-grænsen går nu fra kanalbroen på vejen Lesquielles – Grandveriy til snitpunktet mellem den gamle grænse og vejen Iron-Lavaqueresse og herfra langs den gamle grænse.

Fra kl. 0130 lå en meget kraftig artilleriild over gravene omkring 1½ Divisions-bredde til højre, stigende til trommeild. Vore batterier støttede højre nabo-division – 9. I.D. – som havde afløst 81 I.D. Et angreb fulgte ikke, og ilden indstillet efter ca. 1 time. Resten af dagen kun ringe artilleriaktivitet fra begge sider. Eget artilleri kommer dårligt til virkning på grund af de kontinuerlige stillingsskifte, nyindretning af stillinger, indskydning af nye spærreskydninger o.s.v. Mandskab og heste er meget overanstrengte, så deres indsats kun sker under opbydelse af alle kræfter og alle gode intentioner. De fleste batterier består kun af 10-15 mand inklusiv kanonkommandører og signalfolk, mens den normale besætning i en ildstilling burde være 54 mand, hvorfra omkring 10 mand afgår til observationstjeneste. Da infanteriet på samme måde er stærkt nedslidt, procentvis endda endnu mere end artilleriet, er artilleriet ny Divisionernes rygrad.

Af disse tal må det være klart for enhver, hvor meget det enkelte batteri kunne yde. Sammenholdt med den ikke første klasses forplejning må indsatsen i disse dage vurderes endnu højere.

Modstanderen forholdt sig rolig, formodentlig for ikke at blive forstyrret i forberedelserne til yderligere handling.

24. oktober:

Kampaktivitet ringe, men på grund af de fine efterårsvejr er aktiviteten i luften desto kraftigere. 4. Btt. er rykket tilbage i en helt ny stilling. 8. Btt. må lave stillingsskifte med en deling i et levende hegn stik nord for Iron, da den gamle lå under fjendtlige observation. Om aftenen skydning med ”Gul-Kors” gasgranater mod skoven ved Audigny. – Om formiddagen falder Oblt. Klotz, fører for 5. Batt. under indskydning på skråningen vest for Hannappes. Hans ledsager, Lt..R. Bey, såres let.

25. oktober:

Modstanderen var allerede trængt over Kanalen ved venstre nabo-division og etableret et mindre brohoved på østsiden. Dette skulle nedkæmpes i løbet af natten, hvortil vore batterier skulle skyde støtteild på forskellige punkter. – Tre haubiser-batterier skulle samtidig skyde gas mod skoven ved Audigny. – 8. Btt. har også trukket sin anden deling tilbage til den nye stilling. – 5. Btt. laver stillingsskifte med en deling til skråningen nord for Beno Ferme, for at opnå større rækkevidde. – II./Res. 32 batterier har ligeledes indtaget nye stillinger i vestkanten af Iron. – Det fjendtlige artilleri forholder sig denne dag rolig, eller ikke af infanteriet er der meget at se. Vores artilleri skyder kontinuerlig forstyrrelsesild mod adgangsveje og landsbyer. Ind i mellem skydes sammensatte ildoverfald mod opmarchområderne. – Fra kl. 23 skyder haubiser-batterierne igen gas mod lavningen vest for Tupigny. Fjenden er om natten også livlig, og beskyder især le Nouvion og Mariamperche. – 1. og 2./Res.22 og 2./43 er trukket ud, hvorimod II./Res.FAR 32 er trukket til som dækning og indtager de forladte stillinger.

26. oktober:

Artilleriet har natten igennem lagt en kraftig forstyrrelsesild på adgangsveje og sænkninger, blandet med ildoverfald på bakkerne mellem Hannappes og Tupigny. Ammunitionsforbruget er omkring 4-500 skud pr. batteri, foruden gasammunition.

Prodser og træn må hver nat køre ammunition o.s.v. i forbindelse med stillingsskifte, og afhente ammunition fra fjerntliggende depoter eller jernbanestationer.

Fjenden forholder sig rolig, også om dagen.

2. Deling fra 5. Btt. er trukket tilbage til en ny stilling. For vores artilleri må også denne dag gennemføres de nødvendige skydninger.

Situationen ved det sydligt tilstødende korps gjorde det nødvendigt også at lægge venstre fløj af XXVI. A.K. tilbage til ”Herman II” stillingen. Forskydningen blev gennemført den kommende nat. 18. I.D. front blev ikke berørt heraf. Til venstre trak 6 bayr. I.D. ved midnatstid dens hovedmodstandslinje tilbage over Oise. Herved blev venstre divisionsgrænse forskudt, og forløber herefter fra det tidligere skæringspunkt med hovedmodstandslinjen til skæringspunktet med den hidtidige grænse med vejen Iron – Villers-Guise.

Som resultat af denne forskydning måtte batterierne fra II./Res.32 og 6. og 8./45 igen skifte stilling. 4. og 5./Res 32 og 8./45 går tilbage til området ved Wallines Ferme og Pavillon Ferme, mens 6./Res.32 og 6./45 til nord for Petit Dorengt. Forskydningen skete delingsvis i løbet af natten. Også for de øvrige batterier blev der rekonosceret for nye stillinger længere tilbage.

27. oktober:

I løbet af natten var der fra begge sider en livlig forstyrrelsesild mod forreste linje og adgangsveje. Eget artilleri skød uregelmæssigt som ildoverfald virkningsskydning mod beredskabsområder.

Om eftermiddagen blev Oblt. Klotz og Oblt.d.R. Ebsen, som den 26. oktober var død af sine sår, begravet. Under stor højtidelighed blev begge disse dygtige batteriførere bisat på kirkegården i Floyon.

Kl. 17 angreb modstanderen uden ildforberedelse IR 31 og FR 86 afsnit. Ved IR 31 og til højre og midten af FR 86 blev angrebet afvist. Ved venstre fløjkompani af FR 86 og det tilstødende kompagni af bayr. I.R. 6 fik fjenden fodfæste på den østlige side af kanalen. Et modangreb ved middagstid (?) opnåede ikke de ønskede resultater.

28. oktober:

Der planlægges et modangreb med FR 86 og bayr. IR 6 til kl. 0630. Under dette skulle batterierne holde østkanten af Grand-Verly under ild. Det lykkedes et fremstød allerede kl. 0600 igen at rense den østlige kanalbred og herunder tage 21 fanger og erobre et M.G.

Kl. 0630 indsætter fjenden et angreb, der dog totalt afvises af infanteri og artilleri, og igen koster fjenden fanger.

Kommandøren for FR 86 udtaler sin personlige tak for den fremragende støtte fra artilleriet. Navnlig havde den øjeblikkelige virkningsskydning efter indsættelsen af den fjendtlige trommeild, iværksat uden anmodning, taget kraften ud af det fjendtlige angreb. Dagen forløb herefter uden større hændelser. Begge sider skyder de sædvanlige forstyrrelsesild mod for- og bagterræn. 1. og 2. Btt. gennemfører en mindre skydning mod sænkningen ved Hannappes.

29. oktober:

9. Batterie laver stillingsskifte med delingen ved Iron længere mod syd, da den hidtidige stilling ligger under kraftig beskydning. Vejret er godt og der er en meget livlig aktivitet i luften. Artilleriet er rimelig rolig.

30. oktober:

Kl. 0630 starter efter en rolig nat kraftig trommeild mod venstre og den mod syd tilstødende division. I eget afsnit hersker ro. Batterierne skyder flere lag (et lag er 32 skud) virkningsskydning og støtteskydninger til venstre nabo. Også resten af dagen ligger kraftig artilleriild over venstre nabo-division, hvorimod der langs 6 bayr. I.D. og 18. I.D. hersker ro, så batterierne får tid til at indskyde deres nye skydekort. Mod syd havde fjenden angrebet med stærk kampvognsstøtte. Det franske infanteri angriber ikke længere uden kampvogne. – De gik selvfølgelig igen tilbage, da kampvognene blev tvunget til at vende om. – Angrebet mislykkedes. – Kl. 0200 blev der med alle batterier, udtagen 6. og 8. Btt., gennemført en skydning med ”Gul-kors” gasgranater mod sænkningerne vest for Tupigny. Hvert batteri skød gennemsnitlig 500 gasgranater.

31. oktober – 3. november:

Undtagelsesvis rolige dage. På grund af det dårlige vejr måtte batterierne indskrænke sig til forstyrrelsesild mod kendte punkter. En overvågning af det fjendtlige område er ikke mulig. Ammunition til felthaubiser spæres.

Den 2. november afløses Rgts-stab af stab/Res.FA 32 og går i kvarter i Fontenelle, omkring 5 km øst for le Nouvion.

Der skal træffes forberedelser til at nedlægge et batteri ved hver afdeling og fordele det på de øvrige batterier, og derigennem fastholde mandskabs-, heste og ammunitionsbestanden i de resterende batterier. Denne forholdsregel blev dog ikke gennemført, da der de kommende dage ikke blev tid hertil. Mellem kl. 2030 og 2300 lagde franskmændene gas over vore batteristillinger mellem Jerusalem Ferme og Iron.

4. november:

Stabene rekognoscerer for nye stillinger i området ved Sarois og Pavillon Ferme. – Fjenden iværksætter tidligt på morgenen et kraftigt angreb mod Neuville, og har på grund af det disede vejr stor succes. Trommeilden var begyndt kl. 0500, meget hurtigt fulgt af infanteriangreb – Kl. 0930 var fjenden ved højre nabo, 9. I.D. ved Hannappes og Etreux trængt over kanalen og stod kl. 1030 i vestkanten af Neuville. – 2. Btt. måtte sprænge dens pjecer – Ammunitionssituationen bliver alvorlig – Kl. 12 går infanteriet tilbage til artilleri-beskyttelseslinjen. Et modangreb med 6. bayr. I.D. og IR 85 generobrer igen Neuville. – Infanteriregimenternes kampstyrke tilsvaret efterhånden kun et førkrigs kompagni – 1., 3., 7 og 1. deling fra 9. Batterie går tabt. 1. Btt. pjecer stod temmelig spredt fordelt i et levende hegn. Under dække af tågen havde fjenden først erobret pjecen på højre fløj og ville tage besætningen til fange, hvorunder han ikke undlod fuldstændig at udplyndre dem. På kommandoen fra batteriføreren, Lt.d.R. Klöpzig: ”Fat Gevær!” lod franskmændene imidlertid alt ligge og flygtede, så mandskabet igen

kom fri. På grund af fjendens kraftige angreb kunne stillingen imidlertid ikke holdes, og Lt.d.R. Klöpzig trak sig med sine omkring 12 mand og begge M.G. ca. 1 km tilbage, hvorfra han resten af dagen forhindrede fjenden i at trænge længere frem. Dermed havde han ydet Divisionen en uvurderlig tjeneste, da infanteriet med dens ringe styrker naturligvis ikke kunne besætte hele linjen, og yderligere havde haft store tab også i fanger.

Lt.d.R. Schramm fastholdt med sin deling i udkanten af Iron ligeledes tappert ud, og beskød fjenden på nærmeste hold, hvorved også han væsentligt bidrog til at begrænse fjendens resultater.

Kampen bølgede frem og tilbage hele dagen og ind i aftentimerne. Ved starten på trommeilden var prodser trukket frem i nærheden af batteristillingerne, men kunne ulykkeligvis ikke nå frem i tide til at redde pjecerne.

Wachtmeister Moll fra 1. Batt. faldt i nærheden af Pavillon Ferme på grund af et fjendtligt ildoverfald. Med ham forsvandt en af de bedste.

4. november:

Denne dag kan vel betegnes som Divisionens sidste store kampdag. Hvad der fulgte, kan egentlig kun betegnes som tilbagetogs fægtninger.

På dette sted ønsker jeg særligt at nævne den opofrende indsats fra Assistenz-Artz Seiler.

Det har formentlig for kommandøren af Regimentet været meget svært, at han i disse dage ikke i kommando over Regimentet. Alligevel var han hele dagen i nærheden af sine batterier, hvis indsats han hele tiden fulgte med varme i hjertet.

5. november:

Kl. 10 overtager staben igen føringen af nærkampgruppen ved Marlemperche Ferme syd for le Nouvion. Modstanderen havde ikke gentaget sit angreb, så batterierne uden problemer kunne trækkes tilbage til Esquéhéries-stillingen. Det var desværre ikke muligt at bjærge de pjecer, der dagen i forvejen var faldet i fjendens hænder.

I løbet af dagen var der ingen nævneværdige handlinger. Fjenden fulgte kun tøvende efter. Der resterende artilleri skød i løbet af dagen forstyrrelsesild på adgangsveje og vigtige terrænpunkter for at forhindre fjendens fremrykning og give det udmattede infanteri mulighed for at trække vejret.

Kraftige fjendtlige angreb mod fronten af II. og XVIII. Armee tvang disse til i løbet af natten til den 6. november at falde tilbage til den bagved liggende A-stilling.

6. november:

I løbet af natten fulgte tilbagetrækningen til A-stillingen (Fontenelle – Chevireuil). Gruppehederne blev opløst, og batterierne samlet indsat under deres afdelinger. 7. og 9. Btt. havde igen modtaget pjecer. 7. Btt. byttede deres intakte pjecer med ubrugbare fra 8. og 9. Btt, og var derfor ikke anvendelig. Den blev foreløbig underlagt I. afdeling, der går i kvarter ved Fourmanoir syd for Avesnes. – Rgts.-kommandostation er i Fourmanoir. – II. Afdelings stillinger lå i omegnen af Mont Orgeuille og Chevireuil vest for Stroeungt, III. Afdeling i omegnen af Floyon.

Modstanderen forfølger tilsyneladende ikke eller kun tøvende, hvorfor der ikke er føling. Batterierne begynder derfor ikke at skyde.

Tabene siden den 4. november er: 2 officerer lettere såret, 2 A.B. officerer savnet (faldt i fangenskab sammen med infanteriet), 1 Wachtmeister død, 14 underofficerer og mandskab såret, 27 mand savnet, 18 heste døde og 4 såret.

Den 4. november havde på den måde igen tæret kraftigt på Regimentets kræfter.

I løbet af eftermiddagen tilgik befaling til yderligere tilbagetrækning af Divisionen til B-stillingen. Kl. 18 gennemførte II. og kl. 19 III. Afdeling stillingsskifte, II. Afdeling til omegnen af Routeleux (på hovedvejen syd for Avesnes), III. Afdeling længere øst herfor. – II./Res.FA 32, som taktisk var underlagt Regimentet, var placeret i området Routeleux – Quesne – Manche Ferme. Rgts.-Stab var kvarteret i la Rouflette Ferme på vejen Flauumont – Felleries. Stillingsskiftet gik glat. I. Afdeling fik kvarter i Sars-Potteries. Natten forløb uden forstyrrelser.

7. november:

Omkring kl. 10 meddelte 36. Inf.Bde, at en stærk fjendtlig patrulje var trængt igennem på højre nabo-Division (I.D.79) og opholdt sig i området ved la Folie. Denne patrulje havde under dække af en tæt tåge overraskende angrebet K.T.K. 86 og fordrevet denne, og trængt frem til det umiddelbart vest herfor stående 4. Batterie. Som følge af beskydning af fjernmål og det tågede vejr, havde batteriet for sent erkendt patruljen, og havde ikke længere kunnet forsvare sig. Batteriet måtte derfor overlades til fjenden, men blev imidlertid efter en time igen erobret, efter at Hptm.d.R. Dietrich (fører for III. Afdeling) havde samlet forsprængte i nærheden af sin kommandostation ved Quesne-Manche Ferme, og med dem angrebet. Den sidste pjece, der om formiddagen ikke

havde kunnet bjærges, da alle heste med undtagelse af fire, var sat ud af spillet, blev hentet ud i løbet af natten. 4. Btt. træn under føring af en wachmeister havde været på vej med ammunition, men blev undervejs i tågen fanget af englænderne.

Den forreste linje gik nu langs hovedvejen, og sprang nogle steder et stykke mod øst. Som følge heraf var en tilbagetrækning af II. og III. Afdelings batterier en nødvendighed. 4., 5. og 9. Batterie kom i stilling i den nordlige udkant af Zores, 6. Batt. i en have ved Fourmanoir, 8. Btt. ved vejen Avesnes – Sains. II./Res.32 batterier kunne forblive i deres stillinger – I løbet af eftermiddagen blev 5. Btt. på ordre fra Arko udtaget som mobil reserve med placering ved le Vert Buisson Ferme, men kunne først udfører denne befaling næste morgen, da befalingen på grund af stillingsskiftet ikke var nået igennem.

Fjenden havde i disse dage hovedsageligt opmærksomheden rettet mod vejen Avesnes – Sains og Avesnes – Flammont, samt la Roufflette Ferme og landsbyerne Flaumont, Avesnes, Semeries og Flemeries. Natten forløb relativt roligt.

8. november:

Mellem kl. 9 og 10 blev der rettet en kraftig artilleri- og M.G.-ild lige nord for Avesnes. Modstanderen havde indtaget Semousies. Dermed truede en omringelse af højre flanke. Divisionens front måtte derfor trækkes tilbage til en mellemstilling, hvis hovedmodstandslinje gik fra østkant Flaumont til østkant Zoreés. II. og III. Afdelings batterier foretog stillingsskifte til området Flaumont – Semeries – la Tourette Ferme. II./Res.32 forblev i første omgang i stilling med ordre til først at vige, når det fjendtlige pres fra venstre blev for kraftigt. – Rgts-kommandostation blev forlagt til Felleries, da den som hidtil følger staben ved 36. Inf.Bde.

For den kommende nat var befalet yderligere tilbagetrækning til C-stillingen, som generelt forløb langs vestkanten af Confolre til vestkanten af Gradieu. Divisionens artilleri (uden II/FussFA 28) begyndte kl. 17 forskydningen sammen med batterier, der stod længere mod øst. De formerede efter befaling fra Arko 18 langs marchvejen, og kom under stadig kommando af Major Freih. v. Türckheim. 5. Batt. blev stillet til disposition for føreren af bagtroppen. – Den sidste del af artilleriets marchkolonne krydsede kl. 1830 vestkanten af Felleries mod øst og marcherede som en styrke indtil den havde nået udkanten af Champs des Eiysees (2 km nord for Solre le Chateau). 6. Btt. blev på den store vej Cense-à-Longe – Solre-le-Chateau stående ved banegården i Solre, for herfra at kunne gribe ind mod et eventuelt overraskende fjendtligt angreb. Man var beredt på, at fjendtligt kavaleri ville støde efter. Divisionens samlede artilleri hvilede tæt sammensluttet på vejen indtil næste morgen.

9. november:

Kl. 0645 skete afmarch uden problemer. Om eftermiddagen den forrige dag havde batterierne skud livlig forstyrrelsesild over vejnettet. Fjenden skød næsten ikke.

Under bombeangreb var ved middagstid ved 5. Btt. Vizewachmeister Körner dræbt og 4 mand såret. – De sidste døde og sårede ved Regimentet.

Den fortsatte march gik over Hestrud, Cousolre til den belgiske by Leugnies. I nærheden af denne landsby gik batterierne i stilling. Rgts.-Stab placeredes ved Ferme des Palisardes (nord for Beaumont). Indrykning i de nye stillinger skete omkring kl. 11. I. Afdeling var i mellemtiden gået i kvarter i les Bois ved Estree. Fjenden er ikke fulgt efter, så alt gennemføres uden episoder.

Heller ikke i løbet af dagen dukker fjenden op, først hen mod aften bliver der meldt om kavaleri patruljer i den østlige del af Hestrud samme med infanteri kolonner, som beskydes af 4. Batterie og spredes. Om natten herskede ro. Fjendtlige fly følger meget opmærksomt tilbagetrækningen.

10. november:

Alt roligt om formiddagen. Om eftermiddagen blev fjendtlige troppe ansamlinger ved Hestrud lagt under ild fra det samlede artilleri. 6. Batt. bringer et fjendtligt batteri ved Hestrud til tavshed. Hele natten holder alle batterier forstyrrelsesild mod vejene Hestrud – Ecle og Hestrud – Colsolre. Derudover hersker ro. I. Afdeling rykker til Malonne ved Namur.

11. november:

Kl. 0700 rykker et forkommando af sted til ”D”-stillingen og kl. 0930 kom befalingen, at fjendtlighederne skulle indstilles kl. 12 middag. Vore batterier holdt sig punktlig til denne aftale, mens fjenden også skød heftigt efter dette tidspunkt.

Tanken om, at krigen nu var slut, virkede i første omgang mærkelig. Alle var efter de umenneskelige anstrengelser de sidste uger og navnlig tilbagerykningen siden den 4. november, fuldstændig udmattede og brugte. Der kom ingen nyheder fra Tyskland, så det fulde omfang af katastrofen endnu ikke kunne mærkes, og ingen kunne forestille sig rækkevidden af våbenstilstanden.

Først den næste dag dukkede de sædvanlige rygter op. Delvist var disse vel antageligt falske rygter sat i om-løb hjemmefra.

Foreløbig blev alle stående i de hidtidige stillinger, og først den følgende dag blev tilbagerykningen efter be-tingelserne i våbenstilstanden påbegyndt.

Regimentets samlede tab under krigen havde beløbet sig til: 23 officerer døde og 92 sårede. 303 underoffice- rer og mænd døde, 1.007 såret. Tabet af heste lader sig desværre ikke længere med sikkerhed beregne.

Tilbagemarch

12. november:

Stillingerne rømmes, og Regimentet trukket sammen i nærheden af la Queu syd for Charleroi, hvor der om-kring kl. 1600 blev indkvarteret.

13. november:

Divisionen var i samlede marchkolonner marcheret til Vitrival, hvor den i omegnen gik i kvarter. – I. Afde-ling lå endnu i Malonne. – Til den fortsatte march blev Divisionen opdelt i fire marchgrupper:

1. Stabsmarchgruppe: Div.-Stab, Stab 36 Inf.Bde. (den officerer), Stab FAR 45, Stab Res.FA 32, Fernsp.Abt. 18 og egne kolonner.
2. Marchgruppe Drigalski: FR 86, II. og III./FAR 45.
3. Marchgruppe Enckevort: IR 85 med flere.
4. Marchgruppe Wasserfall: IR 31 og I./FAR 45 med flere.

I disse grupper blev marchen gennemført til afslutningen. Efterfølgende angives ruten for Stabsruppen. De øvrige marchgrupper passerede i det væsentlige samme byer, og lå i kvarter i nærheden af de angivne lokaliteter.

14. november:

Hviledag

15. november:

March over la Fosse, Gonoy, Bois de Villers, Profondeville, Lustin, Maillen til Sart-Bernard (sydøst for Na-mur). Regimentet afgiver 6 feltpjecer og 7 lette felthaubitser til overdragelse til Frankrig i Bois de Villers.

16. november:

March over Sorrine-la Longue, Gesves, Sorré, Flostoy til Montegnet. Ved det klare frostvejr var vejene, hvor der var tæt trafik, meget glatte og på steder meget stejle.

17. november:

March over Haverlange, Verlée, Fontenoy, Odet til Borsu.

18. november:

March over Bassinnes, Bonsin, Ocquier til Tohogne.

19. november:

Hviledag

20. november:

March over Bomal, Villers-St.Gertrude, Jehonheid, Werbomont til Basse-Bodeux.

21. november:

March over Stavelot, Lobometz, Beaumont til Recht (syd for Malmedy)

Kl. 1230 blev grænsen til Tyskland overskredet mellem Beaumont og Recht (syd for Malmedy). Indryknin-gen i det tyske hjemland skete over en smal bro i skoven – med en væsentlig anden følelse, end grænseovergan-gen i modsat retning 1914!

Modtagelsen af befolkningen i de første tyske kvarterer var overordentlig hjertelig og velgørende. – Jeg må i øvrigt nævne, at også den belgiske befolkning under tilbagemarchen forholdt sig meget tilbageholdende og or-dentlig. Forplejningen var gennemgående meget fin og rigelig. I begyndelsen leverede de nedlagte proviant-depoter store mængder forplejning, ofte mere end vognene kunne medtage. Hver formation havde desuden med-taget nogle stykker levende kvæg, som man alt efter behov kunne slagte.

22. november:

March over Born, Deidenberg, Mirfeld, Büllingen til Honsfeld.

23. november:

March over Gross-Buchholz, Losheimer Graben, Neuohof til Rescheid og Minen "Wohlfahrt" (1 km syd herfor).

24. november:

March over Schönbach, Reiffenscheid, Listig, Kreckelkirch, Marmagen til Nettersheim.

25. november:

Hviledag

26. november:

March over Zingsheim, Harzheim, Röthen, Münstereiffel, Iversheim, Arloff, Kirspenich, Niederkastenholz til Flamersheim. Vejret var gråt og regnfuldt.

27. november:

Hviledag

28. november:

March over Palmersheim, Obendorf, Essig, Oberdrees, Peppenhofen til Morenhoven.

29. november:

March over Flerzheim, Lüstelberg, Bahnhof Kattenforst. Gennem skoven mod sydøst og herfra ad hovedvejen mod Röttgen, Ippenhove, Morenhoven, Poppelsdorf til Bonn.

30. november:

Kl. 11 blev Rhinen krydset ved Bonn. Ved Rhinbroen bliver der marcheret forbi H.Exzellens Generalleutnant Frhr. von Watten, kommanderende general for XXVI A.K., som divisionen under tilbagemarchen havde været underlagt, en episode, der ikke gav et opmuntrende militært indtryk, da de smalle gader i Bonn umiddelbart før broen ikke muliggjorde en adskillelse af kolonner og køretøjer. Musikkorpset gjorde desuden de fleste heste sky. Ved Bonn skulle alle fra Alsace-Lorraine, embedsmænd og soldater, hjemmehørende på venstre side af Rhinen, hjemsendes.

Marchen blev herefter fortsat over Beuel, Pützchen, Oberholtorf, Bixel, Stieldorf, Rauschendorf til Virlichshoven.

1. december:

March over Stieldorf, Olenhoven, Oberpleis, Sand, Willmeroth, Endenbach, Bucholz, Oberschied, Wendt, Fernegierschied, Stüchterscheid til Bach.

Denne march var særlig udmattende, da det hele tiden gik op og ned ad bjergene.

2. december:

March over Happach, Eitorf, Alzenbach, Stromberg, Herschen, Hoppengarten til Dattenfeld.

3. december:

March over Waldbröhl, Lichtenberg, Erdingen, Odenspiel, Rosbach til Roemershagen.

Underbringelses mulighederne her var meget begrænsede. Hestene var på grund af den lange march (over 40 km) meget udmattede.

4. december:

March over Himsborn, Oberholzkalu, Niederholzklau, Langenhaldingshausen, Birlenbach til Klarfeld (ved Siegen)

5. december:

Hviledag. Udlevering af undertøj og fodtøj, som var meget tiltrængt, da en stor del af mandskabet rent bogstaveligt allerede gik barfodet. Tilbagemarchen var en march i ordets egentlige forstand, da også officerer, kuske og øvrige beredne for det meste gik til fods for at skåne hestene.

6. december:

March over Widenau, Dreibach til Obernettphen. Res.FA 32 skilte sig ud og fortsatte marchen selvstændigt.

7. december:

March over Asholderbach, Erdtebrück, Rüppenhäusen, Amtshäusen, Weidenhäusen til Dotzler.

8. – 9. december:

Hviledag.

10. december:

Kort march over Arfeld til Schwarzenau. Vejret er blevet bedre.

11. december:

March over Beddelhäusen, Hatzfeld, Holzhäusen, Battenberg til Battenfeld.

12. december:

Hviledag.

13. december:

March over Allendorf, Frankenberg, Schmittlotheim til Herzhäusen

14. december:

March over Böhl, Alraff, Sachenhäusen til Waldeck.

15. december:

hviledag.

16. december:

March over Retze, Raumburg til Elben. Enkelte delte kolonner bliver opdelt til indladning.

17. december:

March over Elberberg, Merzhäusen, Sand til Breitenbach.

18. og 19. december:

Hviledag.

20. december:

March over Hoff, Elgershäusen, Wilhelmshöhe, Cassel, Sandershäusen, Landwehrhagen, Lutterberg til Hann.Münden.

Kl. 0950 forbimarch af Divisionen ved slottet Wilhelmshöhe for H.Exzellenz Generalfeldmarschall von Hindenburg.

Denne forbimarch virkede væsentlig bedre end ”paraden” i Bonn, da alle parademæssige forberedelser var udeladt, og tropperne marcherede forbi som på alle øvrige marchdage. På pjecerne var der anbragt synlige kranser af gran. Jeg tror ikke, nogen vil glemme denne sidste hilsen til Hindenburg.

Om eftermiddagen nåede tropperne frem til deres sidste kvarterer i og omkring Hann.Münden, og marchgrupperne blev opløst

I Hann.Münden ventede Divisionen på videre transport med jernbane til henholdsvis Altona-Bahrenfeld og Rendsburg.

Sammenfattende kan man vel sige, at tilbagemarchen i alle faser gik gnidningsløst. At det mange gange ikke var lige til, bør næppe nævnes. En march over næsten 6 uger er aldrig en let opgave. Kvartererne var gennemgående gode, selvom de mange gange var begrænsede og hestene ofte måtte bivakere. Modtagelsen fra befolkningen var næsten overalt hjertelig og imødekommende. I mange landsbyer havde indkvarteringskommandoerne imidlertid ingen let opgave, da den mistro, tidligere gennemrejsende etapetroppers opførsel havde afstedkommet, først skulle fjernes. Jeg tror imidlertid, at alle de løfter, der i disse tilfælde blev afgivet, også uden forbehold blev overholdt. I det mindste fik Regimentet ingen klager over dens enheders dårlige opførsel.

Vejene var generelt gode, men ind i mellem vanskelige, specielt i Eifel, hvor det meget ofte var glatte og gik både stejl op og ned, og pigge til hestenes sko var hverken til at købe for penge eller gode argumenter. En transport med jernbane var tilsyneladende ikke muligt tidligere på grund af overbelastning af banerne. Banetransport skulle allerede være sket fra Bonn og senere fra Siegen, der manglede enten lokomotiver eller hele togsættet, så marchen i stedet måtte fortsættes. Regimentet havde naturligvis også, som alle andre dele af hæren, folk som forlod enhederne for på egen hånd at finde hjem, men disse tilfælde var få. Generelt set kan man sige, at Regimentet marcherede til Hann.Münden som samlet enhed. Bortset fra ved 1. Batterie – sandheden må siges - forekom der ingen vægring mod fortsat march. I Battenberg ville 1. Batterie ikke marchere videre uden et bindende

tilsagn om videre transport med jernbane, hvilket naturligvis var umulig. Forstandige folk ved 1. Batterie lod sig overbevise af Regimentskommandørens klare fremstilling, og derfor marcherede de til sidst med resten af Regimentet til Hann.-Münden.

I Hann.-Münden blev i løbet af de næste dage de sidste ældre årgange hjemsendt, så der tilbage kun var årgangene 96-98 og frivillige fra det gamle mandskab. For officererne var en forbliven til det sidste en selvfølge. Allerede undervejs var fra den 14. december dagligt hjemsendt 4% af årgange ældre end 1896. Herved var mandskabsstyrken, der allerede før dette havde været begrænset, yderligere blevet forringet, så det ofte var vanskeligt at bringe vogne og pjecer med frem.

I Hann.-Münden blev alle overskydende heste, køretøjer, materiel og udrustning overdraget til garnisons kommandanten. Regimentets stab bestod på dette tidspunkt kun af kommandøren, adjudanten og ordonnansofficeren, en sanitets-underofficer, en sergent, en underofficer og 8 mand, hvorimod den på et tidspunkt med radiofolk, signalfolk, ryttere o.s.v. havde haft en styrke på 65 mand. I batterier og kolonner var billedet tilsvarende.

24. og 25. december:

Fuldstændige hviledage. Julen blev under disse omstændigheder naturligvis fejret med stort tristed.

26. december:

Kl. 8 begyndte indladningen af regimentet til transporten tilbage til garnisonerne, og allerede på dette tidspunkt stod Rgts.-Stab og II. Afdeling klar. Imidlertid kunne afgang først ske kl. 1845, idet først på dette tidspunkt et lokomotiv var til rådighed. Turen gik over Eichenberg, Hannover, Celle, Harburg til Altona godsbanegård.

På banegården i Harburg udspillede der sig desværre under transporten af I. Afdeling et tragisk mellemspill. Zahlmeister Fichte, der havde forladt toget og i sidste øjeblik igen ville springe på det allerede rullende tog, snublede og kom ind under toget. Han mistede et ben, og selvom han med dette samme blev indbragt til hospital i Harburg, døde han her.

Dybt rystet over denne tragiske historie, nåede Regimentet hjem.

27. december:

KL. 1615 kunne Rgts.-Stab og II. Afdeling stige ud på Altona godsbanegård. Staben blev indkvarteret på kaseren, mens afdelingsstab og batterierne i første omgang blev anbragt i borgerkvarter.

III. Afdeling, der ankom et stykke tid senere, blev indkvarteret i omegnen af Bahrenfeld. I. Afdeling nåede kaseren i Rendsburg.

Heller ikke den sørgelige indmarch vil man glemme så let. Kaseren var belagt med alle mulige og umulige formationer, på hvis velvilje Regimentet var underlagt i eget hus.

I Rendsburg blev I. Afdeling modtaget med jubel af indbyggerne og ledet til deres gamle kaserne.

De næste dage var helliget den endelige opløsning af Regimentet. Det sidste mandskab blev hjemsendt, heste og vogne afhændet o.s.v.

Indtil den 9. januar førte Major Freiherr v. Türkheim endnu kommandoen, støttet af Lt.d.R. Ehlers og Lt.d.R. Bene, for herefter at overdrage den til Major Kohlbach, hvis adjutant Oblt. Huffmann allerede i de første dage af tilbagemarchen var returneret til Regimentet, og med dette havde taget turen hjem.

oOo

Sådan sluttede Regimentet det felttog, under hvilket det utallige gange havde bevist dens opofrende fædrelandskærlighed. Vi vil ikke glemme, hvad vi i fællesskab oplevede, uanset om det var glædeligt, uanset om det var af alvorlig karakter. Det skylder vi dem, der gav deres liv for Tyskland.

Bilag 1

Første stillingsbesættelse 8.8.1914

Regimentsstab:

Oberst Detmering, Oberlt. Schroeder, Lt.d.R. Dietrich, Stabsarzt Dr. Müller, Obst.Vet. Dix, V.Wachtm.d.R. Maas.

Stab I Afdeling

Major Köhler, Lt. Schniewind, Oblt.d.R. Jacoby, Stabsarzt Dr. Schmidt, Stabsveterinär Engel, Feldzahlmeister Fische

1. Batterie

Hptm. v. Westerhagen, Lt.d.R. Thormählen, Lt.d.R. Ebsen, Lt. Bötticher, Wachtm. Hinrichsen-Kroymann

2. Batterie

Lt. Rosenhagen, Lt. Vertog, Lt.d.R. Müller (Otto), Lt.d.R. Paulsen (Paul), Wachtm. Behrens.

3. Batterie

Hptm. Wiese, Lt. Piéske, Lt.d.R. Mühlhausen, Lt.d.R. Clausen (Walter), Lt.d.R. Lafrentz, Wachtm. Behrens

Leichte Munitions Kolonne I

Oberlt. d.R. Zelse, Lt.d.R. Kühling, Lt.d.R. Eller, Lt.d.R. Schamvobel, Wachtm. Klippe

Stab II. Abteilung

Majr Kraut, Oberlt. Lucke, Lt.d.R. Fischer, Unterarzt Leichsenring, Ober-Vet. Vonger, Zahlm. Grimmer.

4. Batterie

Hptm. Wartze, Lt.d.R. Goettsche, Lt. Huffmann, Lt.d.R. Petersen (Theodor), Wachtm. Hinrichs

5. Batterie

Hptm. Halske, Lt.d.R. Senger, Lt. van Erchelens, Lt.d.R. Petersen (Alfred), Wachtm. Vollendorf

6. Batterie

Hptm. Kalau vom Hofe, Lt.d.R. Schlapmann, Lt.d.R. Haartje, Wachtm. Ebeling

Leichte Munitions Kolonne II

Oberlt.d.R. Schmidt, Lt. Heinsius, Lt.d.R. Kalau vom Hofe, Lt.v. Graffen, Lt.d.R. Zwicke, Wachtm. Rathsack.

Bilag 2

Sidste stillingsbesættelse 11.11.1918

Regimentsstab

Major freiherr von Türckheim zu Altdorf, Lt.d.R. Ehlers, Adjudant, Lt.d.R. Bene, Ord. Officer, Lt.d.R. Potthoff, signal- og rettergangsofficer, Lt.d.L. Wolff, fører for store bagage, Stabsarzt d.R. Dr. Goetze, regimentslæge, Oberveterinär Vonger, Regimentsveterinær.

Stab I. Afdeling

Hptm.d.R. Hilgenberg, Lt.d.R. Wehner, adjudant, Lt.d.R. Gerdau, observationsofficer, Feldw.lt. Geisel, forplejningsofficer, Landsturmpfl. Arzt Dr. Flintzer, afdellingslæge, Hilfszahlm. Fichte.

1. Batterie

Hptm.d.R. Engelmann (orlov), Lt.d.R. Schaaar, Lt.d.R. Nagel (skydeskole Beverloo), Lt.d.R. Arp, Lt.d.R. Schneiders, Wachtmeister: V. Wachtm. Asmus.

2. Batterie

Lt.d.R. Rabacher (stedfortrædende fører), Lt.d.R. Kier, Wachtm. Behrens

3. Batterie

Lt.d.R. Schamvogel, Lt.d.R. Rasmus, Wachtm. Hagenah

L.M.K. 753

Lt.d.L. Gloy, Lt.d.L. Müller, Wachtm. Rep

Stab II. Afdeling

Hptm. (inaktiv) Rieker, Lt.d.R. Breckwoldt, adjudant, Lt. Oberg, observationsofficer, Lt.d.L. Defoy, forplejningsofficer, Feldhilfsarzt Seller, afdelingslæge, Zahlm. Grimmer.

4. Batterie

Lt.d.R. Klöpzig (stedfortrædende fører), Lt. Gaede, Lt.d.R. Kruse, Wachtm.

5. Batterie

Lt.d.R. Hagedorn, Lt.d.R. Spannuth, Lt.d.R. Orth, Wachtm. Ritz

9. Batterie

Lt.d.R. Arnemann, Lt.d.R. Tetzmann, Lt. Vorwald, Lt.d.R. Janssen, Wachtm. Behrens (tidligere 3./45)

L.M.K. 1362

Hptm.d.R. Angnab, Lt.d.R. Rademacher, Wachtm. Schneider

Stab III. Afdeling

Hptm.d.R. Dietrich, Lt.d.R. Struckt, adjudant, Lt. Richter, observationsofficer, Feldw.Lt. Neubauer, forplejningsofficer, Oberveterinär Haffner, afdelingsveterinær.

6. Batterie

Lt.Hopf, Lt.d.R. Helling (afkommanderet 18 Arko), Lt.d.L. Hefle, Feldw.Lt. Jensen, Wachtm. Danehl

7. Batterie

Lt. Brasch, Lt.d.R. Vilschoff, Wachtm. Hildebrand

8. Batterie

Lt.d.R. Schmock, Lt.d.R. Wähli, Lt. Gibsone, Wachtm. Derlien

L.M.K. 749

Hptm.d.R. Schmidt (Roman), Wachtm. Matzke

Bilag 3

Ved Regimentet faldet for Kejsler og Rige

Hptm. Wiese	16. 9.14	bei Audignicourt,
Lt. d. L. Bodensleck	20. 4.15	" Rampcel,
Oblt. Heinsius	6. 6.15	" Moulin sous Louvent,
Lt. d. L. Wallbrecht	6. 6.15	" " "
Lt. Schnell	21. 7.16	" Gomiécourt,
Lt. d. R. Kröger	29. 7.16	" gest. nach schw. Verwundung bei Gènermont,
" Gohler	12. 8.16	" Estrées,
" zu Jeddeloh	20. 9.16	" Brie, gest. nach schwerer Verwundung am 18.9.,
" Kluge	16. 4.17	" Plouvain,
" Claasen	23. 4.17	" Roeux,
" Hummelsheim	23.4. 17	" "
Off.-Arzt d. L. Liebe	23. 4.17	" "
Lt. d. R. Ketelsen	9.10.17	" im Southulster Wald,
Lt. d. L. Braun	21. 3.18	bei Ronsoy, schw. verw. im Lazarett gestorben,
Lt. d. R. Selck	22. 3.18	gest. in Templeux le Gérard nach schw. Verwund. bei Villers-Foucon,
" Jochims	9. 4.18	bei Morlancourt,
" Michaells	5. 4.18	gest. in Maricourt nach schwerer Verwundung bei Chipilly,
" Thon	21. 4.18	gest. in Maricourt nach schwerer Verwundung bei Chipilly,
" Magin	17. 4.18	in Etinèhem,
Oblt. Kloth	24.10.18	bei Hannappes,
Oblt. d. R. Ebsen	26.10.18	gest. in Floyon nach schwerer Verwundung 18.10.18 bei Lupigny,
Zahlmeister Fichte	30.12.18	verunglückt in Harburg.
Lt. d. R. Harcken	20. 7.22	seiner Verwundung in der Sommeschlacht 1916 erlegen.

Regimentsstab:

Kanonier	Johannisson, Hugo	11.11.14 (Typhus)
"	Boquist, Emil	15. 1.17 (Tuberkulose)
"	Klockmann, Johannes	22. 3.18
San.Sergt.	Jepsen, Heinrich	31. 3.18
Gefreiter	Soltau, Walter	19. 4.18
V.Wachtm.	Jensen, Johannes	8. 5.18 (schwer verwundet 19.4.18)

Stab I. Abteilung:

Gefreiter	Kamann, Artur	24. 8.14
Kanonier	Lauridsen, Johann	9.11.14 (Typhus)
Gefreiter	Johannsen, Johann	13. 3.15

1. Batterie:

Kanonier	Petersen, Julius	12. 9.14	
Gefreiter	Rath, Johannes	12. 9.14	
	Stave, Hans,	24. 9.14	
Wachtm.	Kronmann-Hinrichsen	12.10.14	(Typhus)
Gefreiter	Kay, Christian	13.11.14	
Kanonier	Wolters, Johannes	13.11.14	
"	Amm, Willy	14.11.14	
"	Gnuchmann, Hinrich	16.11.14	
Unteroffz.	Krohse, Friedrich	16.11.14	
"	Koehler, Rolf	10. 3.15	(schwer verwundet 1.3.15)
Gefreiter	Jensen, Ludwig	26. 5.15	
"	Boeckmann, Ludwig	6. 6.15	
"	Hoffmann, Friedrich	7. 6.15	
Kanonier	Kowalke, Willy	16. 6.15	
"	Sierks, Wilhelm	16. 6.15	
"	Rathje, Emil	16. 6.15	
"	Schnoor, Heinrich	16. 6.15	
Gefreiter	Brinck,asmus	15. 3.16	
"	Sienknecht, Carl	17. 3.16	(schwer verwundet 15.3.16)
Kanonier	Lammer, Arthur	5. 9.16	
"	Theede, Christian	6. 2.17	
"	Kolbe, Robert	20. 3.17	
"	Brandes, William	23. 4.17	
Gefreiter	Lange, Bernhard	20. 9.17	
"	Pahl, Claus	20. 9.17	
Kanonier	Scharfenberg, Peter	20. 9.17	
Gefreiter	Augustin, Hermann	23. 9.17	
Kanonier	Bose, Albert	27. 9.17	
Unteroffz.	Rath, Friedrich	27. 9.17	
Kanonier	Utsch, Heinrich	27. 9.17	
V.Wachtm.	Stahl, Otto	11.10.17	
Kanonier	Quester, Ernst	19. 3.18	
"	Friemuth, Charles	23. 3.18	
Gefreiter	Geizler, Hermann	23. 3.18	
Kanonier	Goldapp, Adolf	23. 3.18	
"	Maiwald, Georg	23. 3.18	
"	Nowack, Hubert	23. 3.18	
Unteroffz.	Welß, Herbert	23. 3.18	
Kanonier	Scheinert, Leopold	25. 3.18	(schwer verwundet 23.3.18)
V.Wachtm.	Andersen, Magnus	27. 3.18	(schwer verwundet 23.3.18)
Kanonier	Klausing, Heinrich	30. 3.18	
Gefreiter	Bader Alfred	18. 4.18	
Kanonier	Czejlor, Ernst	18. 4.18	
Unteroffz.	Strzesny, Wilhelm	19. 4.18	
Kanonier	Fiedler, Wladislaus	29. 5.18	
Unteroffz.	Vick, Wilhelm	1. 8.18	
Kanonier	Kornowski, Leo	31. 8.18	
Gefreiter	Hoefflin, Oskar	10. 9.18	
Kanonier	Sasse, Heinrich	18. 9.18	
"	Schweikert, Georg	18.10.18	
Wachtm.	Moll, Heinrich	4.11.18	

2. Batterie.

Kanonier	Bruhn, Johannes	4. 9.14	
"	Gabriel, Adolf	4. 9.14	
"	Krell, Wilhelm	4. 9.14	
"	Lahsen, Heinrich	4. 9.14	
Gefreiter	Fuchs, Johann	9. 9.14	(schwer verwundet 4.9.14)
Kanonier	Gude, Hans	12. 9.14	
"	Hein, Hans	12. 9.14	
"	Pahl, Heinrich	13. 9.14	
"	Bulenschoen, Hans	17. 9.14	
Gefreiter	Verhuelsdonk, Bernhard	2. 1.15	
Kanonier	Warndholz, Bruno	3. 5.15	
Unteroffz.	van Biema, Walter	6. 6.15	
"	Carstens, Peter	6. 6.15	
Kanonier	Dabellstein, Hans	6. 6.15	
San. Uffz.	Drewes, Berthold	6. 6.15	
V. Wachtm.	Guelcke, Gustav	6. 6.15	
Unteroffz.	Hildebrandt, Nicolaus	6. 6.15	
"	Martensen, Johannes	6. 6.15	
"	Ramm, Ernst	6. 6.15	
"	Rehse, Christian	6. 6.15	
Kanonier	Rohwer, Wilhelm	6. 6.15	
Gefreiter	Theede, Hans	6. 6.15	
"	Timm, Hermann	17. 6.15	
Kanonier	Kaczmierczak, Leon	7. 9.15	
Unteroffz.	Gruenwald, Otto	16. 9.15	
Kanonier	Keesing, Johni	16. 9.15	
"	Hartschen, Gerhard	16. 9.16	
Unteroffz.	Krull, Ernst	16. 9.16	
Kanonier	Joost, Emil	16. 9.16	
"	Flumm, Paul	19. 7.16	
"	Bahrs, Kurt	24. 2.17	(schwer verwundet 22.2.17)
Unteroffz.	Effland, Johannes	24. 4.17	
Kanonier	Liefenbach, Carl	24. 8.17	
Gefreiter	Urp, Heinrich	12.10.17	
Kanonier	Holst, Hinrich	21. 3.18	
Gefreiter	Jakobsen, Heinrich	4. 8.18	(schwer verwundet 13.7.18)
Kanonier	Johannsen, Johannes	23. 3.18	
"	Lahndorff, Hans	21. 3.18	
"	Wulf, Hans	21. 3.18	
Gefreiter	Wanner, Friedrich	21. 3.18	
"	Jank, Rudolf	30. 3.18	
Kanonier	Krohn, Hermann	30. 3.18	
"	Heur, Max	1. 6.18	

3. Batterie.

Kanonier	Fuhlendorf, Richard	12. 9.14	
"	Huetting, Heinrich	12. 9.14	
Gefreiter	Dittmann, Claus	26. 9.14	(schwer verwundet 16.9.14)
Kanonier	Buecker, Johannes	1.10.14	(schwer verwundet 12.9.14)
"	Harm, Franz	28.10.14	
"	Baasch, Heinrich	25.12.14	
"	Struck, Hans	25.12.14	

Kanonier	Vofß, Wilhelm	25.12.14	
Unteroffz.	Jaeger, Hermann	19. 1.15	
Kanonier	Peper, Juergen	19. 1.15	(schwer verwundet 25.12.14)
"	Benecke, Walter	23. 1.15	
"	Moebiß, Friedrich	12. 6.15	
V.Wachtm.	Dissel, Rudolf	5. 8.15	
Gefreiter	Kaehler, Hans	11. 5.15	
Unteroffz.	Boyens, Carl	15. 3.16	
Kanonier	Kuhlke, Wilhelm	15. 3.16	
V.Wachtm.	Nissen, Hans	15. 3.16	
Kanonier	Staender, Alois	16. 3.16	(schwer verwundet 15.3.16)
Gefreiter	Mau, Wilhelm	4. 9.16	
Kanonier	Meyer, Wilhelm	6. 9.16	
"	Galle, Hermann	14. 2.17	
"	Speich, Max	16. 2.17	(schwer verwundet 15.2.17)
"	Bergner, Adalbert	14. 3.17	
"	Schauer, Heinrich	27. 4.17	
"	Danne, August	19. 9.17	
"	Hildebrandt, Otto	21. 9.17	(schwer verwundet 19.9.17)
Unteroffz.	Kuetemeyer, Wilhelm	23. 9.17	
Kanonier	Hinnerz, Johannes	3.10.17	
Gefreiter	Lorenzen, Hans	8.10.17	
Unteroffz.	Bracker, Johann	12.10.17	(schwer verwundet 3.10.17)
Gefreiter	Busch, Friedrich	12.10.17	
Sergeant	Weber, Paul	21. 3.18	
Kanonier	Gardiß, Erich	29. 3.18	
V.Wachtm.	Hagge, Hans	15. 4.18	
Kanonier	Hustedt, Friedrich	1. 8.18	
"	Ahlf, Hinrich	17. 9.18	
Gefreiter	Frehse, Wilhelm	1.10.18	
Kanonier	Wickert, Friedrich	4.10.18	
"	Hoffmann, Louis	23.10.18	(schwer verwundet 17.10.18)
"	Lhie, Albert	26.10.18	

Stab II. Abteilung:

Gefreiter	Cyrus, Bernhard	23. 4.17
"	Gewecke, Heinrich	23. 4.17
Unteroffz.	Groth, Max	23. 4.17
Sergeant	Poppe, Arthur	23. 3.18

4. Batterie:

Unteroffz.	v. d. Fecht, Wilhelm	3. 9.14	
Gefreiter	Manthey, Rudolf	3. 9.14	
Kanonier	Plekenpack, Hans	9. 9.14	
"	Schulz, Adolf	9. 9.14	
"	Winker, Heinrich	9. 9.14	
"	Rönnfeld, Heinrich	29. 9.14	(schwer verwundet 9.9.14)
"	König, Konrad	1.11.14	
Gefreiter	Nagel, Johann	19.11.14	(schwer verwundet 1.11.14)
Kanonier	Weiber, Bruno	20. 1.15	
"	Schwarz, Artur	11. 5.15	
Gefreiter	Fock, August	30. 6.15	
"	Huettmann, Gerhard	30. 6.15	

Unteroffz.	Leinert Otto	30. 6.15	
Kanonier	Schacht, Paul	30. 6.15	
Gefreiter	Sourkamp, Wilhelm	24. 8.15	
Kanonier	Knüppel, Claus	4.11.15	
"	Kreuzfeld, Jonny	21. 7.16	
"	Müller, Alfons	21. 7.16	
Gefreiter	Kröckel, Walter	27. 5.16	
Kanonier	Mohr, Paul	24. 7.16	
"	Reipert, Otto	24. 7.16	
"	Platen, Johannes	25. 7.16	
"	Kühn, Eugen	1. 8.16	
"	Cramer, Friedrich	2. 9.16	
"	Schmidt, Christian	2. 9.16	
"	Gruendahl, Albert	8. 9.16	
"	Dusendamm, Heinrich	23. 4.17	
"	Luhmann, Erwin	23. 4.17	
Unteroffz.	Nehbrand, Richard	23. 4.17	
"	Pickruhn, Walter	28. 4.17	
Kanonier	Peters, Ernst	18. 8.17	
Trompeter	Urbrecht, Fritz	4.10.17	
Kanonier	Dragon Stanislaus	4.10.17	
V.Wachtm.	Franck, Gerhard	6.10.17	
Unteroffz.	Heinssen, Claus	6.10.17	((schwer verwundet 10.3.17)
Kanonier	Richter, Otto	9.10.17	
"	Borholte, Hugo	21. 3.18	
Unteroffz.	Glaser, Johannes	21. 3.18	
Kanonier	Klempau, Friedrich	21. 3.18	
Gefreiter	Last, Eggert	21. 3.18	
Kanonier	Niemeyer, Otto	21. 3.18	
Gefreiter	Reiners, Claus	21. 3.18	
Kanonier	Strufe, Hugo	21. 3.18	
"	Burdorf, Johann	23. 3.18	((schwer verwundet 22.3.18)
Gefreiter	Lewandowski, Franz	20. 4.18	
"	Dankers, Johannes	24. 5.18	((schwer verwundet 23.5.18)
"	Blom, Jürgen,	3. 9.18	
Kanonier	Kannenberg, Heinrich	19.10.18	
Gefreiter	Naßlach, Aloisius	7.11.18	

5. Batterie:

Unteroffz.	von Drateln, Paul	3. 9.14
Sergeant	Färber, Johannes	25. 9.14
Unteroffz.	Gauert, Wilhelm	25. 9.14
V.Wachtm.	Deml, Adolf	7. 2.15
Gefreiter	Wrablewski, Franz	7. 2.15
"	Urban, Wilhelm	26. 3.15
V.Wachtm.	Eggers, Henry	27. 2.16
Kanonier	Gebhardt, Martin	28. 5.16
"	Bielendorf, Heinrich	25. 4.17
"	Martens, Georg	20. 9.17
"	Plethner, Adolf	20. 9.17
"	Schobknecht, Wilhelm	23. 9.17
"	Brant, Paul	14.12.17
"	Niemann, Gerhard	12. 3.18

Kanonier	Doubeck, Otto	17. 3.18
"	Goetsche, Johann	21. 3.18
"	Grader, Heinrich	21. 3.18
Gefreiter	Bahnfen, Willy	22. 3.18
Kanonier	Meyer, Hinrich	23. 3.18 (schwer verwundet 21.3.18)
"	Saggau, Hinrich	19. 4.18
V.Wachtm.	Körner, Georg	8.11.18

6. Batterie:

Kanonier	Grell, Dietrich	9. 9.14
Gefreiter	Haberland, Paul	9. 9.14
Kanonier	Hübner, Hermann	9. 9.14
"	Kenter, Peter	9. 9.14
"	Rolf, Jakob	9. 9.14
"	Weidig, Ludwig	9. 9.14
Unteroffz.	Willmanns, Wilh.	9. 9.14
Kanonier	Bendixen, Rudolf	9. 9.14
"	Koopmann, Heint.	30. 4.15
"	Kavoth, Wolfgang	10. 8.15
"	Gottschalk, Herm.	8.11.15
"	Koch, Georg	15. 3.16
"	Ludike, Ernst	21. 7.16
Unteroffz.	Wagner, Ernst	21. 7.16
"	Reuß, Peter	7. 9.16
Gefreiter	Beilke, Otto	10. 1.17
Unteroffz.	Mittag, Felix	10. 1.17
Kanonier	Seemann, Johannes	10. 1.17
"	Rieken, Walter	23. 4.17
"	Schütte, Willy	23. 4.17
Unteroffz.	Schulenburg, Gustav	23. 4.17
Kanonier	Pötter, Willy	28. 4.17
Fähnrich	v. Simson, Friedrich	29. 4.17
Kanonier	Langbein, Christian	13. 5.17
"	Greiber, Adam	4. 7.17
Unteroffz.	Thode, Torwald	7. 7.17
Kanonier	Preisler, Julius	7. 7.17
V.Wachtm.	Brunst, Henry	8.10.17
Kanonier	Borsek, Paul	9.10.17
"	Graff, Christian	12.10.17
V.Wachtm.	Röver, Joachim	12.10.17
Kanonier	Pröhl, Paul	21. 3.18
"	Petersen, Max	31. 3.18
"	Reisenauer, Wilhelm	15. 5.18
Unteroffz.	Ahlers, Hans	15. 9.18
Kanonier	Köster, Friedrich	15. 9.18
"	Witt, Johann	14.10.18
Offz.Stellv.	Pöhl, Max	18.10.18

Stab III. Abteilung:

Gefreiter	Maas, Claus	3. 3.18
Unteroffz.	Hansen, Carl	17.10.18

7. Batterie:

V.Wachtm.	Lauth, Friedrich	23. 4.17
San.Gefr.	Orth, Wilh.	28. 4.17
Kanonier	Frank, Willy	29. 4.17
"	Meyer, Alfred	14. 5.17
"	Gehrken, Wilh.	20. 9.17
Unteroffz.	Schünemann, Herm.	20. 9.17
Kanonier	Wommelsdorf, Claus	30. 9.17
Gefreiter	Klingberg, Hermann	7.10.17
Kanonier	Ulsdag, Paul	9.10.17
"	Rapper, Otto	21. 4.18
"	Grzowska, Stanislaus	18.10.18
"	Lohmann, Heinrich	22. 8.18

8. Batterie:

Kanonier	Vogt, Carl	20. 4.17
Gefreiter	Holz, Clemens	22. 4.17
Kanonier	Chanisek, Wilh.	22. 4.17
San.Gefr.	Andersen, Thorwald	28. 4.17
Offz.Stellv.	Steinhöfel, Gustav	10. 5.17
Kanonier	Schweiger, Karl	1. 9.17
Gefreiter	Abraham, Walter	9.10.17
Unteroffz.	Damm, Johannes	9.10.17
Sergeant	Eisenhut, Carl	9.10.17
Gefreiter	Heinemeyer	9.10.17
Kanonier	Küßner, Heinrich	9.10.17
"	Seidel, Otto	9.10.17
"	Behnk, William	21. 3.18
"	Paschen, Wilhelm	21. 3.18
"	Kerper, Philipp	30. 3.18
"	Nörenheim, Gustav	11. 4.18
"	Becker, Wilhelm	10. 5.18
Gefreiter	Behme, Wilhelm	18.10.18

9. Batterie:

V.Wachtm.	Dankert, Ernst	16. 4.17
Kanonier	Altenkirch, Willy	23. 4.17
Gefreiter	Kujava, Valentin	23. 4.17
Unteroffz.	Skorzewski, Adalbert	23. 4.17
Kanonier	Reinert, Gottlieb	28. 4.17
Unteroffz.	Eidmeier, Ernst	21. 9.17
Kanonier	Zingelmann, Heinrich	4.10.17
Unteroffz.	Wendel, Jakob	8.10.17
Kanonier	Grapenpeter, Heinrich	9.10.17
"	Kraus, Heinrich	20. 3.18
"	Pieper, Johann	21. 3.18
"	Schneider, Paul	22. 3.18
Offz.Stellv.	Rakowski, Max	31. 3.18
Sergeant	Lienau, Thomas	1. 4.18
Kanonier	Timm, Matthias	17. 5.18
"	Friedrich, Wilhelm	14. 9.18

Ovenstående liste er udfærdiget efter stamrullen. Den er upræcis med hensyn til dem, der først på et sent tidspunkt døde af deres sår, og derfor ikke er indført i stamrullen. Stamrullen for 5. Kompanie var kun delvist til rådighed, mens desværre stamruller for kolonnerne ikke kunne fremskaffes.

Navne på faldne er ikke medtaget i teksten, da listen desværre ikke var så fuldstændig, at alle navne kunne nævnes.

Samlede tab

Officerer			
døde	sårede	total	tjenestegørende ved regimentet
23	92	115	250 *)
ca. 10%	ca. 35%	ca. 45%	

*) Heraf 91 afgivet til andre enheder

Underofficerer og mandskab				
	Død	såret	i alt	totale tal
Rgts.-Stab	6	10	16	82
Stab I. Afd.	3	7	10	94
1. Batterie	51	159	210	510
2. Batterie	43	99	142	568
3. Batterie	40	152	192	520
Stab II. Afd.	4	2	5	98
4. Batterie	49	158	207	558
5. Batterie	21	79	100	340
6. Batterie	38	129	167	559
Stab III. Afd.	2	11	13	64
7. Batterie	12	69	81	316
8. Batterie	18	59	77	315
9. Batterie	16	74	90	349
	303	1.007	1.310	4.373
	ca. 7%	ca. 23%	Ca. 30%	